

06

Årsrapport 2006

Forskningsinstituttene

Delrapport for de samfunnsvitenskapelig instituttene

Årsrapport 2006

Forskningsinstituttene

Delrapport for de samfunnsvitenskapelige instituttene

© Norges forskningsråd 2007

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Trykk: Norges forskningsråd
Opplag: 300

Oslo, juni 2007
ISBN 978-82-12-02458-8 (trykksak)
ISBN 978-82-12-02459-5 (pdf)

Forord

Forskningsrådets årsrapport for forskningsinstituttene for 2006 gir en samlet oversikt over hvordan bevilgningene til instituttene er brukt og hvilke resultater som er oppnådd i forhold til departementenes tildelinger og Forskningsrådets målsettinger. På grunn av forskningens langsiktige karakter vil imidlertid resultater og forskningseksempler i årsrapporten ofte være et resultat av flere års bevilgninger.

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2006 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport og består av én samlerrapport og fire delrapporter for følgende instituttgrupperinger: De teknisk-industrielle instituttene, primærnæringsinstituttene, de samfunnsvitenskapelige instituttene og miljøinstituttene og CMI. De medisinske og helsefaglige instituttene er omtalt i samlerapporten. Rapporten omfatter forskningsinstitutter som har forskning som hovedaktivitet og som omfattes av "Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter". Forskningsrådet har et strategisk ansvar for utviklingen av disse instituttene, men forskningsinstituttene er selv ansvarlig for sin egen virksomhet. Det henvises til samlerapporten og de fire delrapportene for sektorspesifikke vurderinger.

Instituttreportene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU STEP på oppdrag fra Forskningsrådet. Dataene omfatter finansiering, økonomiske forhold, personale, samarbeid med andre FoU-institusjoner, kontakt med brukere og resultater av forskning og annen faglig virksomhet. NIFU STEP har også bistått Forskningsrådet med analyse av og kommentarer til tallene for 2006 i rapporten. For å tilpasse dataene til planlagt nytt basisfinansieringssystem for instituttsektoren er det gjort noen mindre endringer i skjemaet for innhenting av nøkkeltall for 2006, men dette har ikke betydning for de tidsserier som er brukt i rapporten.

Oslo, juni 2007

Arvid Hallén
adm. direktør

Anders Hanneborg
direktør
Divisjon for vitenskap

Innholdsfortegnelse

I	Årsrapport for de samfunnsvitenskapelige instituttene.....	7
I.1	Innledning	7
I.2	Endringer i instituttpopulasjonen	10
I.3	Økonomi	10
I.4	Personalressurser	18
I.5	Publisering	21
I.6	Internasjonalt samarbeid	22
I.7	Samarbeidsrelasjoner	23
I.8	Oppsummering.....	23
2	Rapport fra det enkelte institutt	26
Agderforskning	26	
IRIS – Samfunns- og Næringsutvikling.....	29	
Møreforskning	32	
Nordlandsforskning.....	34	
Norut NIBR Finnmark.....	37	
Norut Samfunnsforskning.....	39	
Telemarksforskning-Bø	41	
Telemarksforskning-Notodden	43	
Trøndelag Forskning og Utvikling	45	
Vestlandsforskning.....	47	
Østfoldforskning.....	50	
Østlandsforskning.....	52	
Arbeidsforskningsinstituttet (AFI).....	55	
Forskningsstiftelsen Fafo	58	
Fridtjof Nansens Institutt (FNI).....	61	
Institutt for fredsforskning (PRIO).....	64	
Institutt for samfunnsforskning (ISF)	66	
Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA).....	68	
Norsk institutt for studier av forskning og utdanning – Senter for innovasjonsforskning (NIFU STEP)	71	
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)	74	
NTNU Samfunnsforskning	76	
Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF).....	78	
SINTEF Teknologi og samfunn	80	
Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)	83	
Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)	86	
Transportøkonomisk institutt (TØI)	89	
	Vedlegg 1 - Oversikt over strategiske instituttprogram (SIP) i 2006.....	93
	Vedlegg 2 – Nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2006	95

I Årsrapport for de samfunnsvitenskapelige instituttene

I.1 Innledning

Instituttsektoren utgjør i dag en viktig del av det norske forskningssystemet.¹ Vitale institutter er viktig for å nå nasjonale mål for forskningspolitikken og for deler av sektorpolitikken. Instituttene er også sentrale i realiseringen av Forskningsrådets strategier. Denne rapporten omfatter virksomheten ved de 26 samfunnsvitenskapelige instituttene som Avdeling for samfunnsforskning har ansvaret for.

De 26 samfunnsvitenskapelige instituttene blir i framstillingen delt inn i to hovedgrupper; regionale og nasjonale institutter. Dette gjelder også alle tabellene som viser nøkkeltallene. I analysedelen har vi valgt å dele de nasjonale instituttene i to grupper: institutter som får basisbevilgning via Norges forskningsråd og institutter som får basisbevilgning direkte fra departement.

- Regionale institutter – får basisbevilgning via Norges Forskningsråd
- Nasjonale institutter
 - Institutter som får basisbevilgning via Norges forskningsråd
 - Institutter som får basisbevilgning direkte fra departement
 - Ett institutt som ikke får basisbevilgning

De regionale instituttene

har en relativt lik etableringshistorie, de får basisbevilgning fra samme departement (NHD) og har organisert seg i et interessefelleskap, FOKUS. Dette gjelder 12 institutter:

Agderforskning
IRIS Samfunns og Næringsutvikling
Møreforskning
Nordlandsforskning
Norut NIBR Finnmark
NORUT samfunnsforskning
Telemarksforskning-Bø
Telemarksforskning-Notodden
Trøndelag Forskning og Utvikling
Vestlandsforskning
Østfoldforskning
Østlandsforskning

De nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene som får basisbevilgning via Forskningsrådet er en mindre homogen gruppe. Selv om instituttene basisbevilgning gis via Forskningsrådet har flere av instituttene likevel en nær tilknytning til "sitt" departement. Følgende ni institutter inngår i denne gruppen:

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)
Forskningsstiftelsen Fafo
Fridtjof Nansens Institutt (FNI)
Institutt for fredsforskning (PRIO)
Institutt for samfunnsforskning (ISF)
Norsk institutt for studier av forskning og utdanning – Senter for innovasjonsforskning (NIFU STEP)
Samfunns- og næringslivsforskning (SNF)
SINTEF Teknologi og samfunn

¹ St. meld. Nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning.

Transportøkonomisk institutt (TØI)

De nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene som får basisbevilgning direkte fra et departement

er tilknyttet sektordepartementet de får basisbevilgningen fra. Noen av disse instituttene har betydelige forvaltningsoppgaver for offentlig forvaltning (f eks SIFO, SIRUS). Gruppen består av følgende fire institutter:

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

Institutter uten basisbevilgning

NTNU Samfunnsforskning (tidligere Allforsk) skiller seg fra de andre instituttene som er underlagt *Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter* ved at de ikke får basisbevilgning. I analysedelen av rapporten inngår NTNU Samfunnsforskning i gruppen av institutter som får basisbevilgning fra departement.

Av de 21 instituttene som får sin basisbevilgning via Forskningsrådet er 15 stiftelser, mens seks er aksjeselskap. Aksjeselskapene er alle relativt nydannede. De fire instituttene som får basisbevilgning direkte fra et departement er statlige forvaltningsorgan. Tre av dem har særskilte fullmakter. NTNU Samfunnsforskning er aksjeselskap.

Tabell 1 gir en oversikt over instituttene med opplysning om finansierende departement og rettslig status. Forskningsrådet forvalter midler til basisbevilgning til navngitte institutter fra fire departementer Kunnskapsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Samferdselsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. I tillegg til de 21 instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet er NUPI med i konkurransen om strategiske instituttprogrammer (SIP) til utenrikspolitiske institutter. CICERO kan også søke om samarbeids-SIP. I 2006 kanaliserte også Forskningsrådet SIP-midler fra Utenriksdepartementet til PRIO og ARENA. I 2006 var den samlede rammen for basisbevilgninger fra Forskningsrådet 114 mill. kroner.

Tabell 1: Samfunnsvitenskapelige institutter fordelt etter finansierende departement og rettslig status

Finansierende departement	Stiftelse	A/S	Forvaltningsorgan
KD	Forskningsstiftelsen Fafo FNI PRIO ISF NIFU STEP		NOVA NUPI
NHD	Møreforskning IRIS Samfunn Nordlandsforskning Telemarksforskning-Bø Telemarksforskning - Notodden Vestlandsforskning Østfoldforskning Østlandsforskning TØI NIFU STEP	Agderforskning NORUT NIBR Finnmark NORUT Samfunn Trøndelag Forskning og Utvikling SNF	
AID	SINTEF Teknologi og samfunn	AFI	
SD	TØI		
BLD			SIFO
HOD			SIRUS
Uten basisbevilgning		NTNU Samfunnsforskning	

I årsrapporten presenteres og kommenteres de mest sentrale forholdene ved instituttene virksomhet. Framstillingen er basert på instituttene egen beskrivelse og innrapporterte nøkkeltall. NIFU STEP har siden 1997 innhentet datamateriale fra alle forskningsinstitutter underlagt *Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter* og fra enkelte andre institutter. Innsamlingen foretas på oppdrag fra Forskningsrådet gjennom et standardisert rapporteringsskjema til alle instituttene. Vi har nå tilnærmet sammenliknbare nøkkeltall fom. 1997.

I forbindelse med forslag til nytt basisfinansieringssystem for instituttsektoren ble rapporteringsskjemaet for 2006 noe endret for å kunne levere detaljerte tall til bruk i en eventuell ny finansieringsmodell. Ved revisjonen av skjemaet for 2006 ble det lagt vekt på å utforme skjemaet slik at det i størst mulig grad ville være mulig å gjøre sammenlikninger med tidligere år. Sammenstillinger av data i denne rapporten er derfor i hovedsak de samme som har vært presentert i tidligere årganger.

I rapporten har vi valgt å se på utviklingen i de siste fem årene (2002-06). Man må være oppmerksom på at instituttene er heterogene med hensyn til historie, finansieringsstruktur, oppgavetyper osv, slik at tallene kan skjule ulike tolkninger av begreper og kategorier. Gjennomgangen må leses med dette in mente.

Gjennom arbeidet med å tildele basisbevilgning følger Forskningsrådet utviklingen både for sektoren og ved hvert institutt. Dialogmøter, systematiske evalueringer og årlig rapportering er tiltak som gjør det mulig å fremme kvalitet i forskningen, rekruttering, samarbeids-relasjoner og hensiktsmessig arbeidsdeling. I årsrapporten har vi også tatt inn en samlet vurdering av utviklingen i sektoren.

Regnskapstallene for 2006 vil for en del institutter være basert på foreløpige regnskap. Instituttene har ved rapporteringen for 2006 hatt anledning til å oppgi endelige regnskapstall for

2005. Korrigeringer av regnskapstallene for 2005 og diverse andre korreksjoner i tidligere år, er innarbeidet i tabeller og figurer i denne rapporten.

1.2 Endringer i instituttpopulasjonen

I forståelsen av det framlagte tallmaterialet må en legge følgende forhold til grunn:

- Institutt for forsvarstudier inngår fra 2006 som en del av Forsvarets skolesenter (FSS). Enheten er som følge av den nye organiseringen tatt ut av rapporteringen fra og med 2006.
- Forskningsinstituttene NIFU og STEP-gruppen fusjonerte våren 2004 til det nye instituttet NIFU STEP. Tallene som vises i rapporten under NIFU STEP for 2002 og 2003 gjelder det tidligere NIFU. For sammenlikningens skyld blir tall for det tidligere STEP vist i tidsserier.
- Forskningsstiftelsen for allmennvitenskapelig forskning i Trondheim - Allforsk - ble 1. januar 2004 virksomhetsoverdratt til aksjeselskapet Allforsk AS. NTNU gikk inn som eneaksjonær i selskapet våren 2004. I mai 2004 endret selskapet navn til NTNU Samfunnsforskning AS. Tallene som vises i rapporten under NTNU Samfunnsforskning AS for 2002 og 2003 gjelder Allforsk.
- Finnmarksforskning gikk 1. januar 2001 inn i NORUT-gruppen som NORUT Finnmark AS, og ble i 2003 slått sammen med NIBRs avdeling i Alta til NORUT NIBR Finnmark AS. I tabeller med tidsserier er det tallmateriale for NORUT Finnmark AS som ligger til grunn for 2002.
- SINTEF Teknologi og samfunn ble inkludert i rapporten fra 2002. Tallene for dette instituttet gjelder bare den delen av virksomheten som får grunnfinansiering fra Norges forskningsråd, dvs. avdelingene Ny praksis og Sikkerhet og pålitelighet. Etter at IFIM ble lagt ned i juni 2006 ble denne delen av grunnbevilgningen overført til avdelingen Sikkerhet og pålitelighet. Materialet dekker således ikke hele virksomheten ved dette miljøet. SINTEF Teknologi og samfunn rapporterer for øvrig sin totale virksomhet sammen med de teknisk-industrielle instituttene.

1.3 Økonomi

1.3.1 Inntektsutvikling

De 26 samfunnsvitenskapelige instituttene hadde samlede driftsinntekter på 970 mill. kroner i 2006. Dette var en økning på ca. 50 mill. kroner eller 5 prosent fra 2005. De regionale instituttene hadde driftsinntekter på til sammen 246 mill. kroner i 2006 mot 242 mill. kroner i 2005, dvs. en økning på 1,5 prosent. Gruppen av institutter som får basisbevilgning via Forskningsrådet og de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement hadde begge en økning på ca 20 mill. kroner, men siden gruppen av institutter som får basisbevilgning fra departement har et mindre volum på driftsinntektene, blir veksten størst for denne gruppen, hele 8 prosent.

Samlede driftsinntekter ved de regionale forskningsinstituttene i 2006 var nominelt 23 millioner kroner høyere enn i 2002, noe som innebærer en vekst i inntektene på til sammen 10 prosent i perioden. Ved de øvrige samfunnsvitenskapelige instituttene har driftsinntektene økt med 22 prosent i samme periode. Inntektsutviklingen på instituttnivå viser stor variasjon i begge grupper av institutter. Ved en del institutter vil inntekter knyttet til koordinering av større programmer og prosjekter kunne blåse opp tallene i enkelte år, og også være årsak til relativt store svingninger.

Figur 1 viser utviklingen av de samlede inntekter for de tre samfunnsvitenskapelige instituttgruppene målt per forskerårsverk. Vi ser at begge grupper av nasjonale institutter har hatt høyere inntekt målt per forskerårsverk enn de regionale instituttene i hele perioden.

Etter et vanskelig år i 2002 har de regionale instituttene hatt en positiv utvikling, og i 2006 utgjør de totale inntekter per forskerårsverk kr 1 025 000. Tilsvarende tall for de nasjonale instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet er kr 1 255 000 og kr 1 230 000 for de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departementet.

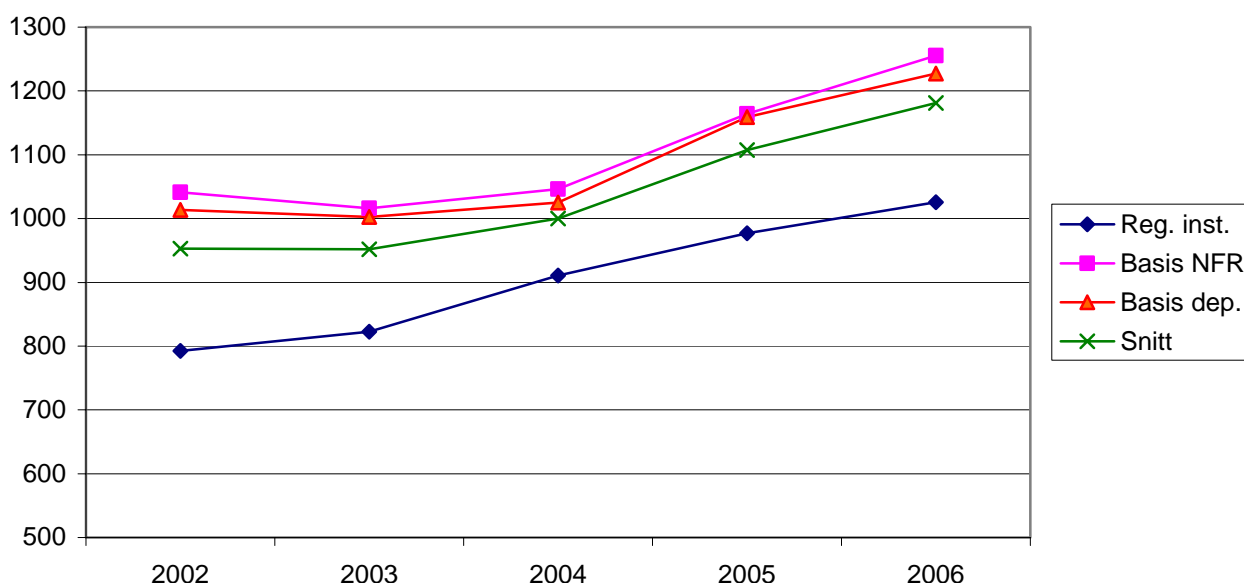

Fig. 1: Samlede inntekter per forskerårsverk for perioden 2002-2006 (1000. kroner).

I Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter skilles det mellom basisbevilgninger, bestående av grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer (SIP) på den ene siden, og forskningsprogrammer og oppdragsprosjekter på den andre. I tillegg kommer andre generelle inntekter². I det følgende vil vi nøye oss med å dele inntektene i basisbevilgninger på den ene siden og øvrige driftsinntekter på den andre. Sistnevnte kategori omfatter her alle driftsinntekter utenom basisbevilgning og andre generelle inntekter. I tillegg har instituttene inntekter som ikke er knyttet til driften, dvs. finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

1.3.2 Finansiering og inntektsstruktur

Instituttens finansieringskilder og inntektsstruktur er viktige rammebetingelser for FoU-arbeidet ved instituttene. Omfanget av oppdragsinntekter gir en god indikasjon på instituttens inngrep med oppdragsmarkedet og deres evne til å konkurrere om forskningsrådsmidler. På den annen side kan et høyt omfang av oppdrag føre til at arbeidet ved instituttet blir mer preget av kortsiktige utredningsoppdrag enn av mer langsiktig forskning.

Figur 2 viser den samlede fordelingen av de samfunnsvitenskapelige instituttens inntekter i 2006. Den prosentvise fordelingen av inntekter fra de ulike finansieringskildene har vært stabil i perioden 2002-2006. Andelen basisbevilgning av de samlede inntekter er redusert fra 24 til 23 prosent, mens andelen inntekter fra NFR-prosjekter har hatt en liten økning (fra 21 til 22 prosent). Andelen inntekter fra næringslivet har hatt en liten økning, fra 12 til 13 prosent, mens andelen fra offentlig forvaltning er redusert fra 33 til 31 prosent. Det er imidlertid store forskjeller både mellom instituttene og instituttgruppene når det gjelder inntektsstruktur.

² Dette er inntekter som formelt ikke er å betrakte som basisbevilgninger i henhold til retningslinjene, men som kan ha en lignende funksjon. Dette vil som regel være bevilgninger for å ivareta nasjonale eller forvaltningsrettede oppgaver. For de samfunnsvitenskapelige instituttene var det kun NOVA som rapporterte slik inntekt i 2006.

Forskjellene mellom instituttene gjelder særlig ulikt nivå på basisbevilgningen (se pkt. 1.3.3). Mens basisbevilgningen for de to instituttgruppene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet i snitt utgjør ca 17 prosent av de samlede inntekter (tabell 2), er snittet for de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement 41 prosent. Denne siste, høye prosenten skyldes særlig at i SIRUS' basisbevilgning ligger også midler til forvaltningsoppgaver. I snitt får de samfunnsvitenskapelige instituttene 23 prosent i basisbevilgning.

Alle instituttene får størst andel av de totale inntektene fra offentlig sektor. De regionale instituttene får hele 41 prosent, mens de andre instituttgruppene får noe mindre. De regionale instituttene får også størst andel inntekter fra næringslivet, 18 prosent, mens andelen er 13 prosent for begge gruppene av nasjonale institutter. Når det gjelder forskningstildeling fra Forskningsrådet, er det stor forskjell mellom de instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet, 26 prosent, og de som får basisbevilgning fra departement, 15 prosent. Andelen av inntekter fra utlandet er liten, med et snitt på 6 prosent. Størst er andelen for de nasjonale instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet hvor den utgjør 8 prosent.

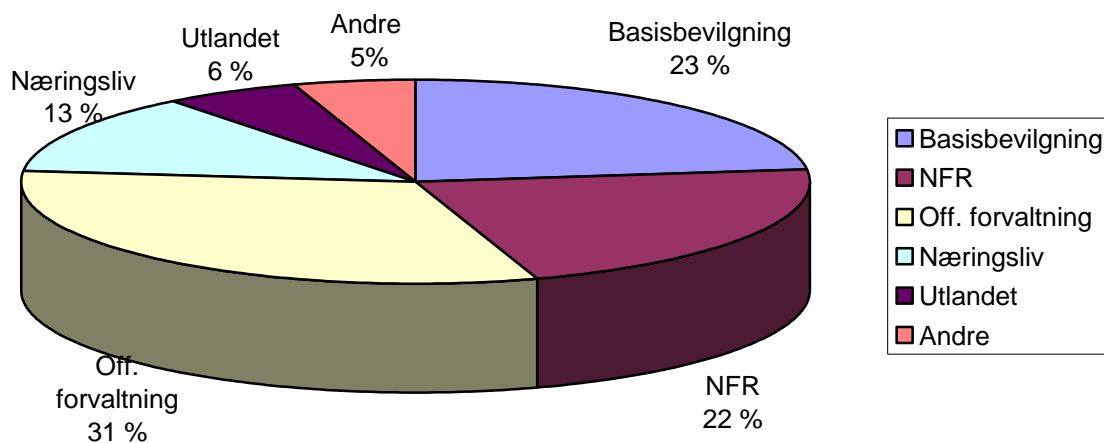

Fig. 2: Inntekter fordelt etter finansieringskilde i 2006.

Tabell 2: *Inntekter fordelt etter finansieringskilde for de tre instituttgruppene og samlet i 2006.*

	Regionale institutter	Inst.m.basis fra NFR	Inst.m.basis fra dep.	Sum
Basisbevilgning				
- mill. kr.	36,6	82,7	105,3	224,6
- %	15 %	18 %	41 %	23 %
Forskningstildeling NFR				
- mill. kr.	51,1	120,5	39,4	211
- %	21 %	26 %	15 %	22 %
Offentlig forvaltning				
- mill. kr.	100,7	143,7	63,5	307,9
- %	41 %	31 %	25 %	32 %
Næringsliv				
- mill. kr.	44,7	60,7	19,6	125
- %	18 %	13 %	13 %	13 %
Utlandet				
- mill. kr.	7,2	38,2	8,5	53,9
- %	3 %	8 %	3 %	6 %
Andre				
- mill. kr.	6,1	22,5	19	47,6
- %	2 %	5 %	7 %	5 %
Sum				
- mill. kr.	246,4	468,3	255,3	970
- %	100 %	100 %	105 %	100 %

1.3.3 Basisbevilgninger

Basisbevilgningene til de samfunnsvitenskapelige instituttene er en viktig rammebetingelse for å styrke instituttene rolle i det norske forskningssystemet. I grunnbevilgningene ligger mulighetene til grunnleggende kompetanseutvikling gjennom dr.gradsprogram, publisering, konferanser og nettverksbygging, mens SIP-tildelingene gir rom for utvikling av kjerneområder, gjerne i samarbeid med nasjonale og internasjonale partnere.

Basisbevilgningene til instituttene har økt fra gjennomsnittlig kr 206 000 per forskerårsverk i 2002 til kr 268 000 per forskerårsverk i 2006. Nivået på basisbevilgning per forskerårsverk er imidlertid svært forskjellig for de tre instituttgruppene (figur 3).

De regionale instituttene har lavest basisbevilgning, kr 150 000 per forskerårsverk, de nasjonale instituttene som får basisbevilgning via Forskningsrådet kr 220 000 per forskerårsverk og de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement får i gjennomsnitt bevilgninger per forskerårsverk på rundt 485 000 kr. De instituttene som får basisbevilgning fra departement får altså mer enn to ganger så mye som de institutter som får sin basisbevilgning via Forskningsrådet og mer enn tre ganger så mye som de regionale instituttene. Selv om alle instituttene som får basisbevilgning via departement har høye basisbevilgninger, bidrar SIRUS med sine forvaltningsoppgaver særlig sterkt til å dra opp gjennomsnittet.

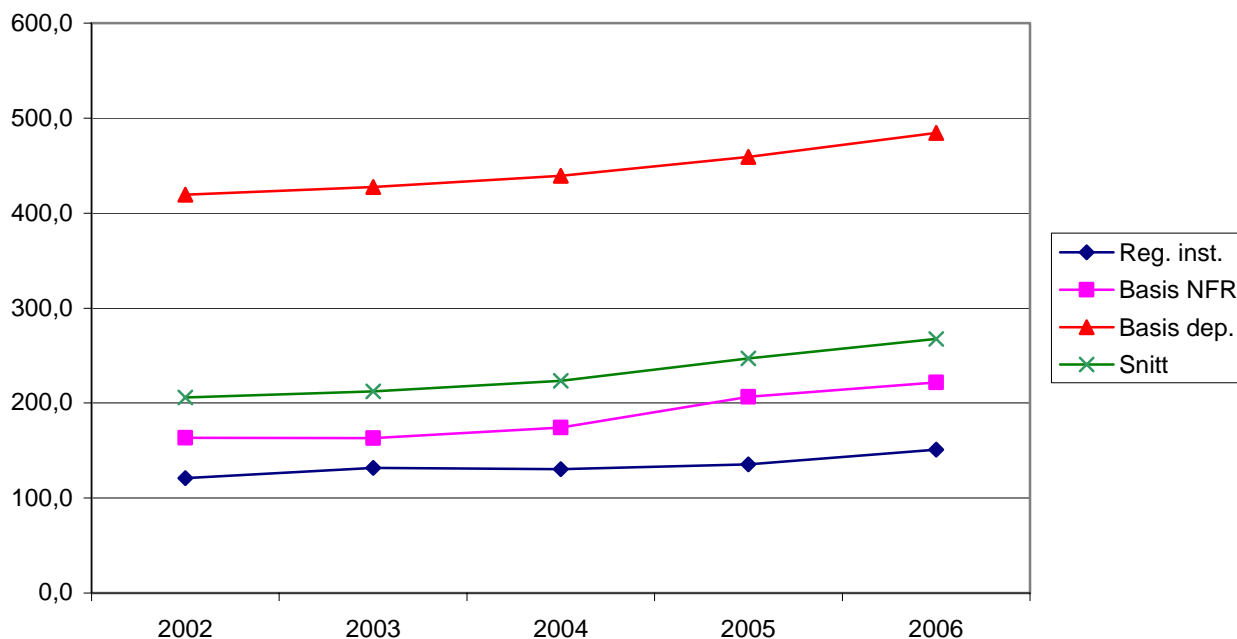

Fig. 3: Basisbevilgning per forskerårsverk 2002-2006 (i 1000 kr).

De store forskjellene i gjennomsnittlig basisfinansiering per forskerårsverk mellom instituttene skyldes i stor grad at instituttene har ulik historie og at midlene fra departementene blir gitt med til dels sterke føringer. Det finnes ingen klare prinsipper som begrunner ulikhetene. Det fragmenterte finansieringsmønsteret for instituttene reduserer Forskningsrådets muligheter til å følge opp instituttpolitikken gjennom tildeling av basisbevilgning.

For de instituttene som mottar basisbevilgning via Forskningsrådet har økningen i basisbevilgning de siste årene i hovedsak gått til strategiske instituttprogram, slik at det er minimum én SIP ved hvert institutt med unntak av SINTEF Teknologi og samfunn hvor AID ikke har bevilget midler til SIP. Den tematiske fordelingen av SIPene sikrer at det videreutvikles eller utvikles nye og sentrale kjerneområder ved instituttene. I vedlegg 1 finnes en oversikt over SIPersom har bevilgning i 2006.

For de to instituttgruppene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet utgjorde SIP-andelen 40 prosent av basisbevilgningen i 2006. For de regionale instituttene holdt basisbevilgningen seg på samme nivå i perioden 2002-2006 (tabell 3). For de nasjonale instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet har SIP-andelen økt fra 26 prosent i 2002 til 36 prosent i 2006. Dette skyldes at noen av disse instituttene får SIP-bevilgninger fra andre kilder enn via Forskningsrådets basisbevilgningutvalg. For de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement, er det bare NOVA og NUPI som har SIP. Disse er i hovedsak etablert innenfor den budsjettammen som er tildelt fra KD, men NUPI har også SIP bevilget fra Forskningsrådet.

Tabell 3: Tildeling av grunnbevilgning og SIP i 2001 og 2005 i mill. kroner.

	2002			2006		
	Grunn- bevilgning	SIP	Basis- bevilgning	Grunn- bevilgning	SIP	Basis- bevilgning
Regionale institutter	20	14,1	34,1	19,6	16,6	36,2
Inst. med basisbev. fra NFR	46,6	16,1	62,7	52,6	30,1	82,7
Inst. med basisbev. fra dep.	69,3	9,9	79,2	95,6	9,7	105,3
Sum	135,9	40,1	176	167,8	56,4	224,2

1.3.4 Øvrige driftsinntekter

Øvrige driftsinntekter omfatter oppdragsinntekter, forskningstildeling fra Forskningsrådet, inntekter fra prosjekter der det ikke er beregnet merverdiavgift og andre inntekter fra driften. Til sammen utgjorde disse øvrige inntektene 745 mill. kroner i 2006, eller vel tre fjerdedeler av instituttens samlede driftsinntekter dette året. For de ulike gruppene er tallene henholdsvis 85 prosent for de regionale instituttene, 82 prosent for de nasjonale instituttene som får sin basisbevilgning via Forskningsrådet og 59 prosent for de instituttene som får sin basisbevilgning direkte fra departement.

Øvrige driftsinntekter økte med 31 mill. kroner eller vel 4 prosent fra 2005. Ved de regionale instituttene utgjorde de øvrige driftsinntektene 210 millioner kroner, eller 4 millioner kroner mer enn året før. Ved de øvrige instituttene var økningen i disse inntektene større med 28 millioner til 536 millioner kroner.

Ser vi på fordeling per forskerårsverk (figur 4) finner vi at offentlig forvaltning er viktigste oppdragsgiver for alle de tre instituttgruppene med en variasjon fra kr 305 000 per forskerårsverk for de instituttene som får basisbevilgning fra departement til kr 420 000 per forskerårsverk for de regionale forskningsinstituttene. De regionale instituttene har opplevd en sterk økning i inntekter fra offentlig sektor på 90 000 kroner fra 2005 til 2006.

Også forskningstildeling fra Forskningsrådet utgjør en vesentlig andel av instituttens inntekter. De nasjonale instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet ligger høyest med kr 323 000 per årsverk, mens de regionale instituttene har kr 213 000 per forskerårsverk og de nasjonale instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement har kr 190 000 per forskerårsverk i forskningstildeling fra Forskningsrådet. De regionale instituttene har større finansiering per forskerårsverk fra næringslivet enn de nasjonale instituttene. For de regionale instituttene utgjør finansieringen fra næringslivet litt i underkant av hva de får i prosjektbevilgninger fra Forskningsrådet, ca 18 prosent. De nasjonale instituttene har 13 prosent finansiering fra næringslivet.

Finansiering fra utlandet utgjør fremdeles en relativt liten andel av finansieringen, 6 prosent. Målt per forskerårsverk er den høyest blant de nasjonale instituttene som får sin basisfinansiering via Forskningsrådet. Samlet har de tre instituttgruppene for første gang på mange år hatt en reduksjon i inntekter fra utlandet. Dette til tross for at det bare er to institutter som ikke rapporterer om inntekter fra utlandet, men det er stor variasjon mellom instituttene. 24 mill. kroner eller 44 prosent av utenlandsfinansieringen i 2006 var EU-midler. Dette var 5 mill. kroner lavere enn i 2005 (tabell 8 i vedlegg).

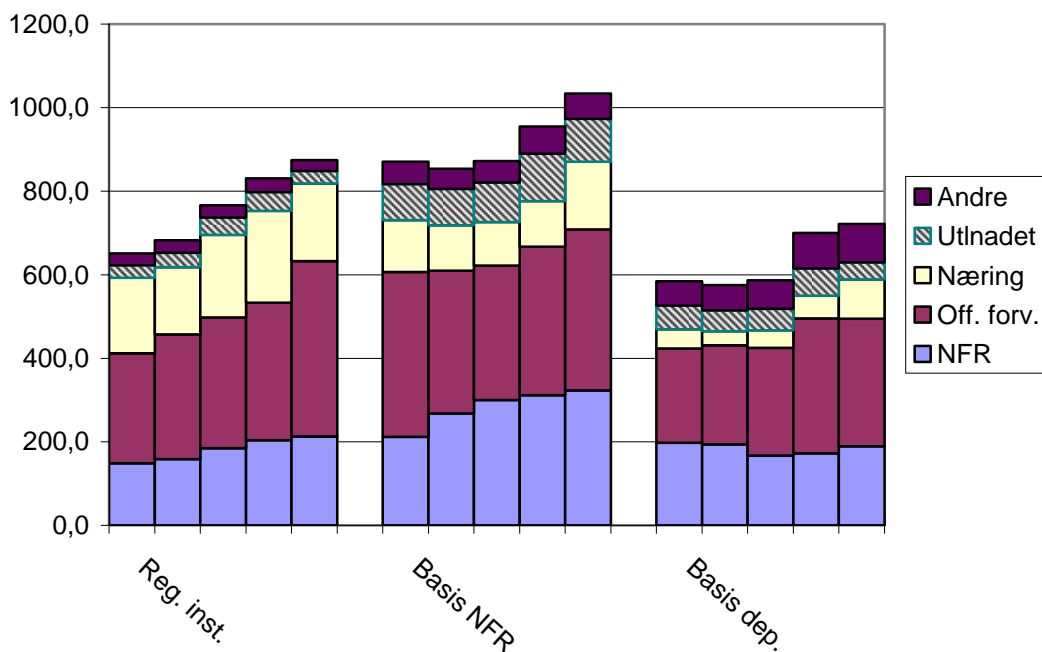

Fig. 4: Øvrige driftsinntekter fordelt på finansieringskilder per forskerårsverk for perioden 2002-2006 i 1000 kroner.

1.3.5 Driftsresultat

De samfunnsvitenskapelige instituttene er "non-profit"-organisasjoner, uten mål om å generere betydelige overskudd. Instituttene driftsresultat har normalt vist små variasjoner fra år til år.

Instituttene driftsregnskaper for 2006 viste til sammen et positivt resultat på ca 6 mill. kroner. Dette var noe bedre enn foregående år da instituttene sett under ett gikk omtrent i balanse. De senere årene har det vært svingninger i instituttene driftsresultater – både totalt og for enkeltinstitutter. 2004 var et godt år med et samlet driftsresultat på om lag 8 millioner kroner, mens årene 2002 og 2003 var svake med samlede underskudd på hhv 16 og 7 millioner kroner.

Tre av de regionale instituttene hadde negative resultater i 2006, men det samlede driftsresultatet for denne instituttgruppen gikk omtrent i balanse. De øvrige samfunnsvitenskapelige instituttene hadde et samlet driftsresultat på 6 millioner kroner. Dette kom nesten i sin helhet fra gruppen institutter som får basisbevilgning via Forskningsrådet, mens instituttgruppen som får basisbevilgning direkte fra departement gikk i balanse. Fire av de nasjonale instituttene hadde driftsunderskudd, og for to av disse var underskuddet på mer enn 1 million kroner. På den annen side var det to institutter som kunne presentere positive driftsresultater på over 1 million kroner (tabell 4 i vedlegg).

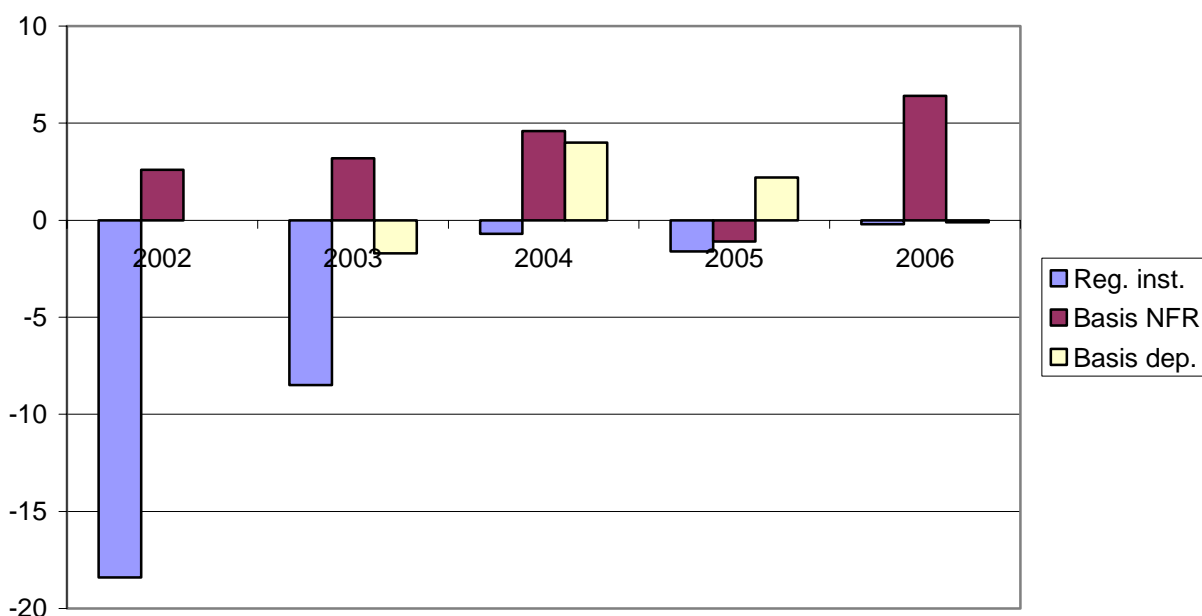

Fig. 5: Driftsresultat for de tre instituttgruppene 2002-2006 i mill. kroner.

1.3.6 Prosjektstørrelser

Prosjektene størrelse er en viktig rammebetingelse for FoU-arbeidet ved instituttene og forteller mye om forskernes arbeidsvilkår. Små prosjekter har vanligvis et langt større utredningspreg enn større prosjekter som gjør det mulig å gå i dybden og drive nyskapende og kumulativ forskning. Blir andelen små prosjekter høy går dette etter hvert ut over forskningens kvalitet.

Instituttene arbeidet til sammen med nærmere 2 900 prosjekter i 2006. Samlet prosjektomfang målt i beløp var vel 800 mill. kroner. 32 prosent av prosjektene hadde et omfang på under 100 000 kroner, men i volum utgjorde disse prosjektene under 4 prosent av porteføljen. I motsatt ende var 10 prosent av prosjektene større enn 2 mill. kroner, og utgjorde 40 prosent av prosjektvolumet. Prosjekter i størrelsesintervallet 101 000-500 000 kroner utgjorde 37 prosent av antall prosjekter, men bare 21 prosent av volumet. Tilsvarende andeler for prosjekter i størrelsen 501 000-2 000 000 kroner var henholdsvis 21 og 35 prosent (tabell 21 i vedlegg).

Det er store forskjeller mellom instituttgruppene når det gjelder fordelingen av prosjekter etter størrelse. De regionale instituttene har langt flere småprosjekter enn de nasjonale instituttene. I 2006 var 80 prosent av de regionale instituttene prosjekter under 500 000 kroner, og over halvparten av disse var under 100 000 kroner. Målt per forskerårsverk har de regionale instituttene 3,8 prosjekter under 500 000 kroner.

Også for de nasjonale instituttene som får sin basisfinansiering via Forskningsrådet er størsteparten av prosjektene under 500 000 kroner, men andelen er lavere enn for de regionale instituttene. Økningen i antall prosjekter de siste årene har kommet i intervallet under 100 000 kroner.

Instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement har svært få oppdragsprosjekter i forhold til de to andre instituttgruppene. Denne gruppens høye basisbevilgning gjør at det ikke er nødvendig å få inn like mange oppdrag. Prosjektene deres er også langt mer jevnt fordelt når det gjelder størrelse. Men også for denne gruppen har økningen vært størst i antall prosjekter under 100 000 kroner.

Ser vi på det totale antall prosjekter per forskerårsverk viser figur 6 at det er store forskjeller mellom instituttgruppene. Mens de regionale instituttene har 4,8 prosjekter per forskerårsverk, er det tilsvarende tallet for de øvrige som får basisbevilgning via Forskningsrådet 3,1 og 2,7 for de instituttene som får basisbevilgning fra departement. I forhold til 2004 er dette en økning for alle tre gruppene.

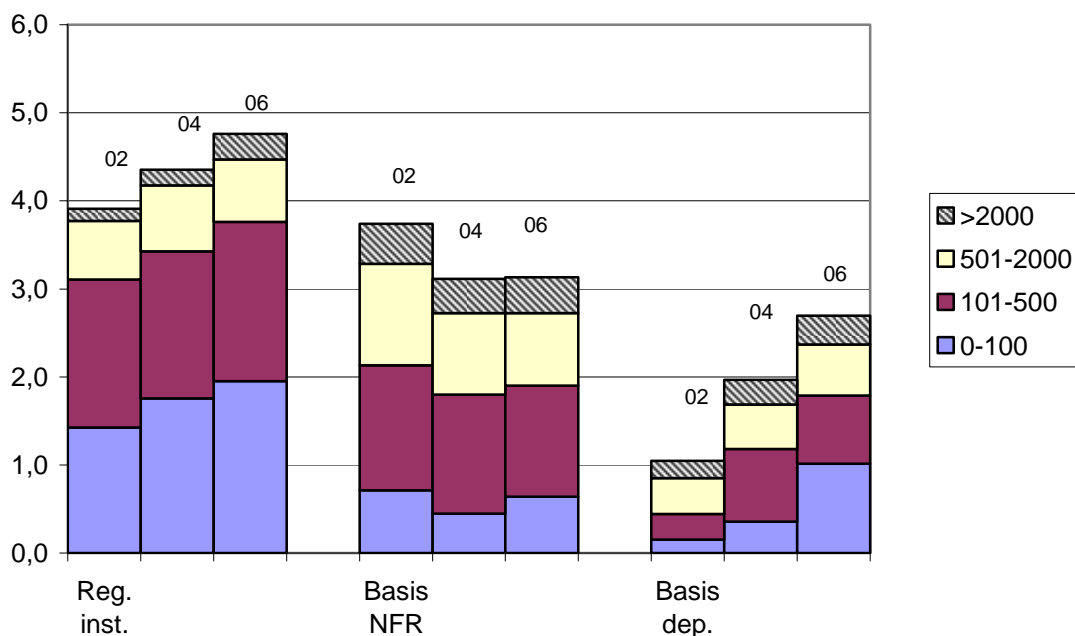

Fig. 6: Antall prosjekter per forskerårsverk fordelt på beløpsintervall for de ulike instituttgruppene i 2002, 2004 og 2006.

1.4 Personalressurser

1.4.1 Omfang og kvinneandel

De samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene har relativt stor grad av stabilitet når det gjelder bemanning og personalressurser. Totalt sett har det vært liten endring både når det gjelder totalt antall årsverk og forskerårsverk i perioden 2002-2006 (tabell 12 i vedlegg).

Til sammen ble det utført 1 029 årsverk ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2006. Av dette stod forskere og annet faglig personale for 822 årsverk, eller 80 prosent av total årsverksinnsats. Det totale antall årsverk lå dermed marginalt lavere enn i 2005, da antallet var 1 038 årsverk. Dette var for øvrig tredje året på rad at det var en nedgang i årsverksinnsatsen. I 2003 og 2004 ble det rapportert hhv 1 106 og 1 063 årsverk.

Det er noen mindre forskjeller mellom de ulike typer institutter når det gjelder andel forskerårsverk: De regionale instituttene har størst andel forskere med et snitt på 85 prosent, mens alle de nasjonale instituttene har et snitt på 78 prosent (tabell 12 i vedlegg). Noen av de nasjonale instituttene har vedtektsfestede oppgaver som ikke betjenes av forskere.

Forskningsrådet har som mål å øke andelen kvinnelige forskere. I 2006 ble 44 prosent av alle forskerårsverkene utført av kvinner (tabell 12 i vedlegg). Også kvinneandelen har holdt seg stabil i perioden, men med en økning i slutten av perioden hvor kvinneandelen har økt med 4 prosentpoeng i forhold til 2004. Kvinneandelen ved de regionale forskningsinstituttene er noe lavere enn ved de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene, henholdsvis 38 mot 46 prosent.

Størrelsen på de samfunnsvitenskapelige instituttene varierer både mellom gruppene og i gruppene. De regionale instituttene hadde i gjennomsnitt 20 forskerårsverk i 2006, mens de nasjonale instituttene i gjennomsnitt hadde 42 forskerårsverk.

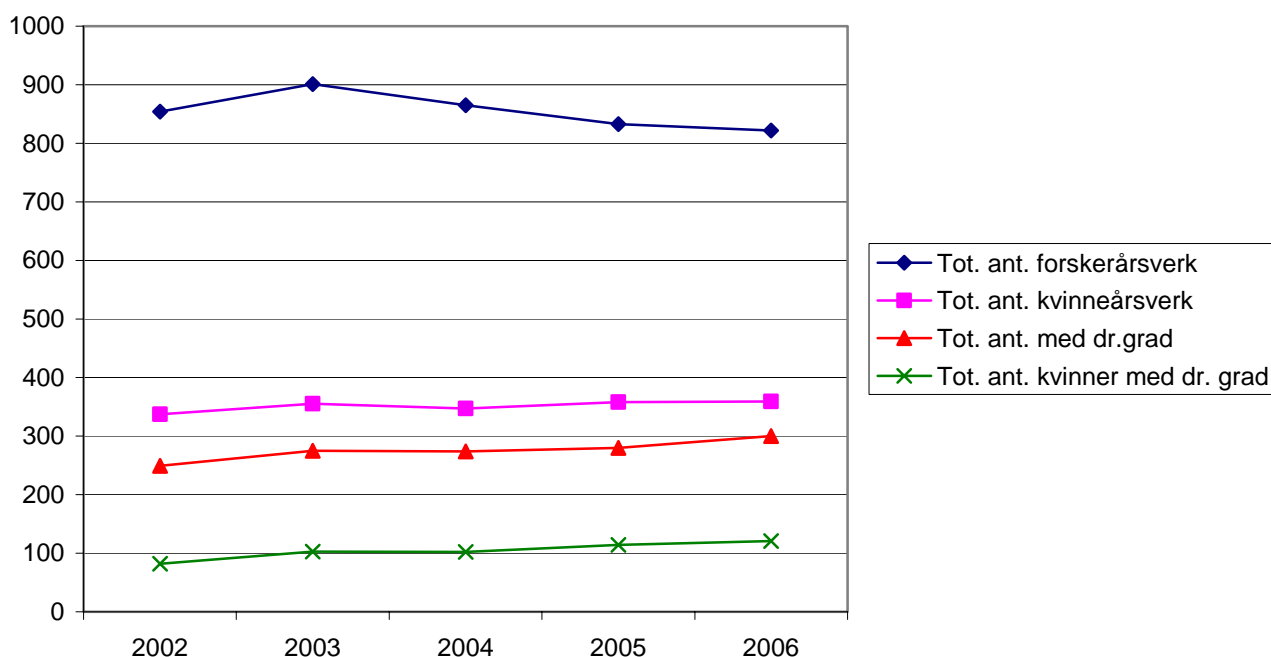

Fig. 7: Antall forskerårsverk ved de samfunnsvitenskapelige instituttene. 2002-2006.

1.4.2 Mobilitet

Stabiliteten i instituttsektoren viser seg også ved at det er relativt liten turnover. I 2006 ble det rapportert om en netto tilvekst på 8 forskere, 95 forskere sluttet, mens det ble ansatt 85 nye medarbeidere. Avgangshyppigheten lå omtrent på nivå med de 3 foregående årene.

Av de som sluttet ved instituttene i 2006 gikk 35 prosent til universitets- og høyskolesektoren eller til andre forskningsinstitutter. 28 prosent gikk til offentlig virksomhet og 13 prosent til næringslivet, mens 6 prosent gikk til utlandet.

Når det gjelder nyansatte forskere og annet faglig personale kom 50 prosent fra UoH-sektoren eller andre forskningsinstitutter, mens 8 prosent kom fra offentlig virksomhet og 10 prosent fra næringslivet. 20 prosent var nyutdannet.

For alle instituttene er utvekslingen av personale klart størst i forhold til universitets- og høyskolesektoren. Deretter kommer andre forskningsinstitutter, offentlig virksomhet og næringslivet. På grunn av små tall og stor usikkerhet ønsker vi ikke å gå dypere inn i forskjellene mellom instituttgruppene.

Tabell 4: Avgang fra og tilgang til instituttsektoren i forhold til andre sektorer. Prosent. 2006

Sektor	Nærings- liv	UoH	Institutt	Off. virksomhet	Utland	Nyut- dannet	Annet	Sum	Antall
Fra institutt til	13	22	13	28	6		18	100	85
Til institutt fra	10	40	10	8	8	20	5	100	93

1.4.3 Dr. grader

Antall forskere med dr.grad er en av de parameterne som brukes for å måle den faglige kvaliteten på forskerne. Dr. grader er også en av indikatorene som brukes for å beregne grunnbevilgning til de regionale instituttene. Ferdigstilte dr. gradskandidater vil sannsynligvis inngå som en av indikatorene i det nye finansieringssystemet for tildeling av resultatbasert grunnbevilgning.

Antall forskere med doktorgrad har hatt en positiv utvikling for alle tre instituttgruppene i hele perioden. I alt hadde 300 forskere ved de samfunnsvitenskapelige instituttene doktorgraden i 2006. Det var dermed 0,37 personer med doktorgrad per forskerårsverk, en økning på 3 prosentpoeng i forhold til 2005. Økningen skyldes både færre utførte forskerårsverk og økning i antall doktorgrader. Forholdstallet var til sammenligning 0,29 i 2002. Doktorgradsandelen ligger generelt en god del lavere ved de regionale forskningsinstituttene (0,24) mens den er lik for de to gruppene av nasjonale institutter (0,42). Økning i antall dr. grader per forskerårsverk siste år har vært tilnærmet lik for de to nasjonale instituttgruppene, men noe lavere for de regionale instituttene. Figur 7 viser utviklingen i dr. grader per forskerårsverk for de ulike instituttgruppene i perioden 2002-2006. Det er imidlertid betydelige variasjoner i doktorgradsandel på instituttnivå (tabell 18 i vedlegg).

Ved utgangen av 2006 hadde til sammen 127 doktorgradsstipendiater arbeidsplass ved instituttene. Stipendiatgruppen utgjorde 0,15 doktorgradsstipendiater per forskerårsverk. Sett i forhold til antall forskerårsverk var innslaget av stipendiater litt høyere ved de regionale enn ved de øvrige samfunnsvitenskapelige instituttene. Videre var det om lag 100 andre ansatte som arbeidet med en doktorgrad ved instituttene i 2006. Også her var tettheten per forskerårsverk høyest ved de regionale instituttene. Godt over halvparten av alle doktorgradsstudentene ved instituttene i 2006 var kvinner (tabell 16 i vedlegg).

I alt ble det avlagt 23 doktorgrader av ansatte ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2006. Dette var 3 færre enn i 2005. Halvparten av doktorgradene ble tatt av kvinner. Fem av doktorgradene ble avlagt av ansatte ved de regionale forskningsinstituttene, mens ved de øvrige samfunnsvitenskapelige instituttene disputerte 18 forskere (tabell 17 i vedlegg). Instituttene bidro også med veiledning til 15 doktorgrader avlagt i 2006 (tabell 16 i vedlegg).

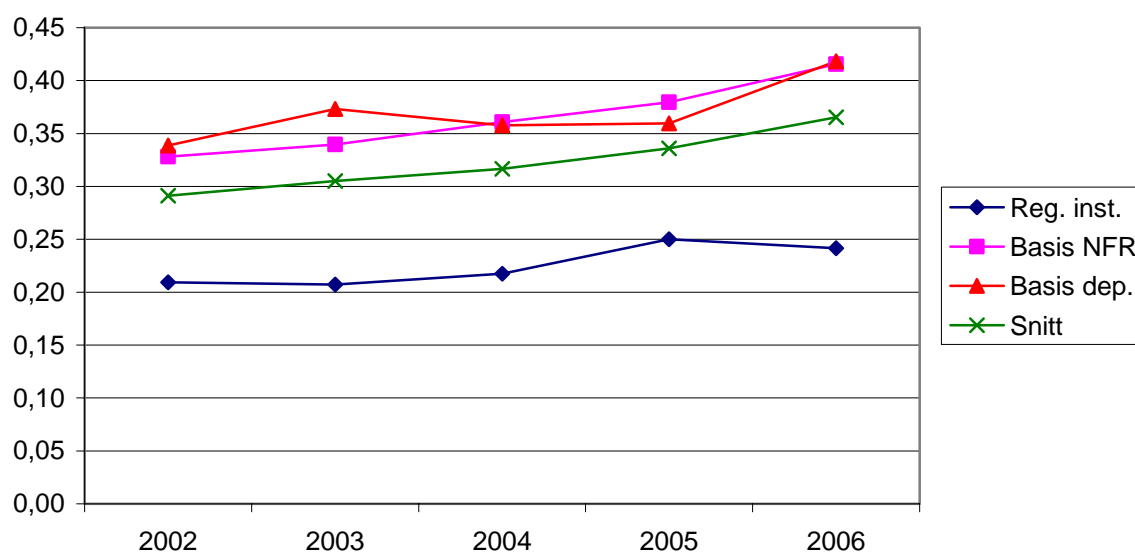

Fig. 8: Antall dr. grader per forskerårsverk (2002-2006).

1.5 Publisering

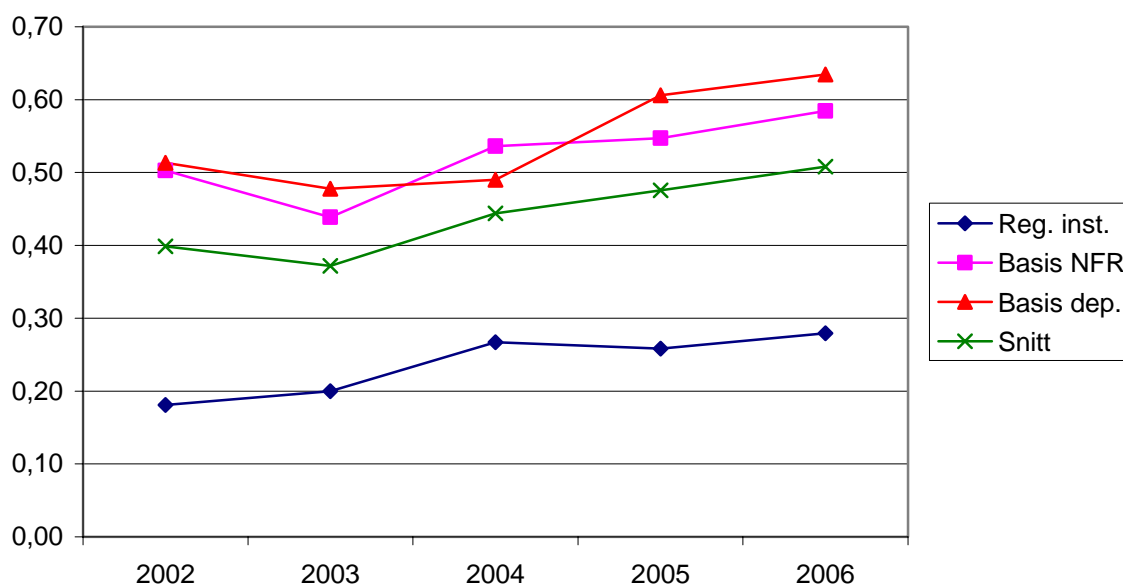
Publisering av artikler i tidsskrifter med referee-ordninger er både en måte å måle forskningskvaliteten på og et viktig middel for å spre forskningsbasert kunnskap. Antall artikler i tidsskrifter med referee er også innført som en av indikatorene for tildeling av grunnbevilgning til de regionale instituttene og vil trolig bli benyttet som indikator i det nye finansieringssystemet for tildeling av resultatbasert grunnbevilgning.

I noen sammenhenger er det påpekt at det er et dilemma at instituttene måles ut fra antall artikler med referee, som er et mål på kvalitet i den akademiske verden. Mange av instituttene driver i hovedsak anvendt forskning for oppdragsgivere som ønsker anvendte og ikke teoretiske løsninger. Antall artikler per forskerårsverk er likevel et relevant mål fordi alle instituttene har som mål å levere forskning av høy kvalitet. Internasjonal publisering i anerkjente tidsskrifter er derfor nødvendig.

Instituttenes muligheter for vitenskapelig publisering er imidlertid avhengig av de økonomiske rammebetingelsene de opererer under. Dette er en viktig årsak til at de tre samfunnsvitenskapelige instituttgruppene har noe ulike publiseringsprofil.

I påvente av nytt finansieringssystem er rapporteringen av vitenskapelig publisering fra 2006 lagt om til å følge samme kategoriinndeling som benyttes i det resultatbaserte tildelingssystemet i UoH-sektoren. Ansatte ved instituttene publiserte til sammen 417 vitenskapelige artikler i periodika eller serier i 2006. Videre ble det publisert 149 artikler i antologier der forlaget har rutiner for fagfelleevaluering og 44 vitenskapelige monografier.

Dersom vi sammenligner publiserte artikler i periodika og serier i 2006 med tidligere års publiseringer i kategorien artikler i tidsskrifter med fagfelleevaluering, økte antallet fra 396 artikler til 417 artikler i 2006. Dette er det høyeste antallet artikler som er registrert, og utgjør 0,51 artikler per forskerårsverk. Det meste av økningen fant sted ved de nasjonale instituttene, mens det ved de regionale instituttene ble publisert om lag samme antall artikler som i 2005. Ansatte ved de regionale forskningsinstituttene publiserte 67 artikler i vitenskapelige artikler i periodikas og serier i 2006, noe som tilsvarte 0,28 artikler per forskerårsverk. Publiseringshyppigheten var 0,58 artikler per årsverk for de instituttene som får basisbevilgning via Forskningsrådet og 0,63 for de instituttene som får basisbevilgning direkte fra departement (fig.9 og tabellene 22 og 23 i vedlegg).

Figur 9: Antall vitenskapelige artikler i tidsskrift med referee per forskerårsverk. 2002-2006.

Instituttene publiserer også i form av artikler i antologier utgitt på vitenskapelige forlag med rutiner for fagfellevurdering. Denne kategorien er ny i rapporteringen for 2006 og det ble rapportert om til sammen 149 artikler i antologier. En overveiende del av denne publiseringen, i alt 141 artikler, fant sted ved de nasjonale instituttene.

Det ble i alt publisert 44 vitenskapelige monografier i 2006. De regionale instituttene sto for 6 av monografiene. Dette er også en publiseringskanal som tidligere år ikke har vært spesifisert i rapporteringen av nøkkeltall.

Det ble levert 44 bidrag til fagbøker, lærebøker og andre selvstendige utgivelser i 2006. Tallet i denne kategorien var i 2005 107. Videre bidro instituttene med 325 kapitler og artikler i lærebøker og andre bøker, allmenntidsskrifter m.m. Også for denne kategorien er tallet lavere i 2006 enn i 2005 da det ble rapportert 570 bidrag. Nedgangen som har inntruffet i de nevnte formidlingskategoriene er neppe reelle, men skyldes at mange bidrag som tidligere år er blitt klassifisert her, nå rapporteres i de nye kategoriene for vitenskapelige publisering, jf. avsnittet foran.

Utover dette publiserte instituttene mer enn 1 350 rapporter i egne eller eksterne serier eller for oppdragsgivere. Instituttansatte holdt mer enn 1 600 foredrag og presentasjoner av papers eller posters og over 1 500 populærvitenskapelige presentasjoner. Instituttene medarbeidere bidro i tillegg med nærmere 700 kommentarer, anmeldelser, kronikker og lignende. Instituttene medvirket også som arrangør av vel 200 konferanser og seminarer av minst en dags varighet (tabell 22 i vedlegg).

1.6 Internasjonalt samarbeid

Deltakelse i internasjonale prosjekter og samarbeid er nødvendig for å kunne utvikle norsk forskning. Forskningsrådet har knyttet krav til internasjonalisering både til programmer og prosjekter, samtidig som internasjonal finansiering er en av indikatorene som brukes i tildelingen av grunnbevilgning til de regionale instituttene.

I gjennomsnitt kom 6 prosent av inntektene til de samfunnsvitenskapelige instituttene fra utlandet i 2006. Dette er i stor grad inntekter fra EU-prosjekter, men også fra forskningssamarbeid med andre nordiske land, Verdensbanken, ulike FN-organisasjoner m.fl. 11 regionale institutter og 12 av de øvrige instituttene hadde prosjektfinansiering fra EU i 2006 (tabell 8 i vedlegg). Det er stor variasjon i volumet på EU-finansieringen for de enkelte instituttene, men bare tre institutter har ikke slik finansiering.

Samlet har de tre instituttgruppene for første gang på flere år hatt en reduksjon i inntekter fra utlandet. Samlet utgjorde inntekter fra utlandet 55 mill. kroner i 2006 mot 70 mill. kroner i 2005. Det er variasjoner både mellom de ulike instituttgruppene og instituttene imellom, men i forhold til 2005 har alle tre gruppene hatt en reduksjon i inntekter fra utlandet. Målt per forskerårsverk har de to nasjonale instituttgruppene den største inntekten fra utlandet, mens de regionale instituttene er den gruppen som har lavest finansiering fra utlandet, selv om denne parameteren er ett av incentivene de regionale instituttene har for tildeling av grunnbevilgning (figur 10). TØI har gjennom de senere årene markert seg med store inntekter fra utlandet. I 2005 utgjorde TØIs internasjonale inntekter 25 prosent av de samlede inntektene fra utlandet ved de samfunnsvitenskapelige instituttene.

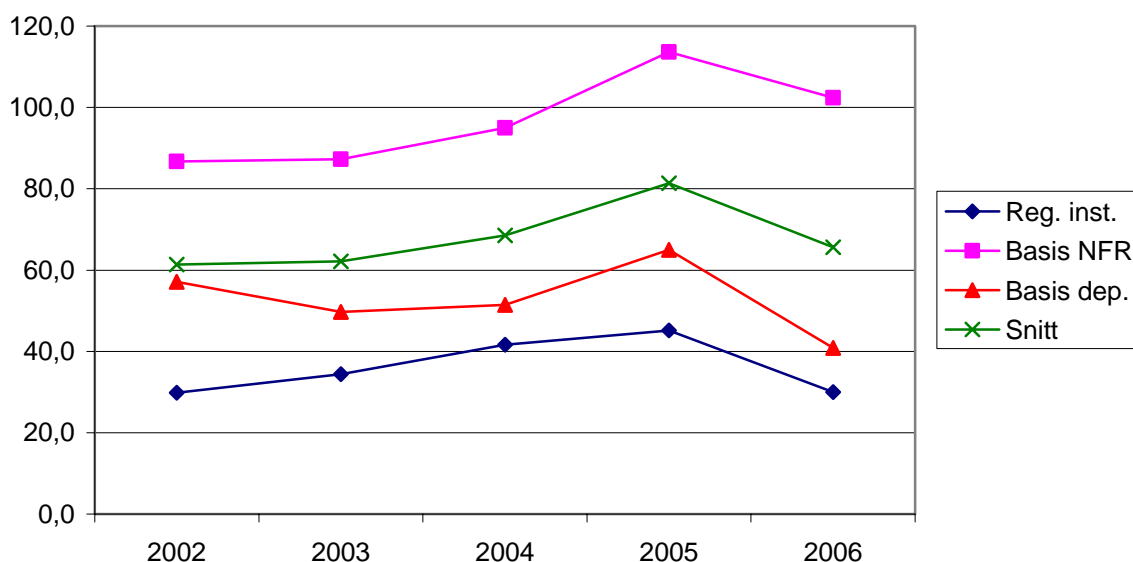

Fig 10: Finansiering fra utlandet per forskerårsverk 2002-2006. (i 1000 kr).

Internasjonalt samarbeid måles også i utveksling av forskere mellom norske og utenlandske forskningsinstitusjoner. I 2006 hadde 11 forskere fra de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene opphold i utlandet av minst to måneders varighet, med til sammen 56 månedsverk. Dette tilsvarer 5 årsverk av en samlet forskerstab på i alt 822 årsverk dvs. en andel på 0,6 prosent. Samlet besøkte 45 prosent EU-land, mens 40 prosent besøkte USA.. Forskere som kom til norske forskningsinstitutter utgjorde til sammen 70 månedsverk fordelt på 16 personer, også her var flertallet fra Europa.

1.7 Samarbeidsrelasjoner

Det er et utstrakt samarbeid mellom de samfunnsvitenskapelige instituttene og andre forskningsmiljøer. Dette omfatter universiteter og høyskoler, institutter og næringsliv – både i Norge og utlandet.

Forskere og faglig personale ved instituttene utførte 15 årsverk ved andre institusjoner i kraft av bistillinger. Motsatt vei utførte forskere og faglig personale med hovedstilling ved andre institusjoner 45 årsverk ved instituttene i bistillinger. I hovedsak var disse samarbeidsavtalene knyttet opp mot universiteter og høyskoler (tabellene 15 og 16 i vedlegg).

135 ansatte ved instituttene deltok i faglig veiledning av hovedfags- og doktorgradskandidater i 2006. Til sammen var også instituttene arbeids- eller praksisplass for 88 hovedfags- og diplomstudenter (tabell 16 i vedlegg).

Instituttene samarbeidet med utenlandske forskningsmiljøer ved at gjesteforskere kom til Norge og ved at norske forskere reiste ut, jfr. pkt. 1.7 om internasjonalt samarbeid.

1.8 Oppsummering

Vi har valgt å rapportere for 2006 etter samme mal som årsrapporten for 2005, og i likhet med Forskningsrådets årsrapporter for de ulike instituttgruppene. Innføring av nytt basisfinansieringssystem vil trolig danne grunnlag for en bearbeiding av årsrapporten.

Volum på virksomheten

Når det gjelder bemanning viser årsrapporten for de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene at det er stor grad av stabilitet i sektoren. Imidlertid er det en reduksjon på

12 forskerårsverk i forhold til 2005 for alle instituttene samlet. Dette er en fortsettelse av trenden fra 2003. Totalt utgjør reduksjonen i antall forskerårsverk 9 prosent i forhold til 2003. De regionale instituttene har den relativt største reduksjonen med 15 prosent av forskergruppen i samme periode. Det kan synes som at dette er et resultat av den stramme økonomien som flere av de regionale instituttene har hatt de senere årene.

Når det gjelder instituttenes størrelse er det gjennomsnittlig 20 forskerårsverk ved de regionale instituttene i 2006 og 42 forskerårsverk ved de nasjonale instituttene.

Økonomi

Det har vært en økning i driftsinntekter for alle de samfunnsvitenskapelige instituttene på 5 prosent i forhold til 2005, dvs. en liten reell vekst. Måler vi inntektsutviklingen per forskerårsverk har de to nasjonale instituttgruppene hatt størst vekst. De regionale instituttene fremstår også med en viss vekst, men dette har sammenheng med en reduksjon i antall forskerårsverk (se fig.1).

Det er små endringer i tildeling av basisbevilgning per forskerårsverk for alle tre instituttgruppene i forhold til 2006. Det samme gjelder utviklingen av oppdragsinntekter. Men når vi måler per forskerårsverk, fremstår utviklingen som positiv.

Instituttene driftsregnskap for 2006 viste til sammen et positivt resultat på 6 mill. kroner (figur 5). Dette var noe bedre enn foregående år da instituttene sett under ett gikk omtrent i balanse. De senere årene har det vært svingninger i instituttene driftsresultater – både totalt og for enkeltinstitutter. 2004 var for eksempel et godt år med et samlet driftsresultat på om lag 8 millioner kroner, mens årene 2002 og 2003 var svake med samlede underskudd på hhv 16 og 7 millioner kroner.

Samlet gikk de regionale instituttene omtrent i balanse, men marginene er små, driftsresultatet lå for alle innenfor +/- 1 mill. kroner. De nasjonale instituttene hadde et driftsresultat på til sammen 6 mill. kroner. Bare ett av de instituttene som får basisbevilgning via Forskningsrådet hadde driftsunderskudd, samlet hadde denne gruppen et positivt resultat 6,4 mill. kroner. Av de instituttene som får basisbevilgning fra departement hadde bare to institutter negativt driftsresultat, men for noen var marginen svært liten.

Negative driftsresultat kan tyde på et stramt oppdragsmarked og at instituttene sliter med oppdragsinngangen. De siste årene ser dette ut til særlig å ha rammet de regionale instituttene, men for 2006 virker også situasjonen totalt sett noe lysere.

Det er uklart om kravet om at alle offentlige kjøp av varer og tjenester utover kr 500 000 skal ut på offentlig anbud påvirker størrelsen på oppdragene ved at de deles opp i mindre prosjekter. Det som er klart er at det nye innkjøpsreglementet har ført til at bruken av anbud har økt sterkt, og bidrar til å gjøre driften av instituttene tyngre ved at man stadig må konkurrere om oppdrag. Veksten i antall prosjekter for alle tre instituttgruppene har vært i prosjekter som er på mindre enn 100 000 kroner.

Basisbevilgning

For de instituttene som mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet har bevilgningen hatt en reell økning i perioden fra 1997 da vi startet arbeidet med innsamling av nøkkeltall. Forskningsrådet har i hovedsak latt økningen finansiere strategiske instituttprogram, slik at det nå er minimum én SIP ved hvert institutt med unntak av SINTEF Teknologi og samfunn. Den tematiske fordelingen av SIPene sikrer at det utvikles nye og sentrale kjerneområder ved instituttene.

For å stimulere til økt vitenskapelig publisering og doktorgradsutdanning, er grunnbevilgningen styrket ved noen institutter. Vi registrerer at dette har bidratt til økt oppmerksomhet om disse forhold.

Institutter som mottar basisbevilgning direkte fra departementene har fortsatt et høyere støttenivå enn de øvrige. Det er ikke etablert klare prinsipper som begrunner ulikhetene i basisbevilgning. Det fragmenterte finansieringsmønsteret reduserer Forskningsrådets muligheter til å følge opp instituttpolitikken gjennom tildeling av basisbevilgning. Forskningsrådet har etter oppdrag i Forskningsmeldingen utarbeidet forslag til nytt basisfinansieringssystem for instituttene. Dette vil trolig få virkning fra og med 2009.

Resultater

Den gradvise økningen i antall dr. grader og publisering av vitenskapelige artikler viser at instituttene prioriterer kompetanseheving og kvalitetssikring. Det er også her betydelige variasjoner internt i instituttgruppene.

Samarbeid

De samfunnsvitenskapelige instituttene har et betydelig samarbeid med andre FoU-miljøer, spesielt UoH-sektoren. En savner imidlertid et større internasjonalt engasjement, ikke minst knyttet til mobilitet av forskere. Omfanget av utenlandske gjesteforskere bør økes. Omfanget av internasjonalt samarbeid gjennom EUs rammeprogram er svært ulikt fordelt på instituttene. Dette engasjementet bør styrkes.

Evaluering

Det har ikke blitt gjennomført noen tradisjonelle evalueringer i 2006, men på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Forskningsrådet i 2006 foretatt en gjennomgang av institutter som arbeider innenfor områdene arbeids- og sosialpolitikk og utenriks- og sikkerhetspolitikk. Denne er oversendt departementet.

2 Rapport fra det enkelte institutt

Agderforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	2,4	9	Årsverk totalt	33
SIP	0,5	2	herav kvinner	15
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	29
			herav kvinner	10
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,3	12	Antall ansatte med doktorgrad	5
			herav kvinner	2
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,17
Offentlig forvaltning	12,6	46		
Næringsliv	6,6	24	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,8	7	Antall artikler i periodika og serier	10
Annet	0,0	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,34
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>27,1</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	1
Driftskostnader	26,9		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,2	1 %		
Årsresultat	0,6			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	9,3	50 %		

<http://www.agderforskning.no/>

Agderforskning er et forskningsinstitutt etablert i 1985. Det er i dag ca. 35 ansatte på hel- og deltid, og gjennomfører prosjekter for ca 30 millioner kroner årlig for private bedrifter og offentlig sektor regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Instituttet driver forskning og leverer forskningsbasert rådgivning. Agderforskning er et regionalt forskningsinstitutt med solid forankring på Sørlandet. Samtidig har instituttet ambisjoner om å være en betydelig nasjonal og internasjonal aktør innenfor sine satsningsområder.

Agderforskning skal være en anerkjent kompetansebedrift som gjennom forskning, rådgivning og videreutdanning tilfører sine oppdragsgivere og samfunnet nyttig kompetanse og viten.

Agderforskningens overordnede mål:

- Høy faglig kvalitet og relevans.
- God lønnsomhet.
- Bærekraftig vekst.
- Attraktiv samarbeidspartner.
- Sterkt regionalt engasjement.

Den faglige virksomheten er konsentrert innen økonomi- og samfunnsfag, og har følgende tematiske profil:

- Regional utvikling
- Nye styringsformer (governance)
- EU og rammebetingelser for norsk næringsliv og offentlig sektor
- Organisering og kunnskapsforvaltning
- Innovasjon og entreprenørskap

- Velferd, arbeid og likestilling
- Kultur, medieteknologi og næring

Agderforskning samarbeider tett med en rekke andre forskningsmiljøer og universiteter/høgskoler, herunder Høgskolen i Agder (HiA). AF er engasjert i Kristiansand Kunnskapspark AS. AF deltar i og bidrar til etablering av en rekke lokale nettverk, herunder Kompetanseringen Sør, Sydspissen og Nettverk for virksomhetsstyring.

Agderforskning har også god kontakt med utenlandske forsknings- og rådgivningsmiljøer. AF er vert for Euro Info Center, Sør. AF er Norges partner i ENSR, et nettverk av FoU-miljøer i Europa som arbeider med forskning omkring små- og mellomstore bedrifter. Videre har AF en rekke kontakter i u-land, særlig i Afrika, hvor AF de senere år har gjennomført en rekke prosjekter.

Viktigste oppgaver i 2006

- I løpet av 2006 har det vært jobbet aktivt med å videreutvikle fagområdene samt etablere feltet for kultur og opplevelsesindustri.
- Agderforskning har jobbet for å bidra i det regionale innovasjonssystemet. Programmet Verdiskapning 2010 på Sørlandet drives av Agderforskning i nært samarbeid med den regionale verdiskapningsalliansen som består av partene i arbeidslivet, regionale myndigheter, regionale statlige myndigheter og undervisning/forskningsinstitusjoner.
- Agderforskning er regionens aktør i programmet forskningsbasert kompetansemegling.
- Agderforskning er regional agent for Norges Bank for å ivareta konjunkturovervåking. Konjunkturovervåking og prognoser for norsk økonomi danner en viktig del av analysegrunnlaget for Norges Banks pengepolitiske beslutninger. Formålet med det regionale nettverket er å styrke dette analysegrunnlaget gjennom kontakt direkte med bedrifter om deres økonomiske situasjon.
- Agderforskning har i løpet av 2006 jobbet videre med temaer knyttet til regional utvikling. Herunder forskning knyttet til urbanrural interaksjon. Prosjektet "Samspill by – region" er finansiert av KRD og utvalgte fylkeskommuner og bykommuner, og ble avsluttet i 2006.
- Agderforskning har også i 2006 fokusert faglig på betydningen av kjønn i regional utvikling. Prosjektet "Likestilling og arbeidsliv på Sørlandet", med NHO og fylkeskommunen på Agder som oppdragsgivere, fokuserer på årsakene til at kvinner på Agder har en relativt svak tilknytning til arbeidslivet.
- Internt har Agderforskning betydelig fokus på kompetanseheving. I 2006 avsluttet 4 stipendiater i instituttet sitt avhandlingsarbeid, og 1 avslutter ved overgangen til 2007. Grunnbevilgningen fra Norges Forskningsråd, men også støtte fra Sørlandets kompetansefond, er avgjørende for å realisere denne satsningen. I tillegg har Agderforskning et strategisk instituttprogram knyttet til tematikken "Forestillinger om ruralitet i norsk distriktpolitikk".
- Forholdet til Høgskolen i Agder styrkes ved en øking i samarbeidsprosjekter og mobilitet av forskerressurser.

Høydepunkter

Entrudu – Entreva – Entlearn

Dette er en serie på tre sammenhørende prosjekter innenfor Leonardo da Vinci programmet i EU. Prosjektleder har vært Small Business Institute (SBI) ved Turku School of Economics and Business Administration i Finland. SBI og Agderforskning har vært med i alle tre prosjektene, mens de øvrige partnerne har vekslet. Hvert av prosjektene har vært selvstendige, avgrensede oppdrag. De utgjør imidlertid en naturlig progresjon og kunnskapsoppbygging med det felles formål å gi bedre opplæring og undervisning innen entreprenørskap. De tre prosjektene har vært rammen for et internasjonalt samarbeid om samme tema, men med faglig progresjon gjennom mer enn fem år. Prosjektleder og Agderforskning har deltatt i alle prosjektene, mens de andre

partnerne har vekslet. Det langvarige samarbeidet har smidd sterke faglige relasjoner. Faglig og tematisk har dette engasjementet passet meget godt inn med oppbygging av Senter for entreprenørskap i samarbeid med Høgskolen i Agder. Der er kunnskapene fra de tre prosjektene direkte omsatt i undervisning i entreprenørskap for studenter ved høgskolen.

Evaluering av regelverksendringen i rehabiliteringspengeordningen

Evalueringen er gjennomført av Agdermiljøet på oppdrag fra den gang Arbeids- og sosialdepartementet. Regelverksendringen det er snakk om er innstramningen av stønadsperioden som det er mulig å motta rehabiliteringspenger for etter unntaksbestemmelsene. Regelverksendringen ble iverksatt 1.1.04. Formålet med regelendringen var å motvirke uønsket passivisering hos mottakerne. Ved å stimulere til tidligere avklaring, ville mulighetene for et vellykket attføringsopplegg eller tilbakevending til arbeid, bedres.

Fire problemstillinger sto sentralt i denne evalueringen:

- Har flere fått en raskere avklaring etter regelendringen?
- Har flere kommet tilbake i inntektsgivende arbeid etter regelendringen?
- Har flere blitt stående uten inntektssikring etter rehabiliteringspengene opphørte? og
- Har mottakerne av rehabiliteringspenger fått et endret (les: bedre) tjenestetilbud fra trygdeetaten etter regelendringen?

Det var en rekke metodiske utfordringer en skulle svare på. I et forsøk på å overkomme noen av disse. Denne evalueringen er basert på tre datakilder: En spørreundersøkelse blant brukerne med kontroll- og testgruppe, mappeinnsyn og intervjuer med sentrale aktører

Utredning om Samhandling mellom forvaltningsnivåene og Forholdet mellom storbyer og det regionale nivå

Evalueringen var todelt og ble gjennomført av Agderforskning og IRIS på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet. Hele evalueringen finnes tilgjengelig som vedlegg til stortingsmelding om forvaltningsstrukturen høsten 2006. Formålet med del 1 av prosjektet var å finne ut om *omfang* og *innhold* i samhandlingen mellom kommunene og mellomnivået, dvs. fylkeskommunen og fylkesmannen. Kommunene ble også bedt om å *vurdere* samhandlingen. Undersøkelsen er gjennomført ved spørreskjema til politisk- og administrativ ledelse samt virksomhetsområdene økonomi, næring, teknisk, skole, helse- og sosial og kultur i samtlige kommuner i Nordland og Vest-Agder fylke. Del 2 av prosjektet gjelder relasjonene mellom storbyene (Bergen, Kristiansand, Stavanger, Tromsø og Trondheim) og det regionale nivået. Byenes størrelse og befolkningsmessige tyngdepunkt er et strukturelt trekk som setter sitt preg på forholdet.

IRIS – Samfunns- og Næringsutvikling

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	3,0	6	Årsverk totalt	44
SIP	3,8	7	herav kvinner	16
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	38
			herav kvinner	12
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	16,6	32	Antall ansatte med doktorgrad	11
			herav kvinner	3
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,29
Offentlig forvaltning	14,7	28		
Næringsliv	13,0	25	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,6	1	Antall artikler i periodika og serier	21
Annet	0,7	1	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,56
Sum totale driftsinntekter	52,4	100		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	52,3		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,0	0 %		
Årsresultat	0,2			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	64,4	44 %		

<http://www.rf.no/>

IRIS – Samfunns- og Næringsutvikling inngår i forskningskonsernet International Research Institute of Stavanger AS (IRIS). Avdelingen utfører rundt 40 årsverk fordelt på 55 høyt kvalifiserte medarbeidere. Etter flere krevende år økonomisk sett leverte avdelingen i 2006 et godt økonomisk resultat.

Avdelingens overordnede målsetting er gjennom forskning og utvikling å bidra til økt kunnskap som kan fremme en bærekraftig, helsefremmende og verdiskapende utvikling i samfunns og næringsliv. Følgende fagområder inngår: psykologi, sosiologi, antropologi, pedagogikk, statsvitenskap, filosofi, helsefag, sosialt arbeid, økonomi, petroleums-teknologi, sikkerhet, pålitelighet og flere ingeniørfag.

Avdelingens medarbeidere er inndelt i 3 forskningsgrupper med kontorer i Stavanger og Bergen. Avdelingens tre forskningsgrupper arbeider innen følgende forskningsfelt:

Forskningsgruppen Arbeid, helse og velferd

Arbeid, helse og velferd har et forskningsmessig perspektiv på de helsemessige konsekvensene av det moderne arbeids- og familieliv. Gruppens prosjektportefølje dekker et bredt forskningsområde som ofte krever tverrfaglige tilnærminger. I treårsperioden 2007-2009 vil fire FoU-områder stå sentralt i forskningsgruppens strategiske arbeid. For det første *arbeidsorganisering og familie* med tema som arbeidslivsrelasjoner og endringsprosesser, ny arbeidsorganisering og arbeid-familie balansen. Som et andre felt står *rusforskning* med problemstillinger knyttet til helse og ulikhet, brukermedvirkning og organisatorisk samhandling/kommunikasjon. *Sikkerhetsklima* favner som et tredje område om problemstillinger knyttet til sikkerhetskultur, HMS-offshore, mennesker, teknologi og organisasjon. En fjerde prosjektportefølje er *sykefravær, arbeidsinkludering og -rehabilitering*, som har et spesielt fokus på tilbakeføring til og inkludering i arbeidslivet.

Forskningsgruppen Politikk, styring og innovasjon

I gruppen prioriteres de tre FoU-områdene Politisk organisering og politikkutforming, Innovasjon og Governance i byregioner. Utgangspunktet for forskningsområdet Politisk organisering og politikkutforming er tidligere og pågående forskning om endringer i politiske institusjoner og prosesser, dvs. offentlig organisering og styring, politikkutforming og implementering, ofte med møtet mellom politikere, forvaltning og organiserte interesser i fokus. Den omfatter ulike politikkområder som næringspolitikk (landbruk, fiskeri, internasjonal handel), idrettspolitikk, helsepolitikk (sykehusreformen), miljøpolitikk og energipolitikk (olje, kraft). Forskningen har særlig vært rettet inn mot det statlige nivået, men også det lokale/regionale og det internasjonale nivået er blitt analysert.

Utgangspunktet for forskningsområdet Innovasjon er tidligere og pågående forskning om innovasjonsprosesser regionalt, i nettverk og i bedrifter. Dette bygger på en bred prosjektportefølje finansiert av Forskningsrådet og regionale offentlige og private aktører. Forskningen på feltet er basert på et bredt sett av hovedsaklig økonomisk og sosiologisk inspirert organisasjonsteori, samt teorier om ledelse og innovasjon. En sentral problemstilling er hvordan innovasjonsprosesser faktisk foregår, med fokus på involverte aktører og deres kontekst. Utgangspunkt for forskningsområdet Governance i byregioner er tidligere forskning om næringspolitikk i byregioner, om regionreformen og om kommuneplansystemer i de norske storbyene samt en rekke utredninger og utviklingsprosjekter. Prosjektporteføljen innenfor samferdselsfeltet er en viktig del av den anvendte forskningen knyttet til dette FoU-området. Viktige problemstillinger er knyttet til nettverksstyring innenfor næringspolitikk, interkommunalt samarbeid, planlegging, infrastrukturutvikling og kultur.

Forskningsgruppen Regional innovasjon og bedriftsutvikling

Gruppen fokuserer på strategi- og bedriftsutvikling samt forskningsbasert rådgivning innen følgende hovedområder:

Innovasjon og verdiskapning. Sentralt er aksjons- og følgeforskning gjennom samarbeid i regionale utviklingskoalisjoner og bedriftsnettverk (VS 2010 med mer). FOU-veiledning overfor SMB knyttet til programmer som IRC. Produktutvikling gjennom samarbeid i regionale nettverk mellom næringsliv, FoU-institusjoner, det offentlige virkemiddelapparatet og interesseorganisasjoner.

Høydepunkter

En komparativ studie av HMS kultur – norsk og britisk sokkel (2007-2008)

Seadrill og IRIS startet i 2003 et samarbeidsprosjekt med mål om å forbedre, utvikle og måle HMS-kulturen i Seadrill – den gang Smedvig. Rederiet hadde gjort seg noen smertelige erfaringer med to fatale ulykker med påfølgende kritikk både fra myndigheter og media. I løpet av perioden har selskapet jobbet målbevisst med sitt eget forbedringsprogram ”Step Change” og det er blitt gjort en mengde analyser av Seadrill ansatte på norsk sokkel, seminarer onshore, feltarbeid offshore, bruk av data fra petroleumstilsynets prosjekt ”Risikonivå norsk sokkel” og finansiering av et utenlandsopphold ved University of Aberdeen.

Dette samarbeidet ble utgangspunktet for en BIP søknad til Forskningsrådets program PETROMAKS – HMS offshore i 2006 som ble innvilget. Prosjektet er et samarbeids-prosjekt mellom IRIS, University of Aberdeen og UiS. Prosjekts målsetninger vil være å undersøke nærmere ulike dimensjoner knyttet til helse- og arbeidsmiljø i RNNS skjemaet, om ansatte på norsk og britisk sokkel har ulike oppfatninger om sikkerhetsklimate på sin plattform, om der finnes forskjeller mellom de to sokler når det gjelder ledelse, lederforpliktelse og lederstil som kan kobles til nasjonale kulturforskjeller og hvis mulig; sammenlikne ulykkesdata for Seadrill ansatte på to sokler. Målgruppen vil være Seadrill personell innen boring og brønnservice.

Idrett og politikk i komparativt perspektiv

Idrettspolitik har i flere år vært et sentralt forskningstema ved IRIS. I tillegg til flere prosjekter med støtte fra Norges forskningsråds program "Idrett, samfunn og frivillig organisering" er det utført flere evalueringssoppgaver for Kultur- og kirkedepartementet (særlig om aktivitetsmidlene til lokalidretten). Studiene er gjennomført i nært samarbeid med Telemarksforskning-Bø/Høgskolen i Telemark. I tillegg har IRIS også samarbeidet med forskere ved University of Loughborough og Institutt for samfunnsforskning.

I en artikkel i *International Review for the Sociology of Sport* (nr. 1, 2006) sammenlignes utviklingen i norsk idrettspolitik med utviklingen i norsk politikk generelt. Studien viser at den generelle utviklingen påvirker idrettspolitikken, men idrettspolitikken preges også av særegenheter. I likhet med samfunnet for øvrig er det blitt et større mangfold av interesser og konflikter knyttet til idretten, men idrettspolitikken fremstår fortsatt som relativt lukket og Stortinget spiller en mindre sentral rolle på det idrettspolitiske felt enn på andre politikkområder. De teoretiske perspektivene i artikkelen er også benyttet i en komparativ studie av idrettspolitikken i Canada, England, Tyskland og Norge som ble fullført i 2006. Studien omfatter den offentlige politikken på så vel nasjonalt som regionalt og lokalt nivå. Søkelyset rettes særlig mot utformingen og prioriteringen av henholdsvis bredde- og eliteidrett. Resultatene blir publisert i boken "Sport Policy: a comparative analysis of stability and change" som kommer ut på forlaget Butterworth-Heinemann/Elsevier våren 2007.

Livslang læring for lengre karrierer hos eldre (45+) arbeidstakere

Fra 2004 har IRIS vært ansvarlig for ledelse av EU-prosjektet Older workers and lifelong learning (OWLLL). Hensikten med nettverksprosjektet er å fremme forskning og diskusjon om temaet eldre i arbeidslivet og livslang læring. Prosjektet er initiert og har fått støtte fra Cedefop, the European Centre for Vocational Education and Training. I 2006 kastet prosjektet lys over temaet med en antologi; *Promoting lifelong learning for older workers: An international overview* (red. T. Tikkanen fra IRIS & B. Nyhan fra Cedefop). Antologien ble produsert i samarbeid med 24 forskere fra Europa, Japan, USA og Australia. Hensikten med boken er å introdusere dette forskningsområdet, som har dukket opp i løpet av siste årene. Temaet livslang læring og eldre arbeidstakere utvider samfunnsdebatten om eldre i arbeidslivet fra en diskusjon som kun har handlet om pensjonering, til én som også inkluderer kompetansedimensjonen, i nær sammenheng med diskusjonen om Norge som kunnskapssamfunn.

Et annet høydepunkt for prosjektet i 2006 var et Agora-seminar på høyt plan som Cedefop organiserte i oktober i Thessaloniki. Målet med Agora var å fremme dialogen om temaet mellom forskerne, politikerne, arbeidsgivere og arbeidstakere/fagforeningene. Diskusjonen i Agora var fokusert på forandringene i policy som fremkalles når man ønsker å promotere livslang læring for aktiv aldring ('active ageing') i arbeidslivet. Agora samlet sammen senior policy makers Europa parlamentet, EU-kommisjonen, og fra offentlig sektor, samt representanter fra arbeidslivspartene og forskerne fra Europa, USA, Japan og Australia.

Hovedbudskapet fra boken og Agora er at samfunnet, organisasjoner og individer, må tenke på aldring som en livslang prosess. I denne prosessen møter mennesker nye utfordringer gjennom hele sin karriere. Derfor er det avgjørende at arbeidsgivere, i samarbeid med fagforeningene, satser på å utvikle arbeidsplasser der det er mulig å fortsette til godt voksen alder. 'Aktiv aldring' som innebærer kontinuerlig læring og utvikling i og av arbeidet, må fremmes.

Møreforsking

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	2,2	8	Årsverk totalt	39
SIP	2,1	8	herav kvinner	15
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	33
			herav kvinner	11
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,9	14	Antall ansatte med doktorgrad	10
			herav kvinner	5
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,30
Offentlig forvaltning	13,1	47		
Næringsliv	5,2	19	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,8	3	Antall artikler i periodika og serier	12
Annet	0,5	2	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,37
Sum totale driftsinntekter	27,8	100		
Driftskostnader	27,8		Antall artikler i antologier	2
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,0	0 %	Antall monografier	0
Årsresultat	0,4			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	19,2	63 %		

<http://www.moreforsk.no/>

Møreforsking har følgjande formål:

- I nært samarbeid med høgskolane i Møre og Romsdal har Møreforsking som formål å fremje og drive forskings- og utviklingsarbeid på ulike område. Dette skal skje ved at hovudstiftelsen og/eller tilknytte stiftelsar og/eller tilslutta aksjeselskap utfører forskings- og utviklingsarbeid, utgreiingar og rådgivande verksemd for næringsliv, offentleg forvaltning, organisasjonar og andre på oppdragsbasis.
- Møreforsking skal vere ein nasjonal stiftelse med omsyn til verkeområde, kontaktar og val av oppgåver. Stiftelsen skal likevel arbeide særleg med forskings- og utviklingsarbeid som er til beste for folk, næringsliv, lokalmiljø og offentleg forvaltning i fylket.
- Verksemda skal drivast i nær kontakt med sentrale instansar og organ i inn- og utland. Lokale høgare undervisningsinstitusjonar, lokalt næringsliv og lokale statlege, fylkeskommunale og kommunale instansar skal vere viktige samarbeidspartnarar.

Møreforsking har to avdelingar og eit dotterselskap. Desse har følgjande forskingsfelt:

- Møreforsking Volda: Regional utvikling, Velferdsforskning, Medieforskning
- Møreforsking Ålesund: Fiskeri- og havbruksforskning
- Møreforsking Molde AS: Logistikk, Transportøkonomi, Næringsøkonomi og Samfunn/organisasjon og leing

Viktige oppgåver, satsingar og resultat

- Kompetansebygging knytt til arbeidet med to SIP i høvesvis "Kommunikativ planlegging og utvikling" og "Økt verdiskaping av marine ressurser gjennom utnyttelse av ny teknologi"
- Deltaking i dei store integrerte prosjektet SEAFOODplus og GoFOR i EUs 6. rammeprogram.
- Blitt med som partner i CRUSTASEA, eit Collective EU-prosjekt innanfor skaldyr.

- Vidareført forskingssamarbeidet med Grønlands Naturinstitutt, ei ordning basert på fiskerivtalen mellom nasjonane.
- Deltaking i tre COST-nettverk: E30 Economic integration of urban consumers' demand and rural forestry production. E39 Forests, Trees, Human Health and Wellbeing og A26 European city-regions in an age of multi-level governance - reconciling competitiveness and social cohesion?
- Internasjonal publisering av forskning innanfor temaet psykisk helsevern i kommunane
- Inngått ein samarbeidsavtale med Havforskningsinstituttet.
- Tverrfagleg forskingssamarbeid med maritim næring (Rolls-Royce Marine AS).
- Møreforskning har ei sentral rolle i NCE Maritime knytt til Ålesund Kunnskapspark. Mellom anna har MFM i samarbeid med høgskolen i Molde forumsleiar logistikk i NCE Maritime.
- Utvikling av eit kompetansesenter i marin bioteknologi i samarbeid med Høgskolen i Ålesund, næringsaktørar og fylket/Innovasjon Norge.
- Etablering av forskning knytt til folkehelsesatsingar, mellom anna: Evaluering av modellar for fysisk aktivitet, sunt kosthald og røykeslutt.
- Utvikling av nasjonale transportmodellar har pågått i MFM over fleire år. Modellane er verktøy som vil bli nytta i transportplanlegging i Noreg på alle forvaltningsnivå, og MFM satsar vidare på fagleg utvikling av transportmodellar.
- Olje- og gassindustrien i Møre og Romsdal, oppbygging av kompetanse og erfaring med ein veksande industri med stor nærleik til den maritime klynga i fylket, er eit FoU-område der MFM deltek i ei breiare satsing saman med Høgskolen i Molde. Det vert utvikla eit breitt samarbeid (nettverk) også med ei rekkje andre FoU-institusjonar (Fafu, Marintek, NHH), representantar for næringane samt vitenskaplege internasjonale institusjonar. Instituttets arbeid i 2006 har vore retta mot logistikkanalysar, analysar av leverandørnettverket og lokal/regional/nasjonal verdiskaping, basefunksjonar, klyngeanalysar maritim, fornying av

Høydepunkter

Marin bioteknologi

Møreforskning og Høgskolen i Ålesund har over fleire år samarbeidd om å utvikle eit kompetansesenter innanfor marin bioteknologi. Biotech Møre er namnet på denne satsinga. Møre og Romsdal fylke har gitt tilskott til arbeidet, og prosjektet fekk heiderleg omtale i St.meld. nr. 21, kap. 2.5.3. Arbeidet har hatt tilknytning til SIP ved instituttet og har samla sett medverka til auka kompetanse og tettare samarbeid med næringslivet på dette fagfeltet. Innanfor denne satsinga kan spesielt nemnast eit spennande samarbeid med bedrifta Rolls-Royce Marine som er ei høgteknologibedrift innafor maritim næring. Prosjektet har tittel "En symbiose mellom maritim industri og marin bioteknologi" og er delvis finansiert av Noregs forskingsråd. Det blir arbeid med to forskingsoppgåver. Den eine søkjer etter nye miljøvennlege middel for å hindre tilgroing av skip og maritime installasjonar. Ved hjelp av bioteknologiske metodar prøver ein å finne stoff som kan hindre vekst av dei organismane som er årsak til tilgroing. Den andre forskingsoppgåva går ut på å utvikle smøreoljar basert på marint råstoff, dvs oljar frå restråstoff i fiskeindustrien. Det har også ein miljøprofil i høve til å bruke slike miljøvennlege oljar der det er lite ønskjeleg at vanlege syntetiske oljar kan leke ut til miljøet.

Kartlegging av tidleg oppstart med nye læreplanar

Læreplanreforma Kunnskapsløftet vart innført frå og med skuleåret 2006-2007. Kommunar og grunnskular hadde, etter søknad, høve til å ta i bruk heile eller delar av reforma frå og med skuleåret 2005-2006. På oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomførte Møreforskning Volda ei kartlegging blant 202 skular som starta med nye læreplanar hausten 2005. Kartlegginga viser at det er metodefridom, målformuleringar og kunnskapsmåla i tilknytning til L06 som blir vurdert som dei største endringane samanlikna med L97. Det ser ut til at ungdomsskulelærarar, som

gjerne har faglærarkompetanse, føler seg sikrere og tryggare i det lokale planleggingsarbeidet enn kva allmennlærer på barnetrinnet gjer. Dette gjeld særleg på dei lågaste stega, der lærarane ofte følgjer elevane i alle faga. L06 er ei særleg utfordring for lærarar ved små skular, fordi lærarane der oftast har mange/alle fag og underviser på fleire årssteg. Som følge av Kunnskapsløftet er behovet for hjelpemiddel og kurs/kompetanse særleg stort når det gjeld metodar, læringsstrategiar og læringsstilar. Manglande IKT- kompetanse, mangel på støttefunksjonar, tilstrekkeleg og oppdatert utstyr er ei utfordring for mange skular. Kartlegginga viser at foreldra først og fremst er blitt orienterte gjennom foreldremøte, og at foreldresamarbeidet i liten grad er endra som følge av oppstart med L06. Fleire av skulane oppfattar seg sjølv som endringsorienterte, og meiner at endringar som skulen er inne i ikkje har direkte samanheng med Kunnskapsløftet. Såleis kan ein spørje om det er L06 eller trendar i samfunnet generelt som ligg til grunn for endringar i skulane.

Nominasjon til finalen i The Franz Edelman Award

Logistikk er høgt prioritert i Moldemiljøet (Møreforskning Molde og Høgskolen i Molde). Det har vore arbeid med analysar for implementering av ein prototyp for databasert optimalisering av sjøtransport av slurry frå Elnesvågen (Møre og Romsdal) til fleire lageranlegg i Europa. Prosjektet er utført for Hustadmarmor AS, ein del av Omya-konsernet, og som produserer kalsium karbonat slurry til europeisk papirindustri. Det er eit årleg transportvolum på over 3 millionar tonn slurry (2004) i mange variantar til mange anlegg, og dette skaper behov for gode modellar for transport- og produksjonsløyningar. Prosjektet har vist eit stort innsparingspotensial for bedrifta og ein positiv effekt på miljøet ved reduksjon i drivstofforbruk. På denne bakgrunn vart Hustadmarmor AS, som første nordeuropeiske bedrift, i 2006 nominert til finalen i den prestisjetunge amerikanske Franz Edelman konkurransen innan operasjonsanalyse - også kalla verdsmeisterskapet i logistikk. Moldemiljøet vil arbeide vidare med å utvikle og anvende kunnskap om supply chain management og modellering av løyningar også for andre bedrifter.

Nordlandsforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	2,7	11	Årsverk totalt	29
SIP	1,9	8	herav kvinner	18
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	25
			herav kvinner	14
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	8,5	34	Antall ansatte med doktorgrad	7
			herav kvinner	3
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,28
Offentlig forvaltning	9,6	39		
Næringsliv	0,7	3	<u>Vitenskapelig produksjon</u>	
Utlandet	0,2	1	Antall artikler i periodika og serier	5
Annet	1,1	4	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,20
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>24,7</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	25,0		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,3	-1 %		
Årsresultat	-0,2			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	8,5	41 %		

<http://www.nordlandsforskning.no/>

Nordlandsforskning er en uavhengig stiftelse opprettet av Nordland fylkeskommune i 1979. Instituttet har en nasjonal forskningsprofil med regional forankring og utfører forsknings- og

utviklingsarbeid på oppdrag fra offentlige og private oppdragsgivere. Forskerne var i 2006 fordelt på tre ulike forskningsgrupper etter hovedarbeidsområde, men instituttet legger stor vekt på tverrfaglig samarbeid mellom gruppene. Innenfor hver gruppe finnes det kompetanse innen ulike fagområder. Verdiskaping (VS) 2010 og Forskningsbasert kompetansemegling er eksempler på større prosjekter som omfatter flere av gruppene. Når det gjelder internasjonalt prosjektarbeid, så er det i hovedsak knyttet til Northern Periphery Programme som er ett av programmene innenfor Interreg III B. Instituttets forskere har vært aktive i kunnskapsformidling gjennom presentasjoner av forskningsresultater på internasjonale konferanser, gjennom publiseringer nasjonalt og internasjonalt, samt ved deltakelse i samfunnsdebatten med kronikker og foredrag. Nordlandsforskning samarbeider tett med Høgskolen i Bodø og er inne i en prosess med å organisatorisk legge til rette for enda tettere integrasjon mellom fagmiljøene.

Velferdsforskning

Gruppen for velferdsforskning arbeider med ulike problemstillinger knyttet til velferdsstatens relasjoner til marginaliserte grupper. Faggruppen har spesiell innsikt i funksjonshemmedes livssituasjon og hvordan offentlige tiltak og tjenester virker overfor denne gruppen, men har også betydelig kompetanse om andre sårbare gruppers levekår. Gruppens øvrige hovedarbeidsområder er levekårsstudier og studier av ulike velferdsområder som arbeid, bolig og utdanning, samt studier av helse- og sosialtjenester.

Økonomisk forskning og bedriftsutvikling

Gruppen arbeider med problemstillinger knyttet til entreprenørskap, innovasjon, markedsutvikling og næringsstrategier, samt regional næringspolitikk og betingelser for næringsvirksomhet og verdiskaping. Nordlandsforskning samarbeider nært med fagmiljøet ved Handelshøgskolen i Bodø for å videreutvikle miljøets posisjon som nasjonalt knutepunkt innenfor entreprenørskapsforskning.

Regional- og næringslivsforskning

Gruppen har et forskningsmessig fokus på hvordan endringer i økonomi, politikk og kultur får konsekvenser for steder og regioner. Regionale endringer forstås som samspill mellom individ, hushold og bedrifter, samt nasjonale og globale forhold. Arbeidet foregår innenfor tre hovedområder: sosiale og kulturelle perspektiv på regional endring; omstilling, innovasjon og kunnskapsutvikling i næringslivet; lokale/regionale perspektiv på demokrati, politikk og plansystem.

Organisasjons- og kommunalforskning

Gruppen forsker innen organisasjonsendringer, forvaltning av offentlige tjenester, forholdet mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, myndiggjøring og organisasjonsutvikling, endring i lokalt styre og lokalt demokrati og hvordan kommunale tjenester og lokalt demokrati er påvirket av lokale beslutninger. Gruppen driver også med skole- og utdanningsforskning. Gruppene for regional- og næringslivsforskning og organisasjons- og kommunalforskning har i 2006 fungert som ei gruppe, jfr. opplysningen ovenfor om at virksomheten har vært organisert i tre grupper.

Høydepunkter

PROBUS – næringsutvikling i vernede områder

I 2006 fikk Nordlandsforskning støtte gjennom AREAL-programmet til et prosjekt (PROBUS) om næringsutvikling i vernede områder. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt hvor også Høgskolen i Bodø, Bioforsk Tjøtta og Salten Friluftsråd er med. Finansieringa går over fire år, og hovedmålet til prosjektet er å øke kunnskapen om hvilke faktorer som påvirker muligheten til næringsutvikling i de vernede områdene. I denne sammenheng ser prosjektet på hvordan institusjonelle ordninger, verneplanprosesser, fylkesdelsplanprosesser og løsning av arealkonflikter påvirker næringsutviklingen. Med bakgrunn i både det internasjonale og nasjonale

fokuset på økt bruk av vernede områder, og manges inntrykk av at vern tilsier at området ikke kan benyttes, er prosjektet svært viktig for å øke kunnskapen om hvordan man også kan utnytte den statusen et vern gir et område. Internasjonalt sett er nemlig merkelappen ”nasjonalpark” svært attraktiv for turister.

PROBUS ble initiert i nært samarbeid med Nordnorsk Landbruksråd, og er et prosjekt med stor grad av brukermedvirkning. Det er opprettet en brukergruppe bestående av representanter fra både næringen, friluftslivet og forvaltningen. Prosjektgruppa ønsker en aktiv dialog med brukergruppa og jobber blant annet med ei webside for prosjektet. I tillegg har prosjektgruppa lagt opp til en bred informasjonskampanje, og prosjektet har vært profilert både i aviser og på tv.

Casene i prosjektet er alle fra de tre nordligste fylkene, og prosjektet har god kontakt med forvaltningen av områdene. Fylkesmennene viser stor interesse for prosjektet, noe som blant annet bidro til at de er sterkt representert i brukergruppa. I tillegg har prosjektet vekket oppmerksomhet internasjonalt, noe som også har resultert i en utvidelse av prosjektet til Barentsområdet, og et samarbeid med et russisk forskningsinstitutt om lignende problemstillinger. Dermed ser vi at problemstillinger som reises i prosjektet også kan videreutvikles og generere både nye prosjekter, nye caseområder og nye samarbeidspartnere.

Arktisk landbruk

I 2006 startet Nordlandsforskning på fire nye forskningsprosjekter under paraplyen Arktisk landbruk. Dette er et samarbeid med landbruksnæringen og forvaltningen i Nord-Norge, representert ved Nordnorsk landbruksråd, og nordnorske forskningsmiljøer. Gjennom en lang og god prosess der næringen, forvaltningen og forskningsmiljøene har jobbet tett sammen, ble det identifisert kunnskapsbehov knyttet til utviklingen av en robust landbruksnæring og levedyktige bygdemiljøer i arktiske områder.

Gjennom prosjektet *Arctic lamb* undersøker man hvordan arktisk beite og produksjonssystemer påvirker kjøttkvaliteten på lam, og hvordan denne kvaliteten kan brukes for å markedsføre norsk lammekjøtt på et nasjonalt og internasjonalt marked. I prosjektet *Innovative communities* fokuseres det på samfunnsentreprenørens rolle i forhold til utvikling av dynamiske bygdemiljøer, og på hvordan offentlige utviklingsaktører kan stimulere samfunnsentreprenører og andre til å bidra til utvikling av innovative bygdesamfunn. Prosjektet *PROBUS* (Protected areas as resources for coastal and rural business development – se også ovenfor) utvikler kunnskap om kommersiell aktivitet i verna områder, om forhold som er viktig for utvikling av slik aktivitet, og om arealkonflikter knyttet til aktiviteten. I prosjektet *Internationalisation of agricultural policies* undersøker vi betydningen av landbrukspolitikkenes internasjonalisering for landbruksnæringen i Nord-Norge. Til sammen utgjør prosjektene stor forskningsaktivitet relatert til arktisk landbruk og utvikling i arktiske områder. Alle prosjektene inkluderer forskningssamarbeid med andre forskningsmiljøer. Prosjektene er finansiert av Norges forskningsråds Areal- og matprogram, avtalemidlene i landbruket, fylkesmennene i Nord-Norge og matvareindustrien.

Etablert eller marginalisert på arbeidsmarkedet?

Nordlandsforskning har gjennom et forskningsprosjekt finansiert av FARVE - forsøksmidler arbeid og velferd, fulgt 20 unge hørsels-, syns- og/eller bevegelseshemmede kvinner og menn over perioder fra to til fire år. Man har studert ulike prosesser som gjør at unge funksjonshemmede enten kommer inn i eller blir stående utenfor arbeidslivet. Bakgrunnen for studien er at funksjonshemmede som gruppe befinner seg i marginale posisjoner på arbeidsmarkedet. De møter store utfordringer med å komme seg inn i arbeidslivet. De har lavere grad av sysselsetting enn den øvrige befolkningen, og har høyere risiko for å bli utstøtt fra arbeidslivet. Funksjonshemmede har gjennomsnittlig lavere utdanningsnivå enn befolkningen generelt, og lavt inntektsgrunnlag sammenliknet med befolkningen for øvrig. Avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) har for perioden 2006-2009 en overordnet målformulering om å øke rekrutteringen til arbeidslivet av personer som ikke har et arbeidsforhold. Dette er

videreføring av avtalen som gjaldt fra 2001-2005. Målet om å tilsette langt flere arbeidstakere med redusert funksjonsevne, slik delmål 2 i IA-avtalen tilsier, har hittil ikke gitt nevneverdige resultater.

Studien viser ulike utfordringer unge funksjonshemmede møter, skildret gjennom deres erfaringer med opplæring/ utdanningsinstanser, NAV og arbeidsgivere. Noen av de unge beskriver manglende kompetanse, tilrettelegging og oppfølging fra ansvarlige i undervisningssammenheng fra grunnskolen av. I tillegg skildres unges egne ønsker og mål om utdanning og framtidig arbeid i noen tilfeller å stå i kontrast til den veiledning og anbefaling de møter gjennom bistands- og rådgivningstjenesten. Studien viser også at unge funksjonshemmede ofte blir stående i overgangs- og ventefaser preget av midlertidighet, diskontinuitet og uforutsigbarhet. Spesielt for unge som har behov for betydelig og koordinert bistand oppleves overgangen mellom utdanning og arbeidsliv som vanskelig. I møte med hjelpeapparatet, spesielt NAV Arbeid, beskriver flere av de unge å bli møtt med skepsis, kunnskapsmangel og anbefaling om uføretrygd. De unge opplever seg som umyndiggjorte. Flere kommer inn i såkalt tiltakskjeding, hvor de blir gående i tiltak som ikke ender ut i et fast arbeid, men heller inn i nye runder med formålsløse tiltak. Selv om ulike arbeidspraksiser og -tiltak har gitt flere av de unge nyttig praksis fra arbeidslivet, har få av disse erfaringene ledet dem til en fast jobb. Arbeidsgivere har i liten grad forpliktet seg til å rekruttere unge funksjonshemmede arbeidssøkere, selv om de har vist seg villige til å ha dem i arbeidspraksis finansiert gjennom offentlige ordninger. De unge opplever å bli stående sist på søkerlista, selv om de innehar kvalifikasjonene for stillingen de har søkt.

Norut NIBR Finnmark

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	0,8	9	Årsverk totalt	11
SIP	0,9	10	herav kvinner	5
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	10
			herav kvinner	4
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	1,8	20	Antall ansatte med doktorgrad	0
			herav kvinner	0
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,00
Offentlig forvaltning	4,1	45		
Næringsliv	1,0	11	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,1	1	Antall artikler i periodika og serier	3
Annet	0,5	6	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,29
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>9,2</u>	<u>100</u>		
Driftskostnader	9,7		Antall artikler i antologier	1
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,4	-4 %	Antall monografier	0
Årsresultat	-0,4			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	1,3	17 %		

<http://www.finnmark.norut.no/>

Etter samanslåinga av Norut Finnmark og NIBR Nord-Noreg si Nord-Noreg avdeling ble instituttet etablert 1.1.2003. Integrasjonen vil vera endelege avslutta i det instituttet flyttar inn i den nye Kunnskapsparken Nord i Alta hausten 2007 . Då vil instituttet også vera heilt fysisk integrert, og vil ta eit heilt nytt namn.

I 2006 har dei viktigaste vore:

- Arbeid for å styrke den faglege plattform på sikt særleg ved at instituttet i løpet av 2006 har fått på plass 5 dr. gradsstipendiatar (med arbeidsplass på instituttet). I tillegg ser det ut til at ein forskar (utanom desse 5) vil disputera sommaren 2007, det er i tilfellet første gang i historia.
- Den ”tradisjonelle” aktiviteten spesifikt retta mot oppdrettsnæringa er no heilt borte. I 2006 er også omtrent alle oppdrettskonsesjonar og oppdrettsbedrifter selt ut av Finnmark. Så no står ein heilt utan både eigar og forskingsmiljø i regionen.
- Samarbeidskonstellasjonane utover er sterkt styrka i 2006. Samarbeidet med Norut Samfunn og Universitetet i Tromsø er blitt sterkare enn det ein trudde i 2003 og ser berre ut til å utviklast i positiv lei. Samarbeidet med NIBR er også inne ein spennande fase. Og det er starta ein stor og krevjande integreringsprosess mellom Norut/Universitetet i Tromsø og Stavangermiljøet (IRIS/Universitetet i Stavanger).

Der det ikkje skjer noe framsteg er i høve til avklaringar lokalt/regionalt. Det er sterkt behov for avklaring av tilhøvet mellom Høgskolen i Finnmark og Norut NIBR Finnmark som randsoneinstitutt. Barentsinstituttet si regionale rolle og posisjon er også uklar.

Høydepunkter

Ei markert styrking av instituttets rolle og posisjon i samfunnsretta petroleumsforskning i nord
Oppstarten av utbygginga på Melkøya ved Hammerfest i 2002 markerte også nye muligheter for instituttet. Instituttet er no inne i det fjerde året av følgeforskinga, og det ser ut til at vi gjennom denne har klart å skapa oss ein posisjon på feltet. Det pågår no fleire andre sentrale utgreiingar på feltet, 3 årsverk er heiltidsengasjert, samt ein stipendiat. Det er også ein betydelege etterspurnad etter formidling på feltet.

Endeleg mulegheiter for Russlandsrelaterte forskning?

Instituttet og andre nordnorske institutt har gjennom åra tatt på seg betydelege kostnader relatert til å halda opp ein Russlandskapasitet på eit felt med liten eller ingen etterspurnad. Statens satsingar på Barentssamarbeidet har gløymt forskinga. I løpet av 2006 har instituttet imidlertid fått på plass to prosjekt, begge med private finansiører og begge basert på samarbeid med Norut Samfunn og Universitetet i Tromsø. Det eine handlar om utvikling av økonomiske barometer, det andre om scenario bygging. Begge prosjekta inkluderer Murmansk Oblast og forskingsmiljø på Kola.

Gode erfaringar frå deltaking i Europeisk regionalforskning

I 2006 avslutta instituttet arbeidet med analyse av territorielle og lokale effektar av EUs fiskeripolitikk i regi av ESPON. Det er mye ein kan sei om slik deltaking, samarbeid i slike konsortium og ESPONs regiar. Men hovudsida for instituttet er at ein har mye å bidra både i høve til å implementera og gjennomføra slike analysar, og i høve til å bruka Europeiske kartstandardar i territorielle kartanalysar. Det deltok fleire sentrale institutt, også eit norsk, som er flinke til å proklamera kva dei kan på slike område. Men gjennomføringsevnen deira var ikkje like overtydande.

Norut Samfunnsforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,3	7	Årsverk totalt	23
SIP	1,4	8	herav kvinner	13
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	20
			herav kvinner	11
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	8,3	46	Antall ansatte med doktorgrad	7
			herav kvinner	5
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,35
Offentlig forvaltning	4,6	25		
Næringsliv	1,0	5	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,2	1	Antall artikler i periodika og serier	2
Annet	1,2	7	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,10
Sum totale driftsinntekter	18,0	100		
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	18,6		Antall monografier	3
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,6	-3 %		
Årsresultat	-0,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	4,2	38 %		

<http://www.samf.norut.no/>

Norut Samfunnsforskning AS kjennetegnes av et godt arbeidsmiljø, stor tverrfaglighet og høy forskningsmessig kompetanse. Forskernes faglige bakgrunn rommer nesten samtlige samfunnsvitenskapelige disipliner inklusive økonomi. Så godt som halvparten av forskerne har doktorgrad og mange har lang praksis på spesifikke forskningsfelt.

Det gode arbeidsmiljøet, tverrfagligheten og forskernes høye kompetanse, gir selskapet god konkurransekraft. I tillegg skaper det et attraktivt miljø for nyrekruttering og for samarbeid samt allianser med eksterne forskningsmiljø. I tillegg har selskapet solid kunnskap og rutiner på prosjektadministrasjon som gir oppdragsgiverne og samarbeidspartnere trygghet på oppfølging og leveranser iht. tid, kostnader og inngåtte avtaler.

For ytterligere å styrke selskapets konkurransekraft, forskningskvalitet samt synlighet og attraktivitet overfor dyktige forskere, samarbeidspartnere og brukere, har selskapet valgt å spesialisere ved å konsentrere innsatsen til to likeverdige forskningsfelt:

- Næring og innovasjon
- Kultur og samfunn

I samarbeid med Norut NIBR Finnmark tas det også sikte på å etablere en forskningsgruppe på regionalforskning.

Forskningsgruppe næringsliv og innovasjon

Forskningsgruppens fokus er rettet mot strukturer og endringsprosesser i næringslivet, ofte med vekt på hva som kan styrke bedrifter og bransjers evne til utvikling og vekst. Begrepet "innovasjon" viser til at gruppen er særlig opptatt av næringsliv som aktivt satser på kunnskap og kunnskapsutvikling som virkemiddel for økt konkurransevne. I forlengelsen av dette er gruppen opptatt av temaer som internasjonalisering, regional næringsutvikling, nettverksdanning /

partnerskap, næringsrelevant kunnskapsproduksjon, innovasjonssystemer og hvordan internasjonale konjunkturer og trender virker inn på regioners næringsliv. Forskningsgruppen leverer konjunkturanalyser og andre analyser, statusbeskrivelser, evalueringer, følgeforskning og forskningsbasert rådgivning til oppdragsgivere i privat og offentlig sektor. Ved forskningsbasert rådgivning legger gruppen vekt på skrittvis dialogmøter med oppdragsgiver som gir oppdragsgiver bedre kunnskapsoverføring og sikrere leveranser i samsvar med inngått kontrakt.

Forskningsgruppe kultur og samfunn

Forskningsgruppen søker å bidra til økt innsikt i nåtidige samfunnsmessige endringsprosesser gjennom studier av sosiale og politiske inkluderings- og ekskluderingsmekanismer, kulturelle møter og tillit. Forskningens fokus er særlig rettet inn mot hvordan nye flyttemønstre, ny politikk og ny teknologi utfordrer, og utfordres i møter med, individer, familier, etniske grupper, og arbeidsorganisasjoner. I forlengelsen av dette er gruppen opptatt av tema som kjønn, demokrati og medborgerskap, mangfold som politisk og sosialt problem, velferd og sosial ulikhet, kulturell forståelse og samhandling over landegrensener.

Forskningsgruppen leverer analyser, evalueringer, følgeforskning og forskningsbasert rådgivning til oppdragsgivere i privat og offentlig sektor. Hver leveranse er unik i den forstand at de tilpasses det enkelte oppdrag, blant annet mht. kombinasjoner og valg av metodiske tilnærminger, kvalitative som kvantitative. Følgeforskning på endrings- og omstillingsprosesser er en fleksibel metode som innebærer statuskartlegging, kontinuerlig analyse og hyppige tilbakemeldinger, noe som gir oppdragsgiver et oppdatert kunnskapsgrunnlag for beslutninger.

Høydepunkter

Tillit som grunnlag for samarbeid og utvikling i Nordområdene

2006 markerte oppstarten av det nye strategiske instituttprogrammet ved Norut Samfunnsforskning. Hensikten med programmet er å bidra til kunnskapsproduksjon om samhandlings- og utviklingsprosesser i Nordområdene. Det er særlig langsiktige og utfordrende relasjoner over nasjonale, kulturelle og etniske grenser som løftes fram i analysene og koples opp mot samhandling mellom offentlige og private aktører. Empirisk beveger programmet seg i første rekke i og omkring norsk-russiske relasjoner.

En viktig del av programmet er seminarrekken *Norut-fokus på Nordområdene*. Intensjonen med seminaret er å utvide dagsordenen for Nordområdediskusjon ved å framheve viktige aspekter ved utviklingen i dette området som ellers ikke får mye offentlig oppmerksomhet. Seminarene er åpne for alle og formidler kunnskap fra Norut-forskere og inviterte eksperter. Slik oppnås intensjonene om på den ene siden formidling av Noruts forskning og kompetanseoppbygging på den andre. Det er et mål å ha jevn kjønnsbalanse blant innlederne.

Reiselivsforskning ved Norut Samfunnsforskning

Norut Samfunnsforskning har siden midten av 1990-tallet bygget opp kompetanse på reiselivsfeltet. Dette har vært gjort gjennom anvendte prosjekter, prosjekter finansiert av Norges Forskningsråd og gjennom ansvar for Konjunkturbarometer for Nord-Norge hvor reiseliv er et av de fokuserte næringsområdene. Hovedfokus i Norut sin reiselivsforskning har vært på naturbasert reiseliv og de fleste prosjektene har hentet materiale fra reiselivssatsinger i Nord-Norge. I dette har det imidlertid også vært rettet et komparativt blikk mot New Zealand sin tilrettelegging av natur for reiselivsformål.

I internasjonale reiselivsmarkeder har man i en del år sett en dreining fra en lengre årlig reise til flere feriereiser av kortere varighet. En del av disse kortere feriereisene er motivert av muligheter for å utøve fritidsaktivitet eller hobby. Norut har gjennom et doktorgradsprosjekt fulgt et norsk satsingsområde innenfor denne formen for naturbasert aktivitetsturisme, nemlig havfisketurisme. Havfisketurisme er den delen av den norske naturbaserte turismen hvor man har opplevde størst

vekst. Men, i og med at denne veksten til dels har vært uplanlagt og uorganisert, så knytter det seg en del forvaltnings- og næringsmessige utfordringer til denne formen for turisme. Norut har gjennom deltakelse i prosjekter, ressursgrupper og via populær- og vitenskapelig formidlingsaktivitet bidratt med forskningsbasert kunnskap både til næringsaktører og politiske myndigheter i deres innsats med å sikre en bærekraftig utvikling av norske havfisketurisme. De kontakter som er knyttet mot offentlige myndigheter og næringsaktører gjennom dette arbeidet, representerer en viktig ressurs for Norut i en fortsatt kompetansebygging på reiselivsfeltet.

Telemarksforskning-Bø

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,1	7	Årsverk totalt	21
SIP	1,5	9	herav kvinner	8
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	18
			herav kvinner	7
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	2,6	16	Antall ansatte med doktorgrad	4
			herav kvinner	2
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,23
Offentlig forvaltning	8,5	50		
Næringsliv	1,7	10	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,3	2	Antall artikler i periodika og serier	4
Annet	1,2	7	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,23
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>16,9</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	16,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,3	2 %		
Årsresultat	0,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	5,7	40 %		

<http://www.telemarksforskning.no>

Instituttets strategiplan slår fast at følgende visjoner, mål og satsingsområder skal danne grunnlag for virksomheten:

Visjoner og mål

- Telemarksforskning-Bø skal utvikle ny kunnskap på utvalgte samfunnsområder, og bidra til utvikling og verdiskaping på disse områdene.
- Instituttet skal være blant de ledende i Norge og dessuten arbeide for å markere seg internasjonalt innen et utvalg av faglige satsingsområder.
- Instituttet skal kjennetegnes ved tverrfaglig oppgaveløsning og til dels utradisjonelle tilnærminger.

Faglige satsingsområder/spisskompetanse

- Kultur- og idrettsforskning m/spisskompetanse innen kultur- og idrettspolitikk og kultur- og idrettsøkonomi
- Natur- og kulturbasert næringsutvikling m/spisskompetanse innen kulturøkonomiske steds- og bygdeutviklingsstrategier
- Kommunalforskning m/spisskompetanse innen kommunestruktur, organisering og økonomisk styring av kommunesektoren
- Helse- og velferdsforskning m/spisskompetanse innen organisering og tilrettelegging av offentlige tilbud til utsatte brukergrupper

- Regional utvikling, entreprenørskap og innovasjon m/spisskompetanse innen offentlig virkemiddelapparat, næringsanalyser, entreprenørskap og innovasjon.

Instituttet har markert seg tydelig i samfunnsdebatten både lokalt og nasjonalt i 2006 og har også bidratt med arbeider og innspill på den internasjonale arena. Noen eksempler:

- Følgeevaluering av gjennomførte kommunesammenslåinger (med AsplanVIAK)
- Kommunesammenslåingsutredninger i Bokn/Tysvær, Granvin/Voss, Nord-Fron/Vågå/Sel og Nordre/Søndre Land
- Næringsanalyser for mange norske kommuner og regioner
- ”NM i næringsliv” – en rangering av norske kommuners næringsliv
- Studier av kulturelt entreprenørskap
- Senter for kultur- og idrettsstudiar (sammen med HiT)
- Evaluering av Olympiatoppen
- Deltakelse i Interregprogrammet ”Farmers for Nature” med 10 partnere i 5 ulike land
- Aktiv part ved etablering av et meieri basert på mjølk fra lokal ferase (Telemarkskua)
- Studier av drivkrefter og endringsprosesser i det rurale kulturlandskapet
- Evaluering av interkommunalt samarbeid om barnevern
- Evaluering av interegreringstilskuddet – flyktingens rammetilskudd
- Evaluering av FRAM-programmet Innovativ fjellturisme
- Kompetansemeglerprogrammet for NFR – bedrifter innen natur, kultur og reiseliv
- Kommunaløkonomisk bistand til 40-50 norske kommuner
- Evaluering av forsøk med samarbeid NAV (ny arbeids- og velferdsordning)
- Evaluering av opptrappingsplan for psykisk helse – arbeids og fritidstiltak
- Evaluering av satser og økonomisk sosialhjelp og vilkårsbruk i sosialtjenesten
- Evaluering av FRAM og iVEL 1997-2005
- Flere prosjekter og faglige bidrag omkring utviklingen av kommunalt regnskap
- Evaluering av Jobbfokus

Høydepunkter

Slutføring av store evalueringsprosjekter innen helse- og velferdsområdet

Forskere innen helse- og velferdssområdet ved Telemarksforskning-Bø har i 2006 fullført flere store og langvarige evalueringsprosjekter. Alle disse evalueringene har virkning inn mot statlig politikkkutforming på viktige velferdsområder.

- Det er evaluert 17 samordningsforsøk mellom Aetat, Trygdeetaten og Sosialtjenesten i perioden 2002-2005. Oppdragsgiver har vært Sosial- og helsedirektoratet. Evalueringen har således vært med å berede grunnen for den store NAV-reformen der de tre etatenes tjenester skal samordnes innenfor et enhetlig arbeids- og velferdskontor.
- Det er evaluert en del av Opptrappingsplanen for psykisk helse for NFR – nærmere bestemt hvordan en lokalt arbeider med og samarbeider om yrkesrelaterte tiltak og fritidstiltak for mennesker med langvarige psykiske lidelser.
- En har undersøkt praksis i kommunene ved bruk av økonomisk stønad og vilkårsbruk i sosialtjenesten for Helse- og sosialdirektoratet

Bred deltakelse fra kulturforskingsmiljøet på konferanser i Wien

Sommeren 2006 ble det arrangert et knippe av kulturforskingskonferanser i Wien, Østerrike. Kulturforskerne fra Telemarksforskning-Bø markerte seg med følgende paper:

- ”Quasi Demand Functions for Norwegian Public Library Services.” Paper presented at the 14th ACEI Conference on Cultural Economics, Vienna July 6-9, 2006.
- Heidi Stavrum: ”Norwegian filmmakers as cultural entrepreneurs”, Paper presented at the The Fourth International Conference on Cultural Policy Research, Vienna July 12-16, 2006.

- Per Mangset: "Stories about cultural entrepreneurialism", Paper presented at the The Fourth International Conference on Cultural Policy Research, Vienna July 12-16, 2006.
- Sigrid Røyseng: "Arts management and the autonomy of art", Paper presented at the The Fourth International Conference on Cultural Policy Research, Vienna July 12-16, 2006.

Opprettelsen av Senter for natur- og kulturbasert nyskaping ved TFB

En flerårig strategisk satsing ved instituttet – bl.a. finansiert av NFR via SIP'en "Trademark Telemark" – har ledet til etablering av en sterk, tverrfaglig forskergruppering ved TFB som har opparbeidet en omfattende og spesialisert kompetanse på bruk av lokal natur, kultur og kunnskap som basis for steds- og næringsutvikling. Den kulturøkonomiske utviklingsstrategien, som er det samlede teoretiske perspektivet for satsingen, fokuserer på det spesielle ved det lokale, det særegne og unike som gjør et sted annerledes og spennende. Arbeidsmetoden er handlingsfokusert og pragmatisk; den må løse ut modeller og verktøy som faktisk virker. For å profilere fagområdet, kompetansen og den spesielle aksjonsretta arbeidsmåten tydeligere utad, har styret ved Telemarksforskning-Bø vedtatt å opprette "Senter for natur- og kulturbasert nyskaping" som en avdeling ved instituttet. Senteret ble formelt opprettet 1.9.06 og har allerede en omfattende prosjektportefølje bestående av a) store og strategiske prosjekter der man utvikler metoder og faglig plattform, b) prosjekter som griper inn i diskusjonene rundt landbruks- og bygdepolitikk, og c) mindre, mer praktisk orienterte prosjekter der ideene har kunnet blitt testet ut i full skala.

Telemarksforskning-Notodden

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	0,6	11	Årsverk totalt	7
SIP	0,6	11	herav kvinner	5
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	6
			herav kvinner	4
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	0,3	6	Antall ansatte med doktorgrad	2
			herav kvinner	2
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,34
Offentlig forvaltning	3,9	69		
Næringsliv	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,1	2	Antall artikler i periodika og serier	0
Annet	0,1	1	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,00
Sum totale driftsinntekter	5,7	100		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	5,4		Antall monografier	2
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,3	5 %		
Årsresultat	0,4			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	2,9	47 %		

<http://www.tfn.no/>

Telemarksforskning-Notodden har som hovedformål å drive forskning og utviklingsarbeid samt gi sakkyndig bistand med sikte på å styrke kvaliteten i barnehage, skole og annen pedagogisk virksomhet. I den grad forholdene ligger til rette for det, skal oppgavene utføres i samarbeid med personale ved Høgskolen i Telemark eller med andre som arbeider i utdanningssektoren i

Telemark. Oppdragsgivere er i hovedsak offentlige institusjoner på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. I tillegg har stiftelsen en del oppdrag knyttet til opplæring og utdanning for bedrifter.

Telemarksforskning-Notodden har fire satsingsområder:

- Real FAGSdidaktikk
- Språkdidaktikk
- Entreprenørskap og innovasjon
- Pedagogiske og tverrfaglige studier

Hovedtyngden av virksomheten har i 2006 vært innenfor realfagsdidaktikk og språkdidaktikk.

Viktige forskningsoppgaver i 2006

- Medvirkning i utvikling av nasjonale tester i matematikk for Kunnskapsdepartementet
- Digitalisering av kartleggingsprøver i matematikk
- Fullføring av to dr.grader innen matematikdidaktikk
- Ansvar for et nasjonalt prosjekt for innføring av Den europeiske språkpermen (European Language Portfolio)
- Instituttforankret strategisk prosjekt for språkdidaktikk (SIP)
- Evaluering av et nasjonalt prosjekt "Tidlig start med 2. fremmedspråk"
- Deltakelse i EU-prosjektet Cooperative Evaluation School Project (CESP)
- Undersøkelsen "Konkurransetsetting av revisjonstjenester i kommuner og fylker - en evaluering" (VIOS – prosjekt)

Høydepunkter

Doktorgrad innen pedagogikk/matematikdidaktikk

Seniorforsker Åse Streitlien disputerte fredag 17.11.06 til dr. polit grad ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo. Tittelen på avhandlingen er: "*Rom for deltakelse. En studie av interaksjon og kommunikasjon i matematikkundervisningen*".

Doktorgraden er finansiert gjennom "Strategisk instituttprosjekt i matematikdidaktikk" (Norges Forskningsråd). Avhandlingen retter søkelyset mot interaksjon og kommunikasjon i matematikkundervisningen på småskoletrinnet i grunnskolen. Målet er å bidra til økt innsikt i hvordan interaksjonsmønstre påvirker de faglige aktivitetene og elevenes rolle i meningsdannelsen. Metodologisk tilnærming til undervisnings- og læringsprosesser er forankret i sosiokulturell teori hvor samspillet mellom individ, språklige ytringer og sosial praksis vektlegges. Dataene består av bilde/lydopptak og feltnotater fra undervisningen, samt intervju av elever. Opptakene er transkribert og analysert ved hjelp av diskursanalyse. Studien bidrar til forståelse av kompleksiteten i en læringssituasjon hvor lærer og elever kommuniserer om et faglig emne, og hvor forutsetninger for å kunne delta aktivt, er ulike. Forskningsmetodisk er den et eksempel på hvordan diskursanalyse kan benyttes i utforskning av kommunikative miljøer slik som et klasserom representerer.

Forprosjekt (VIOS)

Forskningsrådets program "VIOS" skulle fremme innovasjonspotensialet i offentlig sektor ved at forskningsmiljøer går sammen med andre relevante aktører om forskning på aktuelle problemstillinger. Et slikt område er evalueringen av kommuners og fylkeskommuners konkurranseutsetting av revisjonstjenester. Forprosjektet gjennomførte caseundersøkelser i fire offentlige virksomheter som har valgt ulike modeller ved konkurranseutsetting. De studerte casene belyser hvordan den valgte fremgangsmåten har bidratt til oppnådde resultater. Prosjektet resulterte i rapporten "Konkurransetsetting av revisjonstjenester i kommuner og fylker – evaluering av ordningen".

Utvikling av nettbasert matematikkapplikasjon

I samarbeid med Utdanningsdirektoratet har Telemarksforskning-Notodden startet utviklingen av en nettbasert matematikkapplikasjon som skal stå ferdig til skolestart, høsten 2007.

Hovedmålgruppen for applikasjonen er lærere i grunnskolen som ønsker å kartlegge utfordringene elevene møter når de skal lære matematikk. Verktøyet omfatter foreløpig fagområdene tall- og tallregning, funksjoner, måling av enheter, geometri og algebra. Den nettbaserte og interaktive applikasjonen er basert på flerårig forskning på elevers løsningsstrategier og ferdigheter innen matematikk. Mye av dette arbeidet har vært organisert under det såkalte Kvalitet i Matematikk prosjektet (KIM).

Trøndelag Forskning og Utvikling

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,2	9	Årsverk totalt	16
SIP	0,8	7	herav kvinner	3
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	14
			herav kvinner	2
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	0,7	6	Antall ansatte med doktorgrad	2
			herav kvinner	0
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,15
Offentlig forvaltning	6,3	52		
Næringsliv	1,9	16	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,6	5	Antall artikler i periodika og serier	2
Annet	0,6	5	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,15
Sum totale driftsinntekter	12,2	100		
Driftskostnader	13,0		Antall artikler i antologier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,9	-7 %	Antall monografier	0
Årsresultat	-0,9			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	4,1	51 %		

<http://www.tforsk.no/>

Instituttets formål er å utvikle og formidle forskningsbasert kunnskap i nært samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag og andre regionale, nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljø. Trøndelag Forskning og Utvikling har som prioriterte virksomhetsområder innen innovasjon og bedriftsutvikling, naturbasert- og kulturbasert næringsutvikling og organisasjons- og tjenesteutvikling i offentlig sektor. Det faglige utviklingsarbeidet i 2006 har hatt som målsetting å fokusere og styrke satsingen på noen definerte forskningsfelt innen disse virksomhetsområdene. Både gjennom grunnbevilgning og prosjektporteføljen er dette fulgt opp. Også det strategiske instituttprogram "Mennesket, stedet og nettverkets betydning for innovasjon" er med på å underbygge denne profilen.

2006 har vært preget av utviklingen i regionalt samarbeid i Trøndelag. Sør- og Nord Trøndelag fylkeskommune har felles fylkesplan og samhandlingsprogram, og Trøndelag Forskning og utvikling har deltatt aktivt i dette arbeidet innen instituttets fagområder. Også samarbeidet med Høgskolen i Nord-Trøndelag er økende, med felles forskningsakkvisitør, samordning på ledernivå og felles representasjon i møter. Styret har vedtatt at Trøndelag Forskning og Utvikling skal samlokaliseres med Høgskolen i Nord-Trøndelag i løpet av 2007.

I tillegg til rollen for regional samhandling og relevans arbeides det for internasjonalisering av forskning. De viktigste punktene i dette arbeidet er:

- Brusselkontor. Trøndelag FoU er medeier i regionens kontor i Brussel, for tettere oppfølging av det som skjer i EU.

- Gjennom SIP-arbeidet er det etablert samarbeid med Learning Lab i København, Center for Kunst og Lederskab ved Handelshøgskolen i København.
- Eksportsatsing Trøndelag. Trøndelag FoU bistår den regionale satsingen Eksportsatsing Trøndelag med å følge gjennomføringen med særlig fokus på målavklaring, avdekke gode eksempler (best practice), utvikle kunnskap om kloke grep (wise practice), dokumentasjon av den organiserte innsatsen på programnivå samt resultatutvikling.
- Regionale innovasjonsstrategier. Et samarbeid og utviklingsprosjekt mellom Trøndelagsregionen og Lomardiaregionen i Italia.

Høydepunkter

Ny organisasjonsform.

2006 har vært et restrukturingsår for instituttets virksomhet. På grunn av økonomiske utfordringer ble virksomheten i Nord-Trøndelagsforskning overført til Trøndelag Forskning og Utvikling AS. Det er reist en aksjekapital på kr 4.990.000 blant Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, Stiftelsen Nord-Trøndelagsforskning, SINTEF Holding AS, Sparebank1 Midt-Norge, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Innherred Vekst AS, Industri- og prosjektutvikling AS, Steinkjer kommune, Stjørdal kommune og ansatte. Det er planlagt at Høgskolen i Nord-Trøndelag i løpet av 2007 blir hovedaksjonær i selskapet. Prosessen med virksomhetsoverdragelse har preget året. Det er også rekruttert ny leder for virksomheten.

Verdiskaping i trebransjen

Trøndelag FoU har siden 2002 administrert og drevet prosjektet "Verdiskaping i Trebransjen". I dette prosjektet har man tatt et verdikjedeperspektiv på verdiskapingen av treprodukter og er utviklingsprosjekter på næringslivets premisser. Eksempel på utviklingsprosjekter er:

- Varmebehandling av tre mot råte. Prosjektet er i samarbeid med Lønnum bygg (entreprenør) og Scanpole Norge AS (produsent segmentmarked).
- Lafteplank. Grove dimensjoner er krevende å fremskaffe og man ønsker å få lagt til rette for at denne tømmerkvaliteten også skal være en del av sortimentet. Prosjektet er i samarbeid blant annet med Øverbygg og Norske takåser.
- CE-merking av tømmerhus for eksporten av løsninger og materialer til Europa.
- Tre i større landbruksbygg.

Prosjektet ble høsten 2006 besluttet videreført for en ny treårsperiode, noe som er en bekreftelse på prosjektets nytteeffekt.

SMEs virtual Platform on Agro-food Sector to access the Sixth and Seventh framework programmes (SPAS).

Trøndelag Forskning og Utvikling er Nordisk deltaker i et EU-finansiert prosjekt (6.RP) med deltakere fra 13 regioner og 9 land i Europa. SPAS-prosjekt er et toårig prosjekt og har som formål å fremme innovasjon blant små og mellomstore bedrifter som driver landbruksbasert matproduksjon. Det er 100 bedrifter fra hver deltakende region og det foretas sammenligninger og kartlegging av forbedringspotensiale på tvers av disse bedriftene. Denne næringsgrupperingen er forholdsvis stor i regionen siden produksjonen er flere ganger større enn forbruket., mens det på grunn av handelshindringer er liten internasjonalisering i bransjen. Prosjektet bidrar med internasjonal erfaringsutveksling, nettverk og et av målene er at SMB-bedrifter innen sektoren skal delta i EUs 6. og 7. rammeprogram.

Vestlandsforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,6	9	Årsverk totalt	22
SIP	1,2	7	herav kvinner	6
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	17
			herav kvinner	2
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	1,5	9	Antall ansatte med doktorgrad	4
			herav kvinner	0
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,24
Offentlig forvaltning	8,1	48		
Næringsliv	2,6	16	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,8	11	Antall artikler i periodika og serier	2
Annet	0,0	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,12
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>16,8</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	16,4		Antall monografier	1
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,3	2 %		
Årsresultat	0,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	5,3	33 %		

<http://www.vestforsk.no>

Vestlandsforskning skal levere kunnskapsbidrag av høy kvalitet som bidreg til auka innsikt, nytenking og utvikling både i politikktutforming, forvaltning og verdiskaping. Vestlandsforskning skal delta i forskningsfronten nasjonalt og internasjonalt og vere ein aktiv aktør i utvikling på Vestlandet.

Vestlandsforskning er eit internasjonalt forskingsinstitutt med regional forankring. Visjonen er kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling.

Vestlandsforskning skal utføre kritisk og uavhengig forskning. Openheit er ein føresetnad i kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling. Høg kvalitet skal kjennemerke alle delar av verksemda. Dei viktigaste forskingsområda:

Brukarvennlege IT-system

- Brukargrensesnitt
- Informasjonsstruktur- og arkitektur
- Kravspesifikasjonar
- Semantiske Teknologiar

Endring og nyskaping

- E-handel i små og mellomstore bedrifter
- E-forvaltning og offentleg organisering
- Infrastruktur og nettverksutvikling
- Regional utvikling og næringsutvikling

Reiseliv

- Berekraftig reiseliv og geoturisme
- Fritidsbruk
- It og reiseliv

Miljø

- Alternative drivstoff
- Berekraftig landbruk
- Berekraftig mobilitet
- Industriell økologi
- Lokal miljø- og klimapolitikk

Forskarmiljøet ved instituttet har fleirfagleg samansetting med tyngda i tekniske- og økonomiske fag. Men også fag som historie, samfunnsvitenskap, realfag, landbruksfag og informatikk er representerte. Arbeidet skjer både innanfor og på tvers av faggrupper anten det gjeld praktisk retta forskning eller meir teoretiske arbeid.

I mange år har Vestlandsforskning vore aktiv i internasjonalt forskingssamarbeid, særleg i Europa og no også i Kina og Baltikum. I dei internasjonale prosjekta samarbeider instituttet med næringsliv og forvaltning både i Sogn og Fjordane og i andre regionar. Om lag 15% av instituttet sine oppdragsinntekter kjem frå EU-kommisjonen.

Instituttet har gode kvalitetssikringssystem og prioriterer tilrettelegging for kompetanseutvikling, både for sjølve instituttet og for forskarane individuelt. I 2006 avslutta ein forskar doktorgradsarbeidet og ein avsluttar i 2007. Når Vestlandsforskning på slutten av 2006 fekk to større forskingsprosjekt på klimasårbarhet og lokal klimatilpassing, ser vi det som resultat av god langsiktig og målretta fagleg satsing mot tema som er viktige i samfunnet. Strategiske instituttprogrammet på område der instituttet har fagleg samarbeid med gode europeiske forskingsmiljø er elles vesentlege for fagleg utvikling og kvalitetsarbeid fordi det i prosjektportefølgjen ligg avgrensa ressursar til fagleg fordjuping og meritterande arbeid. Reiselivsforskning og etablering av Forskingssenter for geoturisme og berekraftig reiseliv er ei særleg satsing for instituttet innan eit område der ein trur innovasjonspotensialet og kunnskapsbehovet er særleg stort. Instituttet brukar relativt store ressursar på oppbygging av dette området.

Vestlandsforskning samhandlar godt med offentlege og privat verksemd i regionen. Fleire større prosjekt er gjennomførde i 2006. Reiseliv og IT er område der instituttet har eit særleg breitt samarbeid i regionen. M.a. samarbeider Vestlandsforskning gjennom VS2010 med industrikonsernet INC i Florø om medverknad, nettverk og IT som verktøy i innovasjon. Også nye samarbeidsrelasjonar er utvikla i 2006, m.a. i høve innføring og evaluering av nye kommunikasjonsløysingar i helse- og sosialsektoren.

Høyddepunkter

Helse, IT og nye samhandlingsmåtar

Vestlandsforskning er i 2006 godt i gang med arbeid innanfor det nye tematiske området helse. Fleire nye aktivitetar byggjer opp om satsinga som ser ut til å ha eit stort potensiale. Gjennom IT-forum Sogn og Fjordane gjennomførde Vestlandsforskning eit forprosjekt for å klargjere, samordne og planlegge muleg satsing på bruk av IKT og breibandteknologi for eit utval teneste innan helse og omsorg. Samarbeidspartane var Helse Førde og kommunane i Sogn og Fjordane. Prosjektet vurderte dei tematiske bruksområda teneste for pasientar med individuell plan, teneste for legekontor, legevakt og akuttmottak, rekvisisjonssystem for sjuketransport og ambulanse, teneste for kriseberedskap og sårbarheitsanalyser og teneste for storskala innkalling. I løpet av året arbeidde Vestlandsforskning og IT-forum vidare med å etablere samtrafikk mellom Norsk Helsenet og kommunane i fylket då dette er føresetnaden for realisering av dei fleste av bruksområda.

Vestlandsforskning har på oppdrag frå Helse- og Sosialdirektoratet evaluert innføring av elektronisk pasientjournal i Helse Førde og meldingsutveksling mellom Helse Førde og eit utval kommunar. Meldingsutvekslinga omfattar henvising og epikrise, og målet er auka kvalitet gjennom generell reduksjon av papirbruk mellom primærlege og spesialist.

Vestlandsforskning har også vore involvert i prosjektet "Gult Kort", ei forsøksordning prøvd ut i Flora kommune der målet er å redusere sjukefråveret gjennom endra kommunikasjonsrutinar mellom lege, arbeidstakar og arbeidsgjevar. Prosjektet har vist at det går an å skape arenaer der andre muligheter enn sjukemelding blir vurdert. Gult Kort har også fått betydning i den politiske diskursen både som eitt av tiltaka forslått i Stoltenbergsutvalet, og gjennom at statsråd Bjarne Håkon Hanssen ønskjer å arbeide vidare med ordninga i større skala. Prosjektet har gått over tre år og Vestlandsforskning har bidrege i design av prosjektet og i undervegsevaluering.

Fritidsforbruk

For første gong internasjonalt er det samla fritidsforbruket for eit land kartlagt. Prosjektet er gjennomført av Vestlandsforskning i samarbeid med Statens institutt for forbruksforskning med støtte frå Norges forskningsråd (RAMBU). Ein har prøvd å svare på tre spørsmål: Kva er fritidsforbruk? Kva typar fritidsforbruk belastar miljøet minst? Og korleis kan vi redusere miljøbelastninga frå fritidsforbruk?

Kartlegginga viser at fritidsforbruket står for om lag ¼ av husholdningane sitt samla energiforbruk i Norge, det aukar meir enn det øvrige forbruket, og det er dei mest energikrevande formene for fritidsforbruk som aukar mest. Feriereiser medfører det største energiforbruket og står for 25 prosent av det samla energiforbruket i fritida. Meir overraskande er det at friluftsliv medrekna hytteturar kjem ut med det nest største energiforbruket (16 prosent), der energiforbruket til å transportere seg til og frå friluftaktiviteten står for halvparten av dette forbruket. Andre plassen vert delt med besøk til slekt og venner, der all energibruk gjeld transport. Moderne heimeunderholdning har det tredje største energiforbruket (12 prosent).

Dei mest energiintensive formene for fritidsforbruk aukar mest. Rekna per krone er feriereiser mest energiintensiv og teater, opera og restaurant/kafé er minst energiintensiv form for fritidsforbruk. I perioden 2001 til 2005 har det t.d. vore stagnasjon i kroneforbruket til restaurantbesøk, men 87 prosent auke i tal utanlands fritidsreiser med rutefly. Tal for 2006 viser ei ytterlegare auke på 15 prosent i flyreisene til utlandet. Tiltak for å redusere miljøbelastninga frå fritidsforbruk er oppsummerande skissert.

Den semantiske veven

Når vi snakkar om semantisk vev (semantikk ="tydinga av ord"), er det maskinene som skal "forstå" orda. Veven er forståeleg for folk, men maskinene som leverer oss innhaldet forstår lite av det dei serverer og kan slik ikkje hjelpe oss til å visa relasjonar som ikkje er direkte koda inn. Sjølv i ein god søkemotor som Google vil det vera bortimot umuleg å gjera eit søk som viser kunstnarar som var inspirerte av målarer Edvard Munch. Ved å beskriva informasjonen med tilleggsinformasjon, metadata, kan vi hjelpe maskinene til å finna samanhengar mellom informasjonselement. Gevinsten av dette er ein rikare informasjon og at vi også kan finna samanhengar som elles ikkje ville vorte funne.

Vestlandsforskning har arbeidd med semantiske prosjekt over lenger tid og i 2006 særleg med semantisk teknologi innan desse områda:

- Utarbeiding av felles emneordliste for offentlege tenester (Norge.no)
- Bruk av emnekart for å modellera tenesteprosessar (Husbanken, Vegdirektoratet, Numedalskommunane og Norge.no)
- Utvikling av nye nettsider for Vestlandsforskning basert på emnekart-teknologi
- Bruk av semantisk teknologi i oljesektoren (Oljeindustriens Landsforening, OLF)

Utviklinga innafor den semantiske veven er i kraftig vekst og arbeidet er her som på andre område i tett samarbeid med brukarane. Instituttet arbeider med begge dei rådande semantiske teknologiane *emnekart* (Topic Maps) og med *RDF + OW*.

Østfoldforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,6	10	Årsverk totalt	15
SIP	1,1	7	herav kvinner	8
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	12
			herav kvinner	6
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	0,7	4	Antall ansatte med doktorgrad	2
			herav kvinner	0
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,17
Offentlig forvaltning	3,0	19		
Næringsliv	9,2	59	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,0	0	Antall artikler i periodika og serier	2
Annet	0,0	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,17
Sum totale driftsinntekter	15,6	100		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	14,7		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,9	6 %		
Årsresultat	0,9			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	1,5	17 %		

<http://www.sto.no>

Stiftelsen Østfoldforskning (STØ) har hatt sin oppdragsbaserte FoU-virksomhet knyttet opp mot to fagområder i 2006; Forebyggende miljøvern (FM) og Virksomhets- og næringsutvikling (VN). Prosjektvirksomheten har vært rettet både mot et regionalt, nasjonalt og internasjonalt marked. Internasjonale prosjekter har hatt en større andel av omsetningen i 2006 enn tidligere år. STØ har i løpet av 2006 videreført flere langsiktige FoU-prosjekter både på VN- og FM-området, og startet opp 3 nye større prosjekter (Innochem 2006, Bunn til Munn og Smart Vareflyt). På FM er det hovedsakelig prosjekter finansiert av Brukerstyrte Innovasjonsprosjekter i Forskningsrådet med nasjonal medvirkning. På VN-området har Forskningsrådet finansiert to større samarbeidsprosjekter regionalt gjennom Verdiskaping 2010-programmet og Kompetansemeglingsprogrammet. I tillegg er det startet opp et prosjekt knyttet til strategisk designledelse og et forprosjekt innenfor VIOS-programmet. VN har også videreført to Interreg-programmer i 2005, med varighet tom. 2007.

STØ har mottatt 1,55 mill. i grunnbevilgning for 2006, midler som i hovedsak har blitt benyttet til faglig kompetanseutvikling, nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt og publikasjonsstøtte. STØ har hatt en lang rekke foredrag med publikasjoner på internasjonale konferanser. Videre er det tatt konkret initiativ til et strategisk samarbeid med Aalborg Universitet om dr.gradsutdanning, gjesteprofessorat og prosjektsamarbeid. Regionalt er det etablert tettere samarbeid med UMB på Ås, IFE og Høgskolen i Østfold i forhold til energi, miljø og IKT-relatert forskning. I tillegg har STØ videreført et strategisk instituttprogram (SIP) med fokus på miljø og tjenesteytende sektor. STØ har videreutviklet et nettverk rundt dette prosjektet der flere virksomheter er med å kartlegge omfang av energibruk til reiser og kontordrift.

Den økonomiske utviklingen i stiftelsen har vært positiv i 2006, og både resultatmessig og likviditetsmessig har situasjonen bedret seg, både som følge av interne tiltak og større oppdragsmengde. Styret og ledelsen har vært tungt engasjert i en prosess med å overføre virksomheten fra stiftelse til ideelt aksjeselskap. I en ekstraordinær Rådsforsamling 15.12 vedtok stifterne enstemmig å gjennomføre en slik omdanning, og søknad er sendt Stiftelsestilsynet om oppløsning av stiftelsen.

Forebyggende miljø

Forebyggende Miljø (FM) hadde ved årsskiftet 2006/2007 9 fast ansatte. I tillegg er det knyttet 5 engasjementer til prosjektarbeidet. Virksomheten i 2006 har representert en videreføring av de viktigste faglige satsingsområdene for STØ innenfor forebyggende miljøvern:

- Utvikling av metoder og verktøy for optimalisering av emballasje- og distribusjonsløsninger for ulike typer produkter, men med hovedfokus på næringsmidler
- Utvikling av grunnlag for Faktor 10 løsninger innenfor tjenesteproduksjon
- Ressurseffektive løsninger for behandling/utnyttelse av avfallsressurser
- Utvikling av systemer og løsninger for miljødokumentasjon av produkter og tjenester.

Virksomhets- og næringsutvikling

Virksomhets- og Næringsutvikling (VN) hadde ved årsskiftet 2006/07 5 fast ansatte. Aktiviteten på VN-området i STØ har vært konsentrert mot virksomhetsutvikling og næringsutvikling i 2005. Aktivitetene har vært knyttet opp til gjennomføring av langsiktige prosjekter som VS2010, Kompetansemeglingsprosjektet, CINAI og BAGN. I tillegg har det vært gjennomført prosjekter knyttet til evaluering av Interreg IIA programmet og Tall Ships Races i Fredrikstad.

Høydepunkter

Svensk.-Norske løsninger for organisk Avfall og Biprodukter (SNAB)

Interreg IIIA innvilget i 2005 søknaden fra prosjektet SNAB (Svensk-Norske løsninger for organisk Avfall og Biprodukter). Prosjektet er et nettverksprosjekt mellom svenske og norske kommuner og offentlige avfallsselskap i Østfold og Västra Götaland, samt de involverte forskningsinstitusjonene. STØ er prosjektleder for hele prosjektet, og samarbeider med og SIK (Instituttet for livsmedel og Bioteknikk) i Gøteborg, som er prosjektleder på svensk side. I tillegg er Bioforsk (tidligere Jordforsk) og Reflektor AS involvert i prosjektet. Målet for prosjektet er å fremskaffe kunnskap om totalsituasjonen med hensyn til organiske biprodukter og avfall langs næringsmiddelverdikjeden fra primærproduksjon til slam, slik at private og offentlige aktører i regionen kan:

- Utvikle strategier for å oppnå en miljø- og ressursoptimal utnyttelse av slike ressurser
- Sikre økt konkurransekraft i regionen Østfold/ Västra Götaland gjennom kostnadseffektive løsninger.

Innovation in Responce to new regulations of materials in a life cycle, functional and holistic perspective (Innochem 2006)

Innochem 2006 er et fireårig prosjekt finansiert av BIA-programmet og Arbeidsmiljøfondet i NHO. Prosjektet skal utvikle forskningsbasert kunnskap som grunnlag for effektiv dokumentasjon og registrering av kjemiske stoffer og artikler for å oppfylle kravene i det nye kjemikaliedirektivet i EU (REACH) i norsk industri. Prosjektet skal også bidra til å utvikle nye produkter der kravene i REACH er innarbeidet for å sikre konkurransekraft i norsk industri. Prosjektet skal også være med å utvikle nye løsninger for dokumentasjon og kommunikasjon av informasjon om toksiske stoffer i internasjonale dataprogrammer som leveres av PRè og Atrion fra Nederland. Forskningspartnere er Jotun og HÅG, i tillegg til STØ, NIVA og STAMI. Prosjektet er en del av uttestingsprogrammet for REACH i EU-kommisjonen, og vil levere en rapport om dette tidlig i 2007. Det er knyttet to dr.grader til prosjektet, en i Jotun og en i STØ. Dr.gradsprogrammene er koblet opp mot Universitetet i Oslo og Universitetet i Aalborg.

Creative Industries Nordic Action Initiative (CINAI)

CINAI Innovasjon er en del av CINAI (Creative Industries Nordic Action Initiative) - en næringsinitiert satsing på den kreative næringen for aksene Oslo - Fredrikstad - Trollhättan/Göteborg - København. I september 2005 startet CINAI Innovasjon som er et Interreg IIIA prosjekt hvor fokuset er å synliggjøre og styrke den audiovisuelle sektoren av den kreative næringen – ved å bygge samarbeid mellom aktørene i nedre Glommaregionen og Trollhättanregionen. Prosjektet skal styrke samarbeidet mellom inkubatorene/regionalutviklerne Medieparken (Norge) og Innovatum Inkubator (Sverige), skape ny forretning ved å koble og hjelpe norske og svenske bedrifter i sektoren og dokumentere og utvikle prosesser og metoder som styrker den regionale utviklingen i sektoren. Blant øvrige deltakere er regionens kommuner og høyskoler, samt et tyvetalls nye og mindre bedrifter. Prosjektet finansieres med støtte fra InterregIIIA, NFR, regionrådet for nedre Glomma og med egeninnsats fra deltakende bedrifter.

Østlandsforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,4	7	Årsverk totalt	23
SIP	0,8	4	herav kvinner	11
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	20
			herav kvinner	8
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	2,9	15	Antall ansatte med doktorgrad	4
			herav kvinner	1
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,20
Offentlig forvaltning	12,1	61		
Næringsliv	1,9	10	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,7	3	Antall artikler i periodika og serier	4
Annet	0,1	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,20
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>19,8</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	19,8		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,0	0 %		
Årsresultat	0,2			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	6,2	45 %		

<http://www.ostforsk.no/>

Østlandsforskning (ØF) ble etablert i 1984. Instituttets formål er å være en sentral aktør i Innlandets innovasjons- og kompetansesystem og utvikle nasjonal og internasjonal spisskompetanse innenfor sine satsingsområder. En viktig oppgave for ØF er å ivareta regionale FoU-behov for både næringsliv og offentlige institusjoner og slik bidra til kunnskapsutvikling, innovasjon og verdiskaping i Innlandet.

ØFs faglige virksomhet er organisert i to hovedområder:

Velferd, organisasjon og kommunikasjon (VOK)

- Velferd og demokrati
- Organisasjon og kommunikasjon
- Evalueringer

Satsingsområdet innenfor denne gruppen er *innovasjon og omstilling i offentlig sektor*.

Næringsliv og regional utvikling (RN)

- Nyskaping og innovasjonssystemer
- Næringsanalyser
- Befolkning og bosetting

Satsingsområdet innenfor denne gruppen er *naturbasert næringsutvikling og utmarksforskning*. I tillegg har ØF et satsningsområde som går på tvers av de to forskningsgruppene; *kulturnæringer og kulturbasert regional utvikling*.

Problemstillinger og forskning innenfor instituttets satsingsområder har regional forankring samtidig som de har forskningsmessig og samfunnsmessig interesse både nasjonalt og internasjonalt. Foruten nevnte satsingsområder vil instituttet fremover også satse strategisk på å videreutvikle virksomhet rettet mot innovasjon i næringslivet med basis i erfaringer fra bl.a. VS2010 og Forskningsbasert kompetansemegling og mot innovasjon i offentlig sektor hvor man søker å overføre erfaringer og arbeidsmetoder fra det næringsrettede arbeidet på kommunesektoren.

Viktige oppgaver ved instituttet i 2006:

- Omstilling, endring og læring i offentlige og private organisasjoner er sentrale forskningstema og omfatter studier av tjenesteproduksjon, kompetanseutvikling, ledelse og organisasjonsutvikling. Eksempler er opplæringsprogrammet Takt som er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet og knyttet til tilrettelegging av det kommunale tjenestetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier.
- Kulturnæringer og kulturbasert regional utvikling er en treårig SIP (2005-2007). Formålet med prosjektet er å undersøke hva kulturnæringene er og hvilken betydning de kan ha for regional utvikling. SIPen inngår i instituttets satsingsområde omkring "kulturnæringer".
- Både VS2010 Innlandet (samarbeid med NIBR og HiHm) og Forskningsbasert kompetansemegling (samarbeid med SINTEF) ble videreført i 2006 med flere fokusområder knyttet opp mot satsingsområdene natur- og kulturbasert næringsutvikling.
- I forskningssamarbeidet med Cerut, Karlstads Universitet, avsluttet ØF i 2006 prosjektet "Utvikling og omstilling i Indre Skandinavia" og gjennomførte en større indikatorbasert studie og en SWOT-analyse av norsk-svenske grenseregioner finansiert av Sverige-Norges programmets felles beslutningsgruppe samt fem norske fylker og fire svenske län. Analysene ble brukt til å utvikle mål, strategier og satsingsområder for det nye Sverige-Norge-programmet 2007-2013.

Høydepunkter

Skogeiernes beslutningsatferd – hvordan aktivitetsnivået i skogbruket påvirkes av andre inntekter på og utenfor skogeiendommen

Mens våre naboland har opplevd en kontinuerlig vekst i årlig hogstkvantum de siste tiårene er norsk hogstkvantum betydelig under nivået på slutten av 1980-tallet. Sett i forhold til tilveksten kunne hogsten vært fordoblet uten at det ville gå utover et bærekraftig nivå.. Hva som er forklaringen på denne utviklingen har vært tema for et toårig NFR-prosjekt som ble avsluttet i 2006, og der et omfattende datamateriale om norske skogeiere har blitt analysert. I særlig grad har ØF vært interessert i kunnskap om forskjeller mellom de skogeiere som henter inntekten sin fra bruket og de som hovedsakelig er lønsmottakere i andre yrker. Størsteparten av norsk skogareal er knyttet til mindre eiendommer, gjerne kombinerte jord- og skogeiendommer, og hvor lønnsinntekt utenfor bruket får stadig større betydning for skogeierne. ØFs analyser peker på at de skogeiere som utelukkende henter inntekten sin fra produksjoner på bruket har et høyere aktivitetsnivå. Mens inntekt fra jordbruk og utmarksbaserte næringer til og med kan virke positivt for aktivitetsnivået i skogbruket, så slår økende lønnsinntekt negativt ut. I tillegg til å hogge mindre, hogger også skogeiere med lønnsinntekt sjeldnere. Med andre ord – en utvikling der

skogeierne i større grad kun er eiere og i mindre grad er skogbrukere i tradisjonell forstand vil på sikt forsterke den fallende trenden i aktivitetsnivået og tømmertilbudet. Videre synes yngre skogeiere å ha et høyere aktivitetsnivå. Det samme gjelder skogeiendommer med skogbruksplan. Dette er forhold som det bør tas hensyn til når det skal utvikles rammebetingelser for skogbruket framover. Tiltak som nevnes er lettelse i regelverk som hindrer mindre enheter å slå seg sammen til større og tiltak som gjør det lettere å drive langsiktig planlegging. Et aktivt skogbruk er avhengig av at man med større grad av sikkerhet kan forutsi utfallet av de investeringer man gjør i dag – enten det er knyttet til planting eller det er overtakelse og drift av en skogeiendom. Resultatene fra prosjektet har vakt oppsikt og fem artikler er publisert eller under vurdering i internasjonale fagtidsskrifter, i tillegg til nasjonal publisering.

Ungdom og entreprenørskap

I løpet av de siste fem årene har ØF bygd seg opp som en av de mest sentrale forskningsaktørene innen forskning på ungdom og entreprenørskapsopplæring i Norge, spesielt med Ungt Entreprenørskap (UE) som oppdragsgiver. ØF arbeider med studier av ungdom og entreprenørskap både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Av regionale studier gjennomfører ØF nå en evaluering av Interreg-prosjektet "Din Framtid" for Hedmark Fylkeskommune og Sunne kommune. I 2006 startet man også opp med en følgeforskning av prosjektet "Jakten på arbeidsgleden i ungdomsbedriften" for UE Akershus og NAV Akershus. Nasjonalt har ØF gjennomført en treårig følgeforskning av Ungt Entreprenørskaps program rettet mot unge i videregående skole ("Ungdomsbedrift") og bl.a. gjennomført en etableringsstudie hvor man har sett på frekvensen av etableringer hos de som har hatt "Studentbedrift". Hovedfunnet er at blant alle som har deltatt i Studentbedrift er det 13 prosent som har etablert egen bedrift, mens fire prosent arbeider med å etablere bedrift nå. Videre har man i en kvalitativ studie intervjuet grupper av studenter som har gjennomført en entreprenørskapsopplæring i fire byer i Norge. Studien planlegges nå gjennomført i 3 – 4 land i Europa hvor ØF allerede har oppdrag fra JA-YE Europe (Junior Achievement – Young Enterprise), herunder en studie som skal kartlegge etableringsfrekvensen blant elever med entreprenørskapsopplæring i åtte europeiske land. For øvrig har ØF i samarbeid med Nordlandsforskning og Trøndelag Forskning og Utvikling, og finansiert av NFR, etablert forskningsnettverket; "Nettverk for studier av entreprenørskap, ungdom, regional utvikling, næringsliv og skole (EURUNS)" (se <http://www.observo.net/euruns>)

Ung i Gjøvik

En viktig utfordring for kommunepolitikere, skoleledelse, og kommunale etater/virksomheter som jobber opp mot barn og ungdom, er å få kunnskap om hvordan de unge selv opplever sitt hverdagsliv og velferd. Ung i Gjøvik er et eksempel på ØFs satsing på studier av barn og unge. I denne undersøkelsen ga man 1300 ungdommer i alderen 13 til 18 år en mulighet til å fremme synspunkter om sine opplevelser av oppvekstmiljøet i Gjøvik. En lang rekke tema ble tatt opp, som trivsel i skole, hjem og lokalmiljø, bruk av fritiden, forholdet til familie og jevnaldrende, holdninger til det flerkulturelle samfunn, bruk av rusmidler og kriminalitet. Kartleggingen ga oppdragsgiver Gjøvik kommune et godt grunnlag for å sette inn helhetlige tiltak for å gjøre kommunen til et enda bedre sted å bo for barn og ungdom. Høsten 2007 planlegges nye studier av hvordan ungdom i Innlandet har det.

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	4,6	13	Årsverk totalt	42
SIP	2,8	8	herav kvinner	27
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	32
			herav kvinner	18
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	11,0	31	Antall ansatte med doktorgrad	11
			herav kvinner	6
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,34
Offentlig forvaltning	8,5	24		
Næringsliv	2,4	7	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	2,3	6	Antall artikler i periodika og serier	15
Annet	3,7	10	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,46
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>35,1</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	34,8		Antall monografier	2
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,4	1 %		
Årsresultat	0,7			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	11,3	50 %		

<http://www.afi.no/>

Forskningen ved Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) skal bidra til økt verdiskaping, god tjenesteyting og bedre arbeidsmiljø gjennom utvikling av organisasjons- og ledelsesformer som styrker evnen til læring, medvirkning og omstilling. Instituttet skal utvikle prosesser og metoder som kan anvendes til utviklingstiltak både i offentlig og privat virksomhet. Hovedtyngden av instituttets forskning skal være tverrfaglig og handlingsrettet med vekt på samfunnsvitenskap og organisasjonsteori. AFIs forskningsvirksomhet er handlings- og brukerorientert.

Hovedaktiviteter

Arbeidsmiljø, integrering og mestring (AIM)

Virksomheten er rettet mot arbeidsforhold med mål om å fremme bærekraftige arbeidsorganisasjoner og et integrerende arbeidsmiljø. Sentralt står studier og utvikling av organisatorisk arbeidsforhold og mestring på et individuelt og organisatorisk nivå, samt studier og utvikling av tiltak for vanskeligstilte grupper i arbeidslivet, og tverretattlig samarbeid. Forskningsgruppen skal også videreutvikle teori og metoder på området. Flere prosjekter tar for seg integrerings- og marginaliseringsprosesser på arbeidsmarkedet med særlig vekt på evaluering av virkemidler for arbeidsinkludering. Problemstillinger knyttet til IA-avtalen står følgelig sentralt. Flere av prosjektene er knyttet opp mot ulike EU-programmer.

Bedriftsutvikling og innovasjon (BU & I)

Forskningsaktiviteten konsentrerer seg om strategi-, ledelses- og organisasjonsutvikling i enkeltvirksomheter, samt organisering av prosesser mellom bedrifter i nettverk for å fremme regional utvikling og innovasjon. Forskningsgruppen skal videreutvikle teori og metoder for aksjonsforskning knyttet til bedriftsutvikling og innovasjon, samt bidra til løpende utprøving og evaluering av tiltak på området. Virksomheten innebærer også analyser og evalueringer av organisasjonsformer, bedriftskulturer, ledelsesfilosofi, produksjonsmetoder, kundetilfredshet, regionalt samarbeid og globalisering. Organisatoriske forutsetninger for innovasjon står sentralt.

Viktige programmer og prosjektområder er handels- og servicenæringen, prosessindustrien, regional næringsutvikling, den nye økonomien, teknologibedrifter, lederutvikling i ulike virksomheter og bedrifter, og forskningsprogrammet Verdiskapning 2010.

Politikk, organisering og læring (POL)

POL arbeider med organisering og virkemiddelbruk i offentlig sektor. Sentrale problemstillinger er knyttet til organisering av velferds og helsetjenester i forhold til brukergruppene. Gruppen studerer også betingelser for læring i arbeidslivet, kjønns- og likestillingspolitikk og spenningsfeltet mellom arbeid og familie. Viktige prosjekter tar for seg nye organisasjons- og arbeidsformer i velferdstjenestesektoren og i helsesektoren, samt nye arbeidslivsmønstre og kjønnsroller. I tillegg har gruppen i 2006 arbeidet med AFIs strategiske instituttprogram: Dynamiske organisasjonsformer i et kunnskapsbasert arbeidsliv.

Høydepunkter

Arbeidsmiljøundersøkelse og konfliktløsning

AFI har i 2006 bistått Redningsselskapet med kartlegging og analyse av arbeidsmiljøet som et ledd i det pågående forbedringsarbeidet i organisasjonen. Bakgrunnen var de interne vanskeligheter selskapet opplevde i 2005. Undersøkelsene har vært viktig for å åpne kommunikasjonskanaler, etablere en felles virkelighetsforståelse og bearbeide erfaringer. Det ble gjennomført en spørreundersøkelse til alle i organisasjonen og en kvalitativ intervjuundersøkelse.

Spørreundersøkelsen fokuserte på spørsmål om konflikter og konfliktmestring, arbeidsevne og mental helse knyttet til arbeid, sosialt klima og ledelse. Undersøkelsens design gjorde det mulig å sammenligne med nasjonale referansedata. Intervjuundersøkelsen ble gjennomført blant 1/3 av de ansatte i selskapet. Undersøkelsen fungerte både som datainnsamling og som et bidrag til bearbeiding av vanskelige erfaringer blant de ansatte. Intervjuene hadde i tillegg et framtidrettet og endringsorientert preg.

Prosjektet viste at både resultater og selve undersøkelsesprosessen var viktige; ansatte følte at de ble hørt og uttrykte tillit til at AFI som en tredje part ville bringe fram deres synspunkter. AFI har gjennom dette prosjektet bidratt til identifisering av problemområder, konfliktbearbeiding og konfliktmestring, samt til å åpne opp for bedre kommunikasjon og samarbeid i Redningsselskapet. Erfaringene fra prosjektet inngår i instituttets utvikling av metodikk for konfliktløsning og arbeidsmiljøforbedring i turbulente arbeidsmiljøer. Det legges særlig vekt på å forstå organisasjonspraksis og kultur i frivillige organisasjoner.

Regional utvikling og nytt regionalt folkevalgt nivå

Fylkeskommunene i Buskerud, Telemark og Vestfold startet i 2004 et unikt og komplekst samarbeidsforsøk (BTV-forsøket) for å prøve ut et nytt, regionalt folkevalgt nivå. BTV-forsøket er det eneste forsøket i Norge i sitt slag der man har etablert en felles, politisk beslutningsmyndighet på tvers av flere fylker, og representerer derfor en spesiell læringsmulighet med relevans for den kommende regionreformen. AFI har understøttet forsøkets utvikling gjennom en formativ evaluering som både har bidratt direkte til forsøkets læringsprosesser og samtidig gitt styrket kunnskap om de utfordringer dannelsen av større regioner vil medføre. Den formative evalueringen var basert på intervjuer med mer enn 150 personer, innbefattet regionrådets politikere, ansatte i fylkesadministrasjonene, ordførerne i kommunene og det øvrige aktørsettet i de tre fylkene. I tillegg har AFI deltatt på møter i det politiske regionrådet, på politiske og administrative ledermøter og på samlinger med samtlige administrative ledere i de tre fylkeskommunene, foruten å ha studert dokumentene knyttet til forsøket. Evalueringen har vært lagt opp med hyppige tilbakemeldinger og forbedringsforslag fra evaluator til forsøkets politiske og administrative ledelse.

Den formative evalueringsprosessen har bidratt til læring og aktørene har utnyttet evalueringens resultater i forbedring av forsøket. Selv om forsøksstatusen fremstår som den største hindringen for forsøkets resultater, dokumenterer evalueringen betydelige læringseffekter hos aktørene ved å prøve ut et slikt tverrfylkesamarbeid, og peker samtidig på betydelige utfordringer typiske for dannelsen av større regioner. Disse er særlig knyttet til regiontingets funksjonsmåte, endringer i politikerrollen, relasjonene til et større antall kommuner, sammenslåing av fylkesadministrasjoner og håndtering av partnerskapsrelasjoner. BTV-evalueringen inngår i instituttets arbeid med regional utvikling og partnerskap, og danner sammen med mange års aksjonsforskningspraksis i Verdiskaping 2010 en sterk plattform for videre arbeid innenfor det kommende VRI-programmet i Norges Forskningsråd.

Resultatevaluering av sykehusreformen

Arbeidet med evalueringen ble utført gjennom to delprosjekter på AFI:

”Brukermedvirkning i helseforetakene” og ”Medbestemmelse og arbeidsmiljø”.

Evalueringssoppgaven ble gjennomført i perioden 2005-2006. Evalueringen har fokusert på sykehusreformen som innholdsreform. Mest sentralt er helseforetakenes oppgaver i forbindelse med pasientbehandling, dvs. tilgjengelighet, kvalitet, pasientopplæring og effektivitet.

Evalueringen er ment å gi svar på om og i hvilken grad observerte endringer skyldes reformen. Et viktig resultat av brukermedvirkningsreformen i helseforetakene er at det faktisk er etablert organisatoriske kanaler der representanter for helsetjenestens brukere kan formidle erfaringer og synspunkter inn til helsepolitikkenes iverksettere. Aktører i helsetjenesten innser betydningen av å lytte til brukerne, og argumenterer for at helsetjenesten har nytte av å få inn brukernes perspektiver. Disse aktørene er ikke bare brukere, men også ledere i helsetjenesten, både på regionalt og lokalt foretaksnivå. Det store flertallet av de administrative lederne er positive til brukerutvalg, bare noen få er usikre på om brukerutvalget er et nødvendig organ i helsetjenesten.

Prosjektet viser til resultater der svært mange ansatte i helseforetakene opplever liten grad av medbestemmelse. Dataene viste en klar sammenheng mellom negativ oppfatning av endringsprosesser og negativ oppfatning av lederskap, ledelse på foretaksnivå og medbestemmelse under omstilling. Dette betyr at viktige faktorer i disse endringsprosessene er nettopp medbestemmelse og ledelse. I videre omstillinger i foretakene bør derfor helseforetakene ta hensyn til og inkludere arbeidsmiljøaspekter for å unngå at omstillingene drives for langt. En viktig nøkkelfaktor i dette arbeidet videre vil være god ledelse og medbestemmelse for de ansatte.

Den generelle situasjonen for arbeidsmiljø i helseforetakene synes å være god – de ansatte har høye krav til ytelser, og har relativt stor innflytelse over egen arbeidssituasjon fra dag til dag.

Ansatte rapporterer også god støtte fra kolleger, men i noe mindre grad fra ledere.

Det er større variasjoner mellom klinikker innen hvert foretak enn mellom foretakene. En ser derfor at arbeidsmiljø er noe som varierer lokalt og klinikkvis. Hvilken disiplin man tilhører er av betydning her. Ansatte innen psykiatri rapporterer bedre arbeidsmiljø og medvirkningsmuligheter enn de andre disiplinene. Dårligst ut kom medisin og kirurgi. Relativt gode forhold i psykiatrien kan skyldes at de har vært gjennom opptrapping med økt aktivitet.

Forskningsstiftelsen Fafo

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	6,5	7	Årsverk totalt	73
SIP	2,5	3	herav kvinner	39
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	59
			herav kvinner	31
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	13,8	14	Antall ansatte med doktorgrad	18
			herav kvinner	7
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,30
Offentlig forvaltning	39,3	40		
Næringsliv	25,2	26	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	2,1	2	Antall artikler i periodika og serier	12
Annet	8,3	8	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,20
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>97,8</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	4
Driftskostnader	98,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,8	-1 %		
Årsresultat	-1,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	32,7	30 %		

<http://www.fafo.no/>

Forskningsstiftelsen Fafo har som mål å utvikle kunnskap om deltakelse, levekår, demokrati, utvikling og verdiskaping. Basert på høye forskningsetiske og metodiske standarder ønsker Fafo å bidra til samfunnsmessig fornyelse. Med et historisk utgangspunkt i norsk fagbevegelse leverer Fafo kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitik til sentrale beslutningstakere og -prosesser.

Hovedoppgaven er forskning og utredning om arbeidsliv og velferdspolitik nasjonalt og internasjonalt. Fafo er organisert i to institutter: Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier og Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning. Begge instituttene jobber innenfor en empirisk forskningstradisjon og anvender både kvantitative og kvalitative forskningsmetoder. Innenfor den internasjonale virksomheten har Fafo utviklet en særlig kompetanse på innsamling og analyse av kvantitative data under vanskelige forhold.

Fafo jobber i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, og samarbeider med et omfattende faglig nettverk. Man legger stor vekt på å skape møteplasser og formidle kunnskap fra Fafos prosjekter. Fafo er dermed en åpen og utadvendt forskningsstiftelse basert på oppdrag fra partene i arbeidslivet, bedrifter, offentlig administrasjon, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond samt Norges Forskningsråd, EU og andre internasjonale forskningsprogrammer.

Fafo ble grunnlagt av LO i 1982 og ble omdannet til stiftelse i 1993. Stiftere er: LO, Orkla ASA, Umoe AS, Elkem ASA, Coop Norge, Sparebank1 Gruppen, Fagforbundet og Telenor ASA. Fafo har feiret sitt 25 års jubileum i løpet av vinteren 2006 med en rekke faglige aktiviteter.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning (Fafo AVF)

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har spesialisert seg på arbeidslivsorganisering og virkemidler i velferdspolitikken. Fafo AVF har 60 ansatte, hvorav 49 er forskere. I 2006 ble

det arbeidet med ca 150³ ulike eksterne oppdragsprosjekter og kompetanseprosjekter ut fra grunnbevilgningen. Instituttet har en god prosjektdekning i 2006 med flere langsiktige og faglig spennende prosjekter. Den gode utviklingen fra 2004/05 på prosjektsiden har fortsatt i 2006. Når det gjelder ekstern formidling som foredrag, artikler m.m. har instituttet klart å opprettholde det høye antallet fra 2005. Fafo AVF har arrangert en rekke seminarer gjennom året med god deltakelse og har hatt en svært høy mediaomtale knyttet til resultater fra prosjektvirksomheten. Det jobbes videre med å styrke den internasjonale vitenskapelige publiseringen.

Virksomheten er konsentrert om fire kjerneområder og forskningsgrupper som har vært uendret etter reorganisering i 2004.

Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked

Forskningen på dette området er konsentrert om arbeidslivsreguleringer gjennom lov og avtaler, kollektiv organisering og individuell atferd i arbeidslivet – og vilkårene for endringer, så vel som virkningene av dem.

Arbeid, inkludering og kompetanse

Forskningen er knyttet opp mot arbeidslinjen i norsk arbeids- og velferdspolitik, og belyser arbeidsmarkedssituasjonen for ulike grupper.

Sosialpolitikk og velferdsproduksjon

Forskning analyserer hvilke konsekvenser sosialpolitiske løsninger har for velferden, og vi ser på utviklingstrekk i velferdsstatens ytelser og tjenester.

Verdiskaping og bedriftsutvikling

Gruppen er tematisk rettet inn mot omstilling og innovasjon i næringslivet med utgangspunkt i bred medvirkning.

Høydepunkter

Arbeids- og bedriftsvandringer etter EU-utvidelsen.

Utvidelsen av EU 1. mai 2004 skapte nye rammebetingelser, konkurranseforhold og muligheter for virksomheter og arbeidstakere både i Øst- og Vest-Europa. Fafo har i løpet av året ytterligere forsterket forskningen om arbeids- og bedriftsvandringer i et utvidet Europa, og har nå et helt knippe prosjekter knyttet til feltet. Med Fafos strategiske instituttprogram om arbeids- og bedriftsvandringer (http://www.faf.no/pro/sip-eu-utvidelsen_index.htm) og Fafo Østforum (<http://www.faf.no/Oestforum/index.html>) som viktige utgangspunkter, hadde Fafo i 2006 et meget aktivt år med hensyn til prosjektgjennomføring, og forskningsformidling i form av artikler, rapporter, seminarer, konferanser, foredrag, nettsider, samt formidling via massemediene. I tillegg til SIPen og prosjekter i regi av Fafo Østforum, ble det utført studier for blant andre Nordisk Ministerråd, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Arbeidstilsynet m.fl., Petroleumstilsynet, Norsk Industri, Byggenæringens Landsforening og LO.

Fattigdom og marginalisering

Fafo har gjennom flere år hatt forskning på fattigdom og marginalisering som et viktig satsningsområde. I 2006 disputerte to av Fafos forskere med avhandlinger knyttet til denne tematikken. Prosjektporteføljen på området er bred og sammensatt. Både Forskningsrådet, offentlige etater, frivillige organisasjoner og EU er inne som oppdragsgivere. Tematisk spenner prosjektene fra komparative analyser av fattigdomsperspektivene i offentlig politikktutforming til brukerundersøkelser blant bostedsløse i norske kommuner; fra studier av frivillige organisasjoners utdeling av mat og klær til økonomiens betydning for innvandrerbarns sosiale

³ Antall prosjekter er ikke direkte sammenlignbart med tilsvarende tall i rapporten for 2005. En del underprosjekter og interne prosjekter er tatt ut for å få et mest mulig korrekt bilde av prosjektsituasjonen.

inkludert. Fafos er, sammen med NOVA, rådgiver for både Sosial- og helsedirektoratets og Barne- og likestillingsdepartementets satsning i forhold til bekjempelse av barnefattigdom i norske kommuner. I løpet av 2006 har 12 av Fafos forskere arbeidet med nærmere 20 prosjekter knyttet til temaet fattigdom og marginalisering.

Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier (Fafo AIS)

Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier er heleid av Forskningsstiftelsen Fafo og har til formål å drive forskning, utredning og andre faglig relevante tjenester om levekår og utviklingsstrategier i land i konflikt, overgangsfase og utvikling. Fafo AIS har 27 ansatte, hvorav 23 er forskere.

Instituttets kjernekompetanse består av tematisk kompetanse om ulike dimensjoner ved levekår og innen konfliktstudier. Videre består den av metodisk kompetanse i å utforme og gjennomføre kartlegginger av husholdningers levekår, ofte under krevende forhold, som gir nyttige data for utforming av lokal politikk og lokale institusjoner, og til planlegging og koordinering av internasjonal bistand. Slike prosjekter gjennomføres i samarbeid med lokale partnere og bidrar til institusjonsbygging. Instituttet har bred erfaring med metoder for å stimulere læring gjennom komplekse og/eller løst integrerte organisasjoner og nettverk. Instituttet har regional kompetanse og landkompetanse i de områdene hvor man arbeider og hvor man gjerne har langsiktig samarbeid i felt. For tiden har instituttet tematisk kompetanse innenfor følgende felt:

- Fordeling av levekår; oppbygging av lands egen evne til å redusere fattigdom, skape jevnere fordeling, og evaluere resultater av egen innsats.
- Strategier for næringsutvikling i Sør, arbeidsmarkeder, institusjoner, globalisering, og særlige politikkområder som barnearbeid, menneskehandel.
- Konfliktøkonomi og regionale krigssoner: samspillet mellom økonomiske interesser, konflikt og levekår i regioner preget av krig, og hvordan det internasjonale samfunn kan håndtere dette samspillet for å redusere konfliktene og bedre befolkningens levekår.

Et spesielt fokus for instituttet er empiriske undersøkelser av både kvantitativ og kvalitativ karakter.

Fafos forskning i Midtøsten ble styrket gjennom et prosjektknippe fra UD høsten 2006. Sammen med eksisterende prosjekter skaper dette et solid fundament for det videre engasjement, spesielt i Syria, Jordan, Libanon og Gaza/Vestbredden.

Fafo-AVF og Fafo-AIS utviklet et samarbeid rundt sårbar migrasjon fra søkerlandene til EU og har hatt betydelig prosjektingang på dette feltet.

Instituttet har ytterligere styrket sin stilling som premissleverandør når det gjelder studier av levekår og husholdstilpasninger i situasjoner med usikkerhet eller væpnet konflikt, og er med i MICRON – et konsortium av europeiske forskningsinstitusjoner som i 2006 mottok støtte fra EUs 6 rammeprogram. Instituttet har også samarbeid med Center for Reserarch on the Epidemology of Disasters, Belgia om dette feltet.

Høydepunkter

I de siste årene har menneskehandel og sårbar migrasjon blitt et stadig viktigere tema for Fafo-AIS. Instituttet har arbeidet med flere prosjekter, blant annet knyttet til nigerianske prostituerte og rehabilitering av ofre for menneskehandel. Instituttets forskere har skapt en forskningsprofil som vektlegger variasjonen og nyansene i situasjonene som ofrene for menneskehandel stilles over for, samtidig som den gjennom en solid empirisk forankring utfordrer hvordan politikk kan utformes på området.

Fafo-AIS har i løpet av de senere årene utviklet en forskningsportefølje knyttet til statistisk representative studier av små og vanskelig tilgjengelige undergrupper i en befolkning. Dette kan for eksempel dreie seg om barnesoldater, gatebarn eller kvinner i prostitusjon. En milepæl fra 2006 er en studie av barnetiggere i Dakar, Senegal, der antallet barn som tigger ble anslått ved

statistiske metoder. Studiet ble gjort i samarbeid med Verdensbanken og Unicef, og skal danne grunnlag for videre empirisk forskning verden over for å anslå antall barn i særskilt sårbare situasjoner, deres bakgrunn og kjennetegn.

Fridtjof Nansens Institutt (FNI)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	5,0	21	Årsverk totalt	30
SIP	3,3	14	herav kvinner	9
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	23
			herav kvinner	6
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	4,6	20	Antall ansatte med doktorgrad	6
			herav kvinner	2
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,26
Offentlig forvaltning	6,2	26		
Næringsliv	2,8	12	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,6	7	Antall artikler i periodika og serier	17
Annet	0,1	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,73
Sum totale driftsinntekter	23,4	100		
			Antall artikler i antologier	6
Driftskostnader	22,5		Antall monografier	3
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,9	4 %		
Årsresultat	1,3			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	10,8	53 %		

<http://www.fni.no/>

FNI's forskningsvirksomhet er innrettet mot å forstå drivkreftene i internasjonal miljø-, ressurs- og energipolitikk og å identifisere mulige politiske løsninger på problemer på disse områdene. Et hovedansvar for FNI er å avklare betingelsene for effektivt internasjonalt samarbeid. Instituttets prosjekter retter seg dels mot internasjonale forhandlingsprosesser og organisasjoner, herunder utformingen av nasjonale posisjoner i toneangivende land, og dels mot gjennomføringen av internasjonale forpliktelser ned til nasjonalt og lokalt nivå. Forskningen ved FNI retter også oppmerksomhet mot den rolle store selskaper spiller. De fleste prosjekter tar opp forhold på det internasjonale plan som har stor direkte eller indirekte betydning for Norge.

Instituttet arbeider med grunnforskningsprosjekter, anvendte forskningsprosjekter, utredninger og evalueringer. Kjernedisiplinen er statsvitenskap, men FNI har også kompetanse innenfor juss, økonomi, biologi, sosialantropologi og historie, og spesiell språk- og regionalkompetanse på Russland og Kina. Instituttet samarbeider med en rekke institusjoner og forskere i inn- og utland for å belyse tverrvitenskapelige problemstillinger.

Stikkordsmessig har det i 2006 blitt arbeidet med følgende temaer, gruppert under ni hovedkategorier:

Havpolitikk og havrett: Internasjonal og regional fiskeriforvaltning; Ulovlig, uregulert og urapportert fiske; Særlig Sensitive Havområder (PSSAer) og deres implikasjoner for Norge; Sjøtransport, havforurensning og miljøvern; Kystvaktens rolle.

Klimapolitikk: Viktige aktørers klimapolitikk: EU, USA, Kina, Russland; EUs kvotehandelssystem; De internasjonale klimaforhandlingene; Teknologisamarbeid.

Biologisk mangfold: Internasjonale biodiversitetsforhandlinger; Forvaltning av genressurser; Internasjonal og nasjonal patentrett, planteforedleres, oppdretteres og bønders rettigheter; Bioprospektering; Skogpolitikk og skogforvaltning.

Energipolitikk: Grønn innovasjon i elektrisitetsindustrien; Energiteknologipolitikk; Oljeselskapers samfunnsansvar; Petroleumsressurser i Russland og Arktis; Østasiatisk samarbeid om energieffektivisering.

Globalt miljøsamarbeid: Internasjonal miljøforvaltning; Effektivisering av FNs miljøorganer; Vitenskapens innflytelse i miljøsamarbeidet; Inkorporering av miljøhensyn på ulike politiske nivåer; Teoretiske studier.

Europeisk miljøpolitikk: EU-utvidelsen og miljøpolitikken; EUs kvotehandelsdirektiv; Selskapers samfunnsansvar.

Miljø- og ressurspolitikk i Russland og de tidligere sovjet-statene: Utsiktene for russisk oljeproduksjon; Fiskeriforvaltning; Implementering av miljøavtaler i Russland og Armenia; Nikkelverkene på Kola-halvøya; Helsesamarbeid.

Kinesisk miljøpolitikk: Klimapolitikk; Kinesisk miljøbyråkrati og -lovgivning; Østasiatisk energieffektiviseringssamarbeid; Biodiversitetsforvaltning.

Polarpolitikk: Politisk samarbeide i polarområdene; Olje- og gass-samarbeid i Arktis.

Høydepunkter

Internasjonalt samarbeid i Arktis (SIP)

Etter den kalde krigens slutt har interessen for Arktis økt, og en rekke nye institusjoner for arktisk samarbeid har sprunget opp. Et større FNI-prosjekt har søkt å evaluere disse institusjonenes påvirkningskraft. Hovedfokuset har vært på Arktisk Råd, Barents Euro-Arktiske Region og Østersjørådet, og man har sett på temaområder som forurensning, biologisk mangfold, urbefolkningsaker, helse og klimaendringer.

Resultatene viser at arktiske institusjoner har bidratt til regionsbygging gjennom utvikling og vedlikehold av nettverk, særlig når regionale myndigheter og grupper fra det sivile samfunn, herunder urbefolkningsorganisasjoner, har involvert seg. Videre har Arktisk Råds fokus på miljøovervåking og urbefolkningsprosjekt lyktes i å rette internasjonal oppmerksomhet mot den arktiske dimensjonen av globale problemer som f.eks. miljøgifter og klimaendringer. Det er likevel fortsatt slik at andre fora er viktigere på mange av problemområdene man står overfor i Arktis. Arktiske institusjoner har størst påvirkning når de fokuserer på sine nisjefordeler. Datainnsamling er en av de aktivitetene arktiske institusjoner oftest involverer seg i, mens normative bidrag er mye sjeldnere. I reguleringen av miljøgifter har arktiske institusjoner fungert som springbrett for å påvirke større, internasjonale prosesser, dels ved å bidra med forskningsmateriale om arktisk sårbarhet, herunder hvordan forurensning i nord kan true tradisjonelle livsformer, og dels ved å påvirke arktiske regjeringer til å ta felles standpunkt i viktige saker. De arktiske institusjonene har også vært viktige i å styrke kapasiteten i Nordvest-Russland til å håndtere tunge utfordringer på områder som smittsomme sykdommer, renere produksjonsmetoder i prosessindustrien og tryggere lagring og behandling av radioaktivt avfall. Tre bøker (bl.a. *International Cooperation and Arctic Governance: Regime Effectiveness and Northern Region Building* som har utkommet på Routledge i 2007) og en rekke fagfelleverderte artikler er så langt blitt publisert innenfor prosjektet.

Nye alternativer til Kyoto-protokollen kommer til syne

(Strategisk samarbeidsprosjekt med CICERO)

FNI-forskning har vist at det har blitt mindre sannsynlig at Kyoto-protokollen skal forbli den eneste, internasjonale rammen for internasjonalt samarbeide om klimaendringer. Det er særlig to faktorer som illustrerer dette. For det første gir ikke Kyoto-protokollen i sin nåværende form insentiver til USA og andre land som står utenfor til å slutte seg til protokollen i fremtiden. Det har også blitt klarere at utviklingsland, som f.eks. Kina, ikke er villige til å ta på seg konkrete forpliktelser om å redusere klimagassutslippene. I økende grad har Kyoto-protokollen derfor blitt til en klubb som representerer en stadig mindre andel av verdens klimautslipp. Det ser heller ikke ut til at dette kommer til å endre seg i nær fremtid. For det andre har vi det siste året sett en utvikling hvor andre former for samarbeid har vokst frem, og som over tid kan bli alternativer eller supplementer til Kyoto-protokollen. Det viktigste initiativet er Asia-Pacific Partnership on Clean Development and Climate (AP6) hvor sentrale land som USA, Australia, Japan, Kina, India og Sør-Korea deltar. Et annet eksempel på alternativt samarbeid er de bilaterale avtalene som både USA og EU har opprettet med andre land. Med tanke på AP6, er det særlig interessant å se EUs samarbeid med store utviklingsland som Kina og India. Denne utviklingen antyder at det internasjonale klimasamarbeidet for øyeblikket ikke har noen klar retning. Flere fagfelleverderte artikler har så langt blitt publisert fra prosjektet.

Internasjonale avtalers innvirkning på forvaltningen av plantegenetiske ressurser i jordbruket

Hva skjer i utviklingsland med begrenset institusjonell kapasitet når flere internasjonale avtaler med tildels motstridende intensjoner skal iverksettes? Dette har vært tema for et FNI-prosjekt som har tatt utgangspunkt i de viktigste internasjonale avtalene om forvaltningen av plantegenetisk jordbruksmangfold. Et hovedfunn er at de internasjonale avtalene samlet sett hadde en negativ virkning på forvaltningen av plantegenetisk jordbruksmangfold i utviklingsland opp til 2004. Dette til tross for at intensjonene bak de enkelte avtalene ikke skulle tilsi en slik utvikling. Årsakene er å finne i interaksjonen mellom de ulike avtalene og måten de bakenforliggende drivkreftene – både på internasjonalt og nasjonalt plan – arbeidet for å fremme sine interesser og idéer. Resultatet er at stadig flere aktører får mulighet til å utestenge hverandre fra bruken av disse vitale byggestenene for all jordbruksproduksjon – noe som vil kunne true verdens matsikkerhet. Med ikrafttredelsen av Den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser for mat og landbruk (ITPGRFA) i 2004 har man imidlertid fått en mulighet til å motvirke denne utviklingen, men hvorvidt dette vil lykkes er fortsatt uvisst. Hovedresultater vil bli publisert i boken *Governing Agrobiodiversity: Plant Genetics and Developing Countries* som utgis på Ashgate i 2007.

Institutt for fredsforskning (PRIO)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	7,4	12	Årsverk totalt	58
SIP	3,3	5	herav kvinner	24
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	41
			herav kvinner	18
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	16,2	27	Antall ansatte med doktorgrad	16
			herav kvinner	4
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,39
Offentlig forvaltning	24,7	41		
Næringsliv	1,7	3	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	5,6	9	Antall artikler i periodika og serier	56
Annet	0,7	1	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	1,36
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>59,6</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	20
Driftskostnader	54,1		Antall monografier	7
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	5,5	9 %		
Årsresultat	5,9			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	27,3	54 %		

<http://www.prio.no/>

Institutt for fredsforskning (PRIO) har siden grunnleggelsen i 1959 stått sentralt i det internasjonale arbeidet med å gjøre fredsforskning til et viktig akademisk fagfelt. Personalet omfattet i 2006 totalt 142 personer. 32 forskere var ansatt på full tid ved PRIO, hvorav 7 med professorkompetanse (Forsker 1) og ytterligere 9 med doktorgrad. 9 doktorgradskandidater og 13 mastergradstudenter arbeidet med stipend fra og/eller arbeidsplass på PRIO.

Instituttet forsker særlig på:

- Årsaker til krigsutbrudd.
- Grunner til at kriger varer lenge.
- Betingelser for å skape varig fred etter at væpnede konflikter er avsluttet.

PRIO utgir de to tidsskriftene *Journal of Peace Research* og *Security Dialogue* og legger vekt på at forskerne utgir artikler i tidsskrifter med fagfellevurdering. I 2006 utga PRIO-forskere 56 fagfellevurderte artikler, syv monografier, fire PRIO-rapporter og 20 kapitler i redigerte bøker. 2 doktoravhandlinger (og to avlagt) og 11 masteroppgaver ble ferdigstilt (og 11 avlagt) av PRIOs forskere og av mastergradsstudenter med stipend fra PRIO.

PRIO drev et omfattende informasjonsarbeid gjennom kurs, konferanser og seminarer og var engasjert i praktisk arbeid med dialog og informasjonsarbeid på Kypros. PRIOs bibliotek videreutviklet sin dekning av fredsforskning, demokrati, utenriks- og sikkerhetspolitikk, nedrustnings- og miljøspørsmål. PRIOs årlige 6-ukers kurs i fredsforskning ble avviklet ved Den internasjonale sommerskolen på Universitetet i Oslo. PRIO videreførte sitt samarbeid med Stellenbosch University, Australian National University og Bjørknes om MA-studier i internasjonal politikk og deltok i undervisning og sensurarbeid ved freds- og konfliktstudiene på Universitetet i Tromsø og Universitetet i Oslo.

I 2006 var instituttets samlede omsetning 59,6 mill. kroner. Grunnbevilgningen fra Norges forskningsråd utgjorde 12 % og de strategiske instituttprogrammene (SIP) 6 % av inntektene. Til sammen utgjorde basisbevilgningen 18% av instituttets omsetning. PRIOs SFF utgjorde 20 % av omsetningen. De øvrige inntektene kom fra mange ulike oppdragsgivere, som Utenriksdepartementet (36 %), Forsvarsdepartementet og Verdensbanken.

Forskningen ved PRIO var i 2006 gruppert i ett senter og tre programmer:

- Senter for borgerkrigsstudier – CSCW
- Sikkerhetsprogrammet
- Program for etikk, normer og identitet
- Program for konfliktløsning og fredsskapning

Høydepunkter

Det absolutte høydepunktet for Institutt for fredsforskning (PRIO) i 2006 var midtveisevalueringen av Norges 13 første sentre for fremragende forskning, der vårt Senter for borgerkrigsstudier ble svært høyt vurdert. Dermed er grunnfinansieringen av dette sentret sikret også i perioden 2008-2012. Om dette rapporteres det særskilt, så her fremheves tre andre høydepunkter fra PRIOs forskningsaktivitet i 2006:

Antologi om krigens etikk

Med bakgrunn i et strategisk instituttprogram utga PRIO-forskerne Gregory Reichberg, Henrik Syse og Endre Begby den annoterte tekstsamlingen *The Ethics of War: Classic and Contemporary Readings* (Blackwell, 2006). Bokas 731 sider gjengir og kommenterer ledende vestlige filosofer, teologer og juristers mest sentrale tekster om krigens og fredens etikk. Sammen representerer de over 2000 års moralfilosofisk tenkning (klassisk, middelalder og moderne) om rett og galt i bruk av voldsmakt. Antologien vakte stor interesse og ble anmeldt både i fagtidsskrifter og aviser som britiske *The Times*. Antologien er såpass omfattende og inkluderer så mange tekster som ikke tidligere har foreligget på engelsk, at den har potensial til å utgjøre en 'kanon'. Den skal bidra til videre idéhistorisk forskning og etisk refleksjon om spørsmål som: Når kan det moralsk forsvares å bruke militærmakt? Hvilke moralske begrensninger må settes for legitim voldsanvendelse i væpnede konflikter?

Integrasjon av kontroll med håndvåpen i utviklingspolitikken

Selv om betydningen av å kontrollere spredning av håndvåpen for å fremme økonomisk og sosial utvikling har vært erkjent, finnes det få undersøkelser av forholdet mellom bærekraftig utvikling og tilgang på håndvåpen. Derfor inngår heller ikke kontroll med håndvåpen i strategier for utvikling og utviklingssamarbeid. I 2006 gjorde PRIO, i samarbeid med norsk UD og de organisasjonene som er med i *Norwegian Initiative on Small Arms Transfers* (NISAT), en innsats for å rette på dette misforholdet. En omfattende internasjonal dialog ble organisert, med to større konferanser. Her deltok eksperter og praktikere fra 25 land. De representerte frivillige organisasjoner på lokalt, nasjonalt og regionalt nivå, regjeringer, interstatlige organisasjoner og forskningsmiljøer. Resultatet av innsatsen vil vise seg når kontroll med håndvåpen heretter innarbeides i strategier for utvikling og utviklingssamarbeid.

Konferanse om 9/11 fem år etter

12-13. september 2006 avholdt PRIO en konferanse i samarbeid med prosjektet *The Changing Landscape of Liberty and Security in Europe* (finansiert under EUs 6. rammeprogram), samt COST-nettverk A24 *The Social Construction of Threats*. Konferansen inngikk som en del av PRIOs strategiske instituttprogram *Europe under Threat: The New Culture of Insecurity*. Første dags to hovedemner var europeisk identitet og sikkerhet og: forholdet mellom religion og sikkerhet. Konferansens annen dag tok for seg endringer i oppfatningen av krig og av hvordan vi håndterer usikkerhet, særlig i forhold til undergrunnsgrupper og terrorisme. Begrepet risiko sto sentralt. Kjønnsdimensjonen ved usikkerhet ble også introdusert som et sentralt emne.

Konferansen spilte en vesentlig rolle i PRIOs bestrebelser for å knytte sammen forskning og politikktutvikling på sikkerhetsområdet og for å inngå nasjonale og europeiske partnerskap med henblikk på forskningssamarbeid under EUs 7. rammeprogram.

Institutt for samfunnsforskning (ISF)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	7,8	20	Årsverk totalt	48
SIP	2,1	6	herav kvinner	24
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	33
			herav kvinner	16
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	12,8	33	Antall ansatte med doktorgrad	26
			herav kvinner	11
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,79
Offentlig forvaltning	5,8	15		
Næringsliv	2,8	7	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,8	5	Antall artikler i periodika og serier	28
Annet	5,3	14	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,85
Sum totale driftsinntekter	38,3	100		
			Antall artikler i antologier	12
Driftskostnader	38,3		Antall monografier	5
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,0	0 %		
Årsresultat	0,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	13,9	52 %		

<http://www.samfunnsforskning.no/>

ISF har fire overordnede mål: (i) Være møteplass for grunnforskning og anvendt forskning. (ii) Ha en tverrfaglig forskningsprofil, slik at de sentrale samfunnsfagene er sterkt nok representert til å ha faglig bærekraft. (iii) Bidra til rekruttering til forskning og til kvalifisering og kompetanseheving. (iv) Formidle forskning og bidra til den allmenne samfunnsdebatt.

I 2006 var 74 større og mindre prosjekter i arbeid, hovedsakelig innenfor fem hovedområder:

Sysselsetting og arbeidsvilkår

Viktige temaer er lønnsdannelse og lønnsfordeling, mobilitet i interne og eksterne arbeidsmarkeder, evaluering av arbeidsmarkedspolitikk og studier av arbeidsorganisasjoner.

Politikk, opinion og makt

Studier av velgeratferd og partipreferanser, og samspillet mellom velgere og representanter. ISFs stortingsvalgundersøkelser går tilbake til 1957, undersøkelser av lokalvalgene fra 1995.

Kjønn og samfunn

Feltet omfatter samfunnsendringer knyttet til kvinners stilling i arbeid og politikk: overganger mellom arbeid og familie, velferdsstatens yrker, opprykk og mobilitet i arbeidslivet.

Sivilsamfunn i endring

Samspillet mellom det offentlige og det sivile samfunn, med hovedvekt på frivillige organisasjoner, ikke minst idrettsorganisasjoner. Omfatter også demokrati og endrede deltakelsesformer i frivillige organisasjoner.

Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner

Med et komparativt siktemål fokuseres integrasjons- og marginaliseringsprosesser i Norge. «Det flerkulturelle Norge» studeres gjennom kulturmøter i arbeidsliv og i det sivile samfunn.

Resultater i 2006

- *Omfang på aktiviteten:* Det ble utført 48 årsverk, herav 33 forskerårsverk.
- *Oppdragsprofil:* Om lag halvparten av prosjektinntektene kom fra Norges forskningsråd, 22 prosent fra departementene, 13 prosent fra næringsliv ol., og 7 prosent fra utenlandske kilder.
- *Publisering:* I alt 89 arbeider: 9 bøker, 59 tidsskrift- og bokartikler, 21 rapporter.
- *Konferanser:* 29 papere og foredrag ved vitenskapelig konferanser, herav 22 på engelsk.
- *Kompetanseheving:* En forsker fikk opprykk fra forsker II til forsker I. (Vedtaket ble gjort i styret i februar 2007, men med virkning fra juli 2006, da søknad ble innlevert.)
- *Redaksjonelt arbeid:* 18 forskere har vært aktive i redaksjonskomiteer for vitenskapelige tidsskrifter. 23 har vært konsulenter for 31 forskjellige vitenskapelige tidsskrifter
- *Samarbeid med universitetene:* Fem forskere har vært professor II ved UiO, én professor II ved Diasos, én amanuensis II ved NIH. ISF-forskere har sittet i 13 komiteer for doktorgrads- og stillingsbedømmelse. 18 har undervist ved universitet/høyskoler, 21 har hatt sensorarbeid og 11 har veiledet 18 doktorgradskandidater.
- *Utenlandske forskningsinstitusjoner:* 18 ISF-forskere hadde samarbeidsprosjekter med utlandet. 3 hadde forskningsopphold ved utenlandske universiteter.
- *Deltakelse i faglige styrever, råd og utvalg:* ISF-forskere har hatt 21 verv i vitenskapelige styrever og råd, herav 5 i Norges Forskningsråd, 16 oppgaver i styringsgrupper. 13 har vært konsulenter på prosjektsøknader, 10 har fylt 17 verv i internasjonale faglige organisasjoner.
- *Formidling:* På ISFs hjemmeside er det gjennomsnittlig registrert 820 besøk pr. dag. Instituttets forskere fikk trykt 30 kronikker/kommentarartikler i avisene, deltok i 44 innslag i radio og TV, og holdt 228 foredrag rettet mot et allment publikum..

Høydepunkter

CINEFOGO – et ”Network of Excellence”

Civil Society and New Forms of Governance in Europe (CINEFOGO) er et EU-finansiert Network of Excellence med fokus på betydningen av å bedre medborgernes deltakelse i politisk og sosial styring. Nettverket er et konsortium som omfatter rundt 100 forskere i femten europeiske land. Karl Henrik Sivesind fra ISF er med i nettverksrådet, medansvarlig for flere arbeidsprogram og norsk koordinator. De øvrige norske deltakerne i nettverket kommer fra NOVA og Universitetet i Bergen. Nettverkets målsetting er å frembringe og spre kunnskap om utviklingen av samfunnsborgerskap og mangfoldige identiteter i Europa, samt beskrive årsaker til sivil apati og sosial eksklusjon i Europa. CINEFOGO setter fokus på forskning, utdanning og offentlig debatt innen tre tematiske områder: «Identities, Values, and Civic Cultures – Integration and Diversity», «Citizenship and Civic Participation in Relation to Social Protection» og «Multi-level Governance and Organized Civil Society.»

Medvirkning, læring og belønning i det nye arbeidslivet

Arbeidslivet er i kontinuerlig endring. De fleste endringene skjer med små skritt. Det kan likevel være meningsfullt å bruke betegnelsen «det nye arbeidslivet» om visse utviklingstrekk som har vært særlig påfallende det siste tiåret. Dette gjelder utviklingstrekk knyttet til forhold på hver enkelt arbeidsplass: mer fleksibel organisering av arbeidet, at ny teknologi former jobbene, større innflytelse for ansatte på arbeidsplassen. Også belønningssystemene er i endring: prestasjonslønn brukes oftere og lønnsavtalene blir mer individuelle. I nært samspill med dette skjer det også endringer i arbeidsmarkedet. Prosjektets empiriske grunnlag er Arbeids- og bedriftsundersøkelsen 2003, en intervjuundersøkelse blant daglige ledere for et representativt utvalg av norske virksomheter i privat og offentlig sektor. Disse dataene er koblet til registerbasert informasjon om

virksomhetene og de ansatte for perioden 1995-2003. Slike tidsserier gjør det mulig å analysere årsakssammenhenger, ikke bare gi øyeblikksbilder. Prosjektet er et samarbeid mellom ISF, ISS/NTNU, Fafo, og Frischsenteret. Noen av de viktigste funnene er rapportert i boken *Nytt arbeidsliv* (Gyldendal Akademisk 2005).

Flerkulturelle demokratier og politisk integrasjon i storbyer

Ulike etniske grupper skiller seg fra hverandre med hensyn til politisk deltakelse og tillit til lokale politiske institusjoner. I hvilken grad kan dette forklares ut fra de institusjonelle føringene som de ulike gruppene opererer innenfor, og hvilken innflytelse oppnår de gjennom sine organisasjoner? Et bredt europeisk nettverk har studert fire etniske grupper i 11 europeiske byer. Prosjektet benytter både spørreundersøkelser og feltarbeid som metoder. I tillegg er den politiske mulighetsstrukturen for disse gruppene blitt kartlagt, for å forstå hvilke forhold som hemmer, og hvilke som eventuelt fremmer at nye grupper bruker sine rettigheter til å delta i sentrale beslutningsprosesser. Siktemålet er å beskrive samspillet mellom den politiske mulighetsstrukturen på den ene siden, og forskjeller i de individuelle ressursene på den andre for å forklare variasjoner i deltakelsen. I tillegg sikter studien på å gi bedre forståelse av hvordan etablerte politiske og sosiale institusjoner fungerer når de må fungere i forhold til nye grupper i samfunnet. På den måten kan prosjektet utfordre noen av de forutsetningene som generelle teorier om demokratiet hviler på. Det internasjonale prosjektet blir rapportert i et temanummer i *European Journal of Political Research*. Det norske prosjektet avsluttes med boken *Demokratisk fellesskap. Politisk inkludering og etnisk mobilisering* (Universitetsforlaget 2007).

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	17,1	23	Årsverk totalt	88
SIP	6,8	9	herav kvinner	54
Andre generelle inntekter	4,5	6	Årsverk forskere totalt	75
			herav kvinner	46
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	15,4	20	Antall ansatte med doktorgrad	37
			herav kvinner	17
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,50
Offentlig forvaltning	24,7	33		
Næringsliv	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,5	1	Antall artikler i periodika og serier	46
Annet	6,5	9	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,62
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>75,5</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	8
Driftskostnader	75,2		Antall monografier	9
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,3	0 %		
Årsresultat	0,3			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	10,8	23 %		

<http://www.nova.no/>

NOVA har som formål å drive forskning og utviklingsarbeid som kan bidra til økt kunnskap om sosiale forhold og endringsprosesser. Instituttet skal fokusere på problemstillinger om livsløp, levekår og livskvalitet samt velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

NOVA har et særlig ansvar for å utføre forskning om sosiale problem, offentlige tjenester og overføringsordninger. Instituttet skal forske på familien, barn, unge og oppvekstvilkårene deres.

Videre skal instituttet drive forsknings- og utviklingsarbeid med særlig vekt på utsatte grupper og på ulike områder knyttet til barnevern, samt videreutvikle den gerontologiske forskningen. Instituttet legger i sin profil vekt på en bred sosialvitenskapelig tilnærming kombinert med et livsløpsperspektiv.

NOVA organiserer forskningen gjennom tre forskningsseksjoner, strategiske instituttprogrammer (SIPer - fem) og strategiske instituttsatsinger (SISer, ti). Følgende SIPer var virksomme i 2006: SIP om barneforskning, SIP om sosialhjelp og fattigdom, SIP om funksjonshemming, SIP om forskningsbasert utviklingsarbeid og SIP om europeisk velferdspolitik. SIPene og SISene er ment å videreutvikle NOVAs kompetanse på kjerneområdene, samt bidra til at kompetanseprofilen tilpasses nye faglige utfordringer. SIPene er samtidig et uttrykk for instituttets satsing på tverrfaglige virksomhet.

Det ble i 2006 utført 74,5 forskerårsverk. Kvinnelige forskere stod for 45,5 årsverk, menn for 29. Forskerstaben bestod ved utgangen av 2006 av 86 forskere. Av disse var 52 kvinner og 34 menn. To av de fast ansatte forskerne ved NOVA tok i løpet av året doktorgrad, mens en av medarbeiderne fikk tilkjent forsker I-kompetanse. Det var 123 prosjekter under arbeid i 2006. Basisbevilgningen utgjorde i 2006 32 prosent av inntektene, mens oppdrag og andre inntekter stod for 68 prosent. Basisbevilgningen var på samme nivå som året før. Publiseringsevne ved instituttet i året som gikk ligger på omtrent samme nivå som året før. Antallet artikler i tidsskrifter med referee (nasjonale og internasjonale) var på 46, og det ble utgitt ti bøker på eksterne forlag samt 87 artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter og fagtidsskrifter.

NOVAs strategi for perioden 2006–2009 la grunnlaget for instituttets arbeid med retningslinjer for faglig utvikling, kompetanse og forskningsprofil ved instituttet i 2006.

I tilknytning til arbeidet med å styrke den faglige virksomheten ble det i løpet av årets foretatt flere organisatoriske endringer. 1. mars gikk instituttet over fra å organisere forskningen gjennom seks forskningsgrupper til tre forskningsseksjoner med hver sin forskningsleder. Det ble opprettet en ny stilling som forskningssjef ved NOVA.

Internasjonale forskningsprosjekt og nettverksbygging er viktige satsingsområder ved NOVA. I løpet av året ble det startet opp en ny SIP om europeisk velferdspolitik, det ble videre lagt ned mye arbeid i forbindelse med forberedelser av søknader til EUs 7. rammeprogram, samt utarbeidelse av søknad til Nordforsk om NOVA som vertskapsinstitusjon for Nordic Centre of Excellence.

Høydepunkter

Idrett, kjønn, kropp og kultur. Minoritetsjentes møte med norsk idrett

Hvorfor er jenter med innvandrerbakgrunn sjeldnere med i organisert idrett enn jenter fra majoritetsbefolkningen? Dette er hovedproblemstillingen i Åse Strandbus doktoravhandling. Analysene av det kvantitative materialet viser at mens minoritetsgutter er omtrent like idrettsaktive som majoritetsgutter, er minoritetsjenter klart underrepresenterte i idretten. I en av forklaringene som lanseres i avhandlingen sees minoritetsjentes underrepresentasjon i sammenheng med noen særtrekk ved norsk idrettskultur: Den norske barne- og ungdomsidretten har bred oppslutning blant både gutter og jenter og i ulike samfunnsklasser. Idretten har videre stor legitimitet som oppdrager og verdiformidler, og de unges idrettsdeltakelse krever ofte betydelig innsats fra foreldre. Disse særtrekkene kan være fremmed for mange innvandrerforeldre. Siden foreldre er viktige rekrutteringskanaler løftes slike særtrekk ved den norske idrettskulturen fram som en viktig forklaring på minoritetsjentenes underrepresentasjon. En annen konklusjon er at minoritetsjentes lave deltakelse i organisert idrett ikke bare dreier seg om direkte restriksjoner fra foreldre og andre i minoritetsmiljøene, men også om dysosialiserte og kroppsliggjorte motivasjoner og kjønnsidentiteter. Avhandlingen bygger på kvalitative intervjuer med jenter fra to idrettsmiljøer i Oslo – en aerobicgruppe for innvandrerkvinner og et

basketballag med både minoritets- og majoritetsjenter – samt med idrettsledere og trenere i ungdomsidretten i Oslo. I tillegg benyttes data fra den landsrepresentativ ungdomsundersøkelsen: Ung i Norge.

Besteforeldre og barns oppvekstvilkår

Kva for ei rolle spelar besteforeldra i barnebarna sin kvardag, er dei ei støtte for barnebarna og deira foreldre, eller er det slik at dei er meir opptekne av å dyrka egne interesser? Desse spørsmåla er dei sentrale i forskingsprosjektet: ”Besteforeldre og barns oppvekstvilkår: et tregenerasjonsperspektiv”. Studien syner at det er brei semje i Noreg om besteforeldrerolla. Ho går mellom anna ut på at besteforeldra skal gjere ting saman med barnebarna, og stille opp om ting skulle bli vanskelege som til dømes ved familiekrisar. Men studien syner samstundes at det somme tider kan vere vanskeleg for besteforeldra å gi den hjelpa barnebarna treng, som til dømes ved skilsmissar. Då aukast hjelpa til foreldregenerasjonen - i særsyn døtrene. Det er kjønnsforskjellar mellom besteforeldra. Bestemødrene synest å vere meir engasjerte i besteforeldrerolla enn bestefedrane, og funn i studien tyder på at det er mormor som er den viktigaste. Ein fersk europeisk studie syner at norske besteforeldre tek sitt ansvar på alvor. Dei er faktisk meir like sine italienske kollegaer enn besteforeldre i Sverige og Danmark ved at dei er meir positive til å hjelpe til. Studien byggjer mellom anna på data frå den store NorLag studien (Norsk studie av livsløp, aldring og generasjon) analysert (omfattar 2660 besteforeldre og ca. 600 foreldre med barn under 13 år.

Familiepolitikken i endring

I boka *Social Policy, Employment and Family Change in Comparative Perspective* presenteres en sammenlignende studie av endringer i familieformer, yrkesdeltakelse og sosialpolitikk i de fem nordiske landene samt Nederland, Tyskland, og Storbritannia. I samtlige av landene har familieformene gjennomgått store endringer de siste tretti årene – noe som skaper behov for endringer i familie- og sosialpolitikken. Boka omfatter bidrag fra 16 forskere. Noen resultater fra sammenligningene:

- Ekteskapets betydning svekkes ved at ekteskap inngås senere, at andelen av samboere øker og at andelen barn som fødes av samboende vokser.
- Tidspunktet for første fødsel utsettes. Fertilitetsratene synker, men varierer betydelig.
- Forskjellene mellom menn og kvinners yrkesdeltakelse er avtakende.
- De nordiske landene har de mest omfattende ordningene når det gjelder barnetilsyn og foreldrepermisjon.
- Storbritannia har de mest sjenerøse familiepolitiske ytelsene (samlede overføringer).
- Yrkesaktivitet er et effektivt virkemiddel for å motvirke fattigdom blant enslige forsørgere. De er imidlertid mer utsatt for konjunktursvingninger enn andre.
- Barnefattigdommen varierer med familiens utdanning og yrkestilknytning, familieform og antall barn, men politikken er likevel mest avgjørende.

Boka er et resultat av prosjektet Welfare policy and employment in the context of family change finansiert av Nordisk ministerråds velferdsforskningsprogram.

Norsk institutt for studier av forskning og utdanning – Senter for innovasjonsforskning (NIFU STEP)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	5,7	9	Årsverk totalt	74
SIP	7,9	13	herav kvinner	33
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	62
			herav kvinner	26
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	20,4	34	Antall ansatte med doktorgrad	22
			herav kvinner	7
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,35
Offentlig forvaltning	16,1	26		
Næringsliv	2,7	5	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	7,7	13	Antall artikler i periodika og serier	21
Annet	0,3	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,34
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>60,9</u>	<u>100</u>		
Driftskostnader	59,0		Antall artikler i antologier	18
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,9	3 %	Antall monografier	4
Årsresultat	2,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	21,3	40 %		

<http://www.nifustep.no/>

Norsk institutt for studier av forskning og utdanning - Senter for innovasjonsforskning (NIFU STEP) består av de tidligere forskningsinstituttene NIFU (Norsk institutt for studier av forskning og utdanning) og STEP (Senter for innovasjonsforskning) som ble slått sammen 1. mai 2004. I juridisk forstand er grunnlaget for det nye instituttet en videreføring av stiftelsen NIFU og det nye instituttet er underlagt stiftelsens vedtekter og styre.

NIFU STEP's kjernevirksomhet er studier av innovasjon, forskning og utdanning. Instituttet er et uavhengig forskningsinstitutt som utvikler og formidler statistikk og forskningsbasert kunnskap til nytte for beslutningstakere og samfunnsborgere. Instituttet skal fremme innsikt i hvordan kunnskap og kompetanse organiseres, utvikles, formidles og anvendes i samfunnet, nasjonalt som internasjonalt. Instituttet tilbyr handlingsorientert og beslutningsorientert forskning og kunnskap for oppdragsgivere i offentlig og privat sektor og konkurrerer om oppdrag nasjonalt og internasjonalt. Instituttet legger vekt på å være en konkurransedyktig bidragsyter til programforskningen i Norges forskningsråd og til internasjonale programmer.

Instituttets prosjekter faller stort sett innenfor følgende kjerneområder:

- FoU-statistikk, indikatorutvikling og ressursanalyser
- Utdannings-, forsknings- og innovasjonspolitiske studier
- Studier av forskning og innovasjon
- Studier av høyere utdanning
- Studier av grunnopplæring
- Studier av forholdet mellom akademisk utdanning og arbeid.

Den faglige aktiviteten har i 2006 omfattet programforskning, oppdragsforskning, egeninitiert teoriutviklende og kompetanseutviklende forskning, utredninger, evalueringer, statistikkproduksjon, utvikling av indikatorer og rådgiving. En betydelig del av NIFU STEP's

virksomhet reguleres gjennom avtale med Forskningsrådet. Avtalen er en del av Forskningsrådets arbeid med å styrke kunnskapsgrunnet for en framtidrettet forsknings- og innovasjonspolitik. Instituttet skal utvikle, vedlikeholde, bearbeide, tolke og formidle statistikk og indikatorer som kan gi et godt og dekkende grunnlag for å forstå det samlede norske FoU- og innovasjonssystemet og den norske deltagelsen i europeisk og annet internasjonalt forskningssamarbeid. I tillegg til avtalen med NFR har instituttet langsiktige intensjonsavtaler med Kunnskapsdepartementet om oppdrag knyttet til statistikk og studier av høyere utdanning. I 2006 hadde instituttet 6 strategisk instituttprosjekter: *Høyere utdanning i relasjon til arbeidsmarkedet* (NFR), *Politikk for kunnskapsamfunnet* (NFR), *International comparative analysis of the restructuring of educational policy* (NFR), *Kompetansebygging og kunnskapsbehov i arbeidslivet* (KD), *Individuelle valg og institusjonelle strategier i høyere utdanning* (KD) og *Internasjonale utviklingstendenser i høyere utdanning* (KD).

Høydepunkter

Bortvalg og kompetanse i videregående opplæring

Prosjektet studerer bortvalg og kompetanseoppnåelse i videregående opplæring blant 10 000 ungdommer på Østlandet. Dette er en longitudinell studie som følger ungdommene fra siste semester i tiende klasse våren 2002, og til de forlater videregående opplæring enten når de skal eller før tida. De som følges lengst følges til og med fagprøveavleggelse høsten 2007, dvs. fem og et halvt år etter at de gikk ut av grunnskolen.

Prosjektets skal

- Kartlegge omfang og forklare variasjon i bortvalg blant ungdom med rett til videregående opplæring
- Kartlegge og forklare variasjon i kompetanseoppnåelse fra videregående opplæring i et ungdomskull

Det er publisert seks rapporter fra prosjektet.

Norske forskningsmiljøers erfaring med deltakelse i EUs 6. rammeprogram for forskning og teknologiutvikling

Høsten 2006 undersøkte NIFU STEP de norske forskningsmiljøenes erfaringer fra prosjektdeltakelsen i EUs 6. rammeprogram. Undersøkelsene omfattet forskningsmiljøer ved universitetene og høgskolene, instituttsektoren og i næringslivet. Norske miljøers suksess i EUs 6. rammeprogram var høy fordi 26,3% av søknadene de deltok på oppnådde finansiering fra EU, altså langt over gjennomsnittet for EU som lå på 18,6% - og langt over det man kan håpe på å oppnå i søknader til Norges forskningsråd.

Forskningsmiljøene opplyste om et betydelig kunnskaps- og kompetansemessig utbytte av deltakelsen, men de melder også om økonomisk nettotap og mye byråkrati. Prosjektene betydning for forskningsmiljøene er særlig knyttet til at de muliggjør forskning som krever internasjonalt samarbeid og at de også har betydelige effekter knyttet til nettverksbygging og posisjonering internasjonalt. Prosjektene fremste «merverdi» er altså knyttet til at de er internasjonale samarbeidsprosjekter. EUs rammeprogram fremstår ikke bare som et alternativ til nasjonal forskningsfinansiering, men som en mulighet til å realisere store og viktige prosjekter, bygge nettverk og få en mer internasjonal profil på forskningen. Ikke overraskende var økonomien i prosjektene et gjennomgangstema i intervjuene. Relativt mange viser til økonomisk nettotap, idet de fleste prosjektene er underfinansiert.

ERAWATCH

NIFU STEP deltar i et omfattende overvåkningsarbeid, knyttet til ERA (Det europeiske forskningsområdet). Dette overvåkningsarbeidet, benevnt ERAWATCH, har resultert i en rekke studier ved NIFU STEP. Bakgrunnen er følgende: EUs økonomiske politikk og næringspolitikk

bygger på troen på at økt innsats i forskning, utvikling og innovasjon vil fremme vekst og velferd i Europa. Forsknings- og innovasjonsaktiviteter i medlemslandene er derfor blitt et sentralt anliggende for EUs fremtidsvisjon. Det europeiske forskningsområdet (ERA) skal styrkes gjennom integrasjon og spesialisering. Utviklingen i ERA skal derfor overvåkes. Ansvar for overvåkningsarbeidet er gitt til et EU-forskningsinstitutt i Seville, Spania, *Institute for Prospective Technological Studies*, IPTS, og er organisert som et policyprosjekt, med navnet ERAWATCH (se <http://cordis.europa.eu/erawatch>).

NIFU STEP har på oppdrag av IPTS og sammen med et nettverk av verdensledende forskningsinstitusjoner innenfor forsknings- og innovasjonsstudier gjennomført fire ulike studier i 2006. Disse er:

- Kartlegging av FoU *spesialiseringsmønstre* – både FoU utført i offentlige FoU-institusjoner og FoU utført i næringslivet - i 32 ulike land, alle EU27 samt Norge, Island, USA, Japan og Israel. Spesialiseringsprofiler i finansiering av forskning ble sammenlignet bl.a. med landenes økonomisk spesialisering, målt i bearbeidingsverdi og i sysselsettingstall.
- Detaljert kartlegging av *forskermobilitet* og forskerinnavdring – doktorander og forskere ellers – i fem land: Tyskland, Storbritannia, Nederland, Polen og Norge.
- Kartlegging av *norsk* og *dansk* forskningspolitikk og forskningsstrategier (viktige FoU-programmer inkludert) og oppsyn med forskningsaktiviteten i norsk og dansk næringsliv, og nasjonalt.
- Kartlegging av forskningsaktiviteter i *nanoteknologi* og *energiforskning* i fem land: Tyskland, Frankrike, Danmark, Polen og Israel. NIFU STEP gjennomførte analysen for Danmark og hadde hovedansvaret for å utvikle det metodiske opplegget for energiforskningsbiten i dette prosjektet.

Totalt bidro ERAWATCH-aktivitetene 1-4 samt deltakelsen i TrendChart – kartlegging av europeisk innovasjonspolitik - til å profilere NIFU STEP som en internasjonal aktør i analyser av europeisk og internasjonal forsknings- og innovasjonspolitik. Rapporter fra 1-4 finnes på NIFU STEPs hjemmeside www.nifustep.no.

Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	16,6	30	Årsverk totalt	51
SIP	2,9	5	herav kvinner	19
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	33
			herav kvinner	8
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,6	7	Antall ansatte med doktorgrad	19
			herav kvinner	3
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,58
Offentlig forvaltning	26,5	48		
Næringsliv	2,6	5	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,8	1	Antall artikler i periodika og serier	30
Annet	1,7	3	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,92
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>54,6</u>	<u>100</u>		
Driftskostnader	54,3		Antall artikler i antologier	17
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,2	0 %	Antall monografier	4
Årsresultat	0,2			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	3,2	12 %		

<http://www.nupi.no/>

Norsk Utenrikspolitisk Institutt har siden opprettelsen i 1959 hatt det todelte formål å forske på og informere om internasjonale spørsmål. Virksomheten fokuserer delvis på forhold av interesse for norsk utenrikspolitikk, men også på generelle utviklingstrekk og utfordringer – globalt og regionalt – i internasjonal politikk og økonomi. NUPI er en frittstående og faglig selvstyrt forskningsinstitusjon som fra 1997 har status som statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Instituttets styre utnevnes av Kunnskapsdepartementet. Om lag en tredel av virksomheten finansieres gjennom en basisbevilgning, resten gjennom offentlige og private oppdragsgivere, også utenlandske, og fra salg av instituttets publikasjoner.

NUPI er organisert i fire forskningsavdelinger og fem mindre prosjektenheter eller programmer i tillegg til informasjons- og administrasjonsavdelingene:

Avdeling for internasjonal politikk har hatt to strategiske instituttprogrammer som faglige satsingsområder. Det strategiske instituttprogrammet "Hegemony and World Order" (2003–2007), har særlig lagt vekt på teoretiske og historiske tilnærminger til hegemoni og globale makropolitisk utviklingstrekk. Det andre programmet, "European Security: Europe as Actor and Arena", (2003–2006), har fulgt utviklingen av EUs og europeiske staters utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitikk. I 2006 ble det etablert et program for studier fredsoperasjoner og sikkerhetssektorreform.

Russlandsavdelingens virksomhet er konsentrert om fire hovedtemaer: Russisk sikkerhets- og utenrikspolitikk – herunder russiske hegemoniambisjoner i det postsovjetiske området, samt Russlands forhold til EU og NATO. Innenfor feltet blir regimestudier det fokusert på ulike aspekter ved det russiske politiske system, politikktutforming og institusjonsbygging samt utviklingen av sentrum–periferi-forhold. Nordområdene har et spesielt fokus.

Avdeling for internasjonal økonomi har internasjonal handel, internasjonale investeringer, økonomisk vekst og utvikling som sine sentrale forskningsfelt. Økonomisk vekst og teknologisk innovasjon er av økende betydning i avdelingens portefølje.

Avdeling for utviklingsstudier analyserer utviklingsspørsmål i regioner og enkeltland i forbindelse med internasjonale endringer. Borgerkrig og statssammenbrudd fordrer tilnæringsmåter som kobler utviklingsperspektiver og sikkerhetsmessige analyser. Andre studier tar for seg sammenhengen mellom kjønn, konflikt og fredsbygging, kvinners deltakelse i politikk og sivilsamfunnets rolle i endringsprosesser.

NUPI har etablert fem programmer eller faglige prosjektenheter. Det er Balkanprogrammet med hovedvekt på sikkerhetssektorreformarbeid i Bosnia-Hercegovina, forsknings- og opplæringsprogrammet Training for Peace, Prosjektgruppen for studier av den Persiske Golf og FN-programmet. I tillegg er det etablert et Energiprogram som fokuserer på internasjonal politikk og økonomi relatert til petroleumpolitikk, spesielt i nordområdene.

Høydepunkter

Underminering av hegemonisk makt: SCIRI, Iran og amerikansk politikk i Irak

Studien fokuserer på et av de store paradoksene i amerikansk Irak-politikk: USAs valg av Høyesterådet for den islamske revolusjon i Irak (SCIRI) som partner blant Iraks sjiamuslimer. SCIRI er den av de mange irakiske fraksjonene som har tetteste bånd til Iran historisk sett, er klart mest underdanig i forhold til Irans åndelige leder Ali Khamenei, og går sterkest inn for et av de mest omstridte prosjektene i irakisk politikk etter 2003: opprettelsen av en sekterisk fundert sjiamuslimsk føderal provins fra Bagdad til Gulfen. Alt dette strider mot USAs erklærte målsetninger om å demme opp for iransk innflytelse i Irak, og å arbeide for et multietnisk Irak der Bagdad fortsetter å ha en meningsfull rolle som hovedstad. Valget av SCIRI fremstår som dobbelt underlig i lys av det faktum at SCIRI bare er en av mange konkurrerende sjiamuslimske fraksjoner, og brorparten av de øvrige gruppene har langt kjøligere relasjoner til Teheran.

Argumentet i studien er at SCIRI har lyktes i å underminere USA ved å bruke kulturell kunnskap og gjennomtenkte kommunikasjonsstrategier til å utnytte svakheter hos den hegemoniske makten. SCIRI har utnyttet vestlige myndigheters forkjærlighet for en etno-religiøs forståelse av kompleks irakisk politikk, de har oppvist betydelig diplomatisk teft og på denne måten oppnådd monopol på dialog mellom den vestlige verden og sjiamuslimene i Irak, og gjennom ren forvrengning av faktiske forhold har de greid å overbevise vestlige medier og kommentatorer om at de er langt større og mer betydningsfulle i irakisk politikk enn det som er tilfelle. For USAs vedkommende er det en mangel på forståelse av grunnleggende forhold innenfor det sjiamuslimske religiøse hierarkiet som har vært hovedproblemet. Men USAs politikk i forhold til SCIRI kan også relateres til mer grunnleggende problemer i amerikansk utenrikspolitikk, der enkelte departementer og miljøer plasseres fullstendig på sidelinjen når beslutninger taes.

Europeisk sikkerhetspolitikk

EU-landene var dypt splittet over den amerikanske og britiske invasjonen i Irak i 2003. Man kunne ha forventet at konflikten ville føre til en varig svekkelse av EUs utenriks- og sikkerhetspolitiske samarbeid. I stedet ble det sikkerhetspolitiske og militære samarbeidet faktisk styrket. Siden 2003 har EU startet et tjuetalls politi- og militæroperasjoner på Balkan og i Afrika. Og EU har nå kontinuerlig militære styrker, såkalte stridsgrupper, i beredskap for håndtering av krisesituasjoner. Nok en gang har en intern krise ført til styrket samarbeid i EU.

Til tross for at utenriks- og sikkerhetspolitikk er et typisk ”intergovernmentalt beslutningssystem, ser man at EUs beslutningstaking har en utvikling som må betegnes som ”post-moderne” eller ”post-nasjonal”. Et uttrykk for dette var da Frankrike og Nederland stemte imot EUs grunnlovsforslag, og som må sies å ha svekket EUs muligheter for en effektiv beslutningstaking

innenfor utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det er sentralt å kartlegge hvor post-nasjonal EU egentlig er, og om Frankrikes og Nederlands nei til ny grunnlov for alvor svekket EUs potensial for effektiv gjennomføring av en enhetlig utenriks- og sikkerhetspolitikk. Dette arbeidet videreføres i 2007 med særlig vekt på analyser av de eksterne og interne faktorerens påvirkning på EUs utvikling.

Innovasjon og konkurransevne (ICONS)

Innovasjon er av fundamental betydning for en økonomis internasjonale konkurransevne og -kraft. Forskning på innovasjon har inntil nylig fokusert på forholdet mellom innovasjon og industri, og har dermed i stor grad utelukket studier av innovasjon i servicesektoren. Dette har vært begrunnet med få tilgjengelige data og konseptuelle utfordringer.

ICON-prosjektet, en studie som gjennomføres i samarbeid mellom NUPI og nordiske økonomiske høyskoler, er det første som systematisk undersøker forholdet mellom innovasjon, konkurransevne og økonomiske resultater. Prosjektet som blant annet er finansiert av Innovasjon Norge, gir dermed åpninger for økt kunnskap om innovasjon og internasjonal konkurransevne i servicesektoren. Utgangspunktet for studien er at innovasjon påvirker internasjonal konkurransevne direkte gjennom tjenestesektorens bidrag til utvikling av ny teknologi (eller nye organisatorisk løsninger) for eksempel datatjenester, teknisk tjenester og FoU. Tjenestesektoren bidrar også indirekte ved at innovasjon i stor grad forbedrer effektivitet, produktivitet og kvalitet i hele økonomien, både fysisk infrastruktur som transport og distribusjon, og informasjonsnettverk som telekommunikasjon, samt finansielle strukturer.

NTNU Samfunnsforskning

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	1,8	3	Årsverk totalt	49
SIP	0,0	0	herav kvinner	25
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	44
			herav kvinner	20
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	14,0	26	Antall ansatte med doktorgrad	10
			herav kvinner	4
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,23
Offentlig forvaltning	8,5	16		
Næringsliv	14,2	27	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	5,8	11	Antall artikler i periodika og serier	21
Annet	8,8	17	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,48
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>53,0</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	54,2		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-1,2	-2 %		
Årsresultat	1,0			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	11,6	15 %		

<http://www.samforsk.no/>

NTNU Samfunnsforskning AS eies i sin helhet av NTNU. Instituttet arbeider med anvendt forskning og utvikling i samarbeid med NTNU, fortrinnsvis innenfor samfunnsvitenskapelige fagområder.

NTNU Samfunnsforskning AS hadde en omsetning på 53 mill. kroner i 2006. Dette representerer en økning på vel 20 prosent i forhold til året før. Det ble gjennomført 49 årsverk dette året, herav

44 forskerårsverk. Ansatte ved NTNU utførte i 2006 17 månedsværk gjennom bistillinger ved instituttet. Ved utgangen av 2006 hadde instituttet 101 ansatte og 26 av disse var fast ansatte i hovedstilling.

Virksomheten organiseres i fagmiljøer med hver sin faglige leder. I 2006 var størstedelen av aktiviteten knyttet til følgende fagområder: Organisasjons- og innovasjonsforskning, velferd og idrett, barn og barnevern samt biologi og romforskning.

Organisasjonsforskning gjennomføres blant annet i fagmiljøet ved Studio Apertura. Avdelingen arbeider hovedsakelig med organisasjon og ledelse, sikkerhetsorganisering og distribuert arbeid. Studio Apertura gjennomfører blant annet en rekke prosjekter for Statoil.

Studio Apertura arbeider også med *innovasjonsforskning*. FoU knyttet til entreprenørskap og innovasjon i bedrifter utføres ellers for en stor del i nært samarbeid med ansatte ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU.

Idrettsforskning gjennomføres ved Senter for idrettsforskning. Senteret evaluerer blant annet virksomheten i MOT og arbeider med forskning knyttet til barn og unges fysiske aktivitet.

Velferdsforskning gjennomføres ved Senter for funksjonshemming og samfunn og Senter for innvandringsforskning og flyktningstudier. Aktiviteten ved disse sentrene belyser sentrale utfordringer og muligheter i velferdssamfunnet og den betydning dette har for enkeltpersoner og grupper i befolkningen..

Forskning om *barn og barnevern* utføres ved Barnevernets utviklingscenter Midt-Norge (BUS) og gjennom prosjekter utført ved Norsk senter for barneforskning (NOSEB) ved NTNU. Sentrale forskningsområder for BUS Midt-Norge er barns rettigheter, atferdsproblemer blant barn og unge samt lokal organisering av barnevernsarbeid. NOSEB arbeider med barns utvikling og barnets roller og vilkår i samfunnet. NTNU Samfunnsforskning gjennomfører også forskning knyttet til barns utvikling i nært samarbeid med Psykologisk institutt ved NTNU.

Biologi- og romforskning gjennomføres ved Plantebiosenteret. Aktiviteten er særlig konsentrert om et omfattende internasjonalt prosjekt hvor instituttet bistår biologisk forskning ved en romstasjon.

Høydepunkter

Å vokse opp med funksjonshemming

Senter for funksjonshemming og samfunn har gjennom flere år arbeidet med prosjekter, nærmest et program, om å vokse opp med funksjonshemming i dag. Studien er longitudinell ved de samme barna og deres familier følges gjennom oppveksten. Programmet startet i 1996 og omfatter barn med lærehemninger, fysisk funksjonshemminger og sammensatte funksjonsvansker. Barna er i all hovedsak født fra 1993-1995. Det gjennomføres intervjuundersøkelser (31 familier), spørreskjemaundersøkelser (drøyt 600 familier) og observasjonsstudier i barnehage og skole. Det er samlet data i førskolealder (97-99), tidlig skolealder (2002-2003) og slutten av barnetrinnet (2005-2006). Prosjektet ser på et bredt spekter av tema av relevans for det å vokse opp med funksjonshemming i dag, blant annet inkludering i barnehage og skole, sosialt samvær mellom barn, foreldres erfaringer med hjelpeapparatet, samlivsbrudd og foreldres yrkesdeltakelse. Det tegnes et bilde av et betydelig sprik mellom idealer og realiteter på enkelte områder, som for eksempel om den inkluderende skolen og i foreldres møte med hjelpeapparatet. På andre områder avdekkes myter, for eksempel er det ikke riktig at foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne oftere skiller og yrkesdeltakelsen skiller seg lite fra andres. Programmet har så langt publisert tre bøker, samt en rekke mindre bidrag i bøker og tidsskrift.

Organisatoriske forutsetninger for nyskaping

Prosjektet tar for seg ulike aspekter ved innovasjon i store, komplekse organisasjoner. Fokus er på utvikling og implementering av ny teknologi og nye former for samhandling samt sammenhenger mellom slike forhold og verdiskaping. Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid med Statoil. Prosjektet belyser de organisatoriske forutsetningene for å utvikle og utnytte nyskaping for økt oljeutvinning fra undervannsinstallasjoner og plattformfelt. Med basis i en oppfatning av at betydningen av sosiale interaksjoner for organisasjoners innovasjonsevne er utilstrekkelig forstått, benyttes forskning gjort innenfor området kompleksitet i organisasjoner, og særlig teorien rundt komplekse responsive prosesser, som grunnlag for en ny måte å utforske og utvikle konseptet ”innovasjon” på. Tradisjonelt er forskning på innovasjonsprosesser mer rettet mot hvordan innovasjon bør skje enn mot hva som faktisk skjer. Forskerne er gitt anledning til å delta i Statoils ”indre liv”, og studere innovasjonsprosesser mens de skjer. Arbeidet med dette prosjektet har ledet forskerne til å mene at organisatoriske forutsetninger for innovasjon ikke kan forstås på en fullstendig måte ved å forenkle dem inn i kategorier og individuelle faktorer. En viktig konsekvens av denne forskningen er derfor behovet for å reformulere sentrale forskningsspørsmål knyttet til innovasjon i organisasjoner.

Samfunns- og næringslivsforskning (SNF)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	4,2	7	Årsverk totalt	52
SIP	3,4	6	herav kvinner	17
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	41
			herav kvinner	9
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	27,3	47	Antall ansatte med doktorgrad	21
			herav kvinner	9
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,51
Offentlig forvaltning	8,4	14		
Næringsliv	9,8	17	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	2,3	4	Antall artikler i periodika og serier	48
Annet	2,7	5	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	1,17
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>58,1</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	23
Driftskostnader	57,9		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,2	0 %		
Årsresultat	0,0			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	8,5	25 %		

<http://www.snf.no/>

SNF utfører anvendt forskning med utgangspunkt i økonomisk-administrative fag. Virksomheten finansieres på prosjektbasis av Forskningsråd og oppdragsgivere i næringsliv og offentlig sektor.

Det faglige grunnlaget for forskningen i SNF er kompetansen i egen forskerstab og de nære koplingene til fagmiljøene ved Norges Handelshøyskole (NHH) og Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen (UiB). Forskningsvirksomheten drives gjennom et aksjeselskap, Samfunns- og næringslivsforskning AS, med Stiftelsen SNF, NHH og UiB som eiere. Eierforholdet er organisert slik at NHH i strategisk sammenheng er selskapets hovedeier, med UiB som deleier.

Konseptet som ligger til grunn for den anvendte forskningen i SNF, er at SNF skal være en kunnskapsmessig brobygger mellom grunnforskningsmiljø i økonomisk-administrative fag og

brukere av forskningsbasert kunnskap fra økonomisk-administrative fagområder. SNFs hovedoppgave er å bidra til synergi mellom den frie forskningen i den akademiske sektor og anvendt forskning og forskningsbaserte utredninger i oppdragsmarkedet. Det betyr at SNF arbeider med sikte på:

- Å bringe de best funderte betraktningmåter som er nedfelt i teorier, modeller og metoder, til anvendelse på praktiske problemstillinger. Således kan SNF tilby høy faglig kvalitet i oppdragsforskningen og dermed bidra til å styrke grunnlaget for å treffe beslutninger hos dem som etterspør forskningsbasert kunnskap.
- Å tilføre ekstra ressurser til økonomisk-administrativ forskning ved at teorier, modeller og metoder fra disse fagområdene anvendes på praktiske problemstillinger. SNF skal gi muligheter for utfordrende forskningsoppgaver og forskerrekruttering, samt kontakt med internasjonale forskningsmiljø, og dermed bidra til å holde og videreutvikle kvaliteten i fagmiljøene som SNF baserer virksomheten sin på.

SNF har sine forskningsmessige tyngdepunkt på områder som økonomisk politikk, arbeid og velferd, næringspolitikk, markedsanalyse, foretaksstrategi og internasjonalisering, samt økonomisk styring og skatt. Hovedsektorene for SNFs forskning er energi, industri, skipsfart, fisk, reiseliv, IKT og telekommunikasjon, samt offentlig tjenesteproduksjon.

Virksomheten er organisert i 5 forskningssentre med hver sin forskningssjef:

- Centre for Advanced Studies in Economics
- Senter for økonomisk politikk
- Senter for finansiell økonomi
- Senter for strategi og ledelse
- Senter for fiskeriøkonomi

Forskningssjefene utgjør ledergruppen i SNF sammen med daglig leder.

Høydepunkter

Network of excellence

SNF inngår i et europeisk konsortium som har fått status som Network of Excellence i EUs 6. rammeprogram. Fokus er på arbeid og velferd, *Reconciling work and welfare in Europe*. Nettverket er et samarbeid mellom 29 universitet og forskningsinstitusjoner fra 17 europeiske land. Siktemålet er å stimulere fremragende forskning for å forstå sammenhengene mellom arbeid og velferd, og hvordan myndigheter og samfunn best kan bidra gjennom politiske strategier og konkrete tiltak. SNF har ansvar for nettverkets arbeidsmodul *Quality and quantity of jobs* og fronter den norske deltakelsen, som også omfatter forskere fra NHH, UiB og NOVA. Nettverket ble etablert i 2006 og arbeidet skal holde på til 2011.

Bok om "Arbeidsliv i omstilling"

Siden 2003 har SNF hatt ansvar for tre prosjekter som alle var finansiert av Arbeidslivs-forskningsprogrammet i Norges forskningsråd. Disse prosjektene har hatt ulikt tematisk fokus, og de har anvendt ulike faglige tilnærminger. Men de har til felles at de belyser ulike aspekter knyttet til endringer i arbeidslivet som følge av drivkrefter som globalisering og digitalisering. Derfor valgte man å samle bidrag som belyser et arbeidsliv i omstilling, som spenner fra et makroperspektiv på omstilling, via hvordan endringer gjør seg gjeldende i og for bedrifter, til hvordan omstilling oppleves på individuelt nivå. Hovedtyngden av forfatterne er fra SNF og samarbeidende universitet, Norges Handelshøyskole og Universitetet i Bergen.

Verdenskonferanse om ressurser og modellering

SNF var med sitt Senter for fiskeriøkonomi arrangør av The 2006 World Conference on Natural Resource Modelling. Konferansen ble holdt i Bergen i juni og samlet 150 deltakere fra hele verden. Konferansen er en årlig begivenhet i regi av the Resource Modeling Association (RMA),

som er en tverrfaglig akademisk organisasjon bestående av ressursøkonomer, anvendte matematikere og populasjonsbiologer.

SINTEF Teknologi og samfunn

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	3,3	14	Årsverk totalt	25
SIP	0,0	0	herav kvinner	15
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	23
			herav kvinner	14
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	6,2	26	Antall ansatte med doktorgrad	16
			herav kvinner	7
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,69
Offentlig forvaltning	5,7	24		
Næringsliv	7,4	31	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,3	6	Antall artikler i periodika og serier	7
Annet	0,0	0	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,30
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>24,0</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	15
Driftskostnader	23,3		Antall monografier	2
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,8	3 %		
Årsresultat	0,8			
Egenkapital (% av totalkapitalen)				

www.sintef.no/nypraksis og www.sintef.no/sipaa.

SINTEF Teknologi og samfunn er per 01.01.2007 organisert i følgende forskningsavdelinger:

- Industriell økonomi
- International Operations
- KUNNE
- Logistikk
- Ny praksis
- Produkt og produksjon
- Produktivitet og prosjektledelse
- Sikkerhet og pålitelighet
- Smartere sammen
- Transportsikkerhet og -informatikk
- Veg- og transportplanlegging

I tillegg har SINTEF Teknologi og samfunn følgende rådgivings- og utviklingsselskap:

- SINTEF MRB (hovedkontor i Ålesund)
- SINTEF Polska (hovedkontor i Warszawa, Polen)
- MIR (hovedkontor i Skopje, Makedonia)

SINTEF Teknologi og samfunn utfører FoU og rådgiving for næringsliv og offentlig sektor for å fremme verdiskaping, sikkerhet og miljø. Den helhetlige forståelse av teknologi, økonomi og organisasjon gir generisk kompetanse rettet mot alle industrielle og tjenesteytende næringer.

I SINTEF Teknologi og samfunn er det spesielt avdelingene Ny praksis og Sikkerhet og pålitelighet som har sin kjernekompetanse innenfor arbeids- og sikkerhetsforskning. Flere

avdelinger i konsernområdet arbeider med tilgrensende felt, og dette stimulerer til tverrfaglig samarbeid og kompetanseutveksling. Eksempler på slike tilgrensende felt er forskning innenfor:

- Produktivitet og prestasjonsledelse i prosjektorganisasjoner (Produktivitet og prosjektledelse)
- Kunnskap i organisasjoner og hvordan kunnskap skapes, vedlikeholdes og fornyes i arbeidslivet (KUNNE)
- Operasjonelle utviklingsprosesser innen petroleumsindustrien (Smartere sammen)
- Logistikkprosesser som koordinerer teknologi, mennesker, produkter og markeder (Logistikk)
- Samspill mellom teknologi, organisasjon og økonomi ved operasjonelle beslutninger (Industriell økonomi)

Med utgangspunkt i den lange forskningstradisjonen innenfor arbeids- og sikkerhetsforskning ved SINTEF, er det blitt utviklet relativt store fagmiljø ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse ved NTNU. I hovedsak er det vitenskapelig ansatte ved fire institutt som i dag har tette samarbeidsrelasjoner til Ny praksis og SIPÅ. Dette er instituttene for Psykologi, Sosiologi og statsvitenskap, Sosialantropologi, Økonomi og teknologiledelse. I stor grad er arbeids- og sikkerhetsforskningen ved disse instituttene bygd opp ved å rekruttere forskere fra SINTEF-miljøet. Samtidig bidrar NTNU med en solid nyrekruttering til arbeids- og sikkerhetsforskning gjennom sine master- og doktorgradsprogrammer. Her bidrar flere SINTEF-forskere med undervisning og veiledning. En nærmere presentasjon av fagmiljøene ved Ny praksis og Sikkerhet og pålitelighet finnes på våre websider: www.sintef.no/nypraksis og www.sintef.no/sipaa.

Høydepunkter

Partsbasert ledelsesutvikling

Oppdragsgiver er NHO Trøndelag og LO Sør-Trøndelag, med støtte fra HF (Hovedorganisasjonenes Fellestilltak), de deltakende bedriftene og fagforeningene. Norsk næringsliv er ikke lenger bare ”norsk”. Globalisering og arbeidsinnvandring gjør at man fremover vil ha andre vilkår og utfordringer for å utvikle næringslivet og dets arbeidsplasser. I en slik kontekst hevdes det stadig at den norske tradisjonen med samarbeid mellom arbeidsgiver-, arbeidstaker- og myndighetssiden om utvikling av arbeidslivet er et konkurransefortrinn.

Målsettingen med prosjektet *Partsbasert ledelsesutvikling* er å systematisere kunnskap og synspunkter på hva det er med det norske partssamarbeidet som kan være et konkurransefortrinn, og hvilke sider ved samarbeidet som eventuelt må endres eller videreutvikles. Dette gjøres i samarbeid med et nettverk av industribedrifter i Trøndelag som går i bresjen (nasjonalt og internasjonalt) for å utnytte partsbasert utviklingsarbeid. Prosjektet vil føre til:

- Bedre ledelse og kommunikasjon i kjernevirksomheten til de deltakende bedriftene
- Bedre kommunikasjon om utviklings- og forbedringsarbeid mellom partene
- Bedre samarbeidsplattform mellom partene i regionen
- Modeller og metoder som kan brukes i andre regioner i landet
- Økt kunnskap om den norske samarbeidsmodellens konkurransekraft
- Spredning av erfaringene både nasjonalt og internasjonalt

Deltakende bedrifter: Aker Kværner Verdal; Siemens PEC, Trondheim; Teeness ASA, Trondheim; Elkem Thamshavn. I tillegg deltar NHO Trøndelag og LO Sør-Trøndelag.

Verdalsprosjektet: Ny modell for inkludering av innvandrere i arbeidslivet

Oppdragsgiver er Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Verdal kommune og Innherred Vekst. I Verdal er det i dag et økende behov for arbeidskraft, ikke minst ved Aker Kværner Verdal AS. Arbeidsledige innvandrere er en hittil lite benyttet ressurs i så måte. Samtidig vet man

at vellykket integrering i arbeidslivet utgjør en viktig plattform for deltakelse og tilhørighet også på andre arenaer i livet. Det overordnede og langsiktige målet for Verdalsprosjektet er å få realisert en aktiv arbeidsintegrering av bofaste innvandrere, slik at de får bidratt med sine ressurser i det lokale arbeidslivet i Verdal og sentrale næringsaktører får tilført nødvendig arbeidskraft. De som står bak initiativet er sentrale offentlige og private aktører i Verdal, blant annet Verdal kommune og Aker Kværner Verdal AS. SINTEF samarbeider med lokale aktører i gjennomføringen av prosjektet.

Hovedmålet med det pågående forprosjektet er å utvikle en ny næringslivsdrivet modell for inkludering, kvalifisering og integrering i arbeidslivet av personer med innvandrerbakgrunn.

Viktige delmål er:

- Skape nye samarbeidsløsninger mellom bedrift og offentlig virkemiddelapparat
- Utvikle kunnskap om hvordan en kan jobbe med inkludering av innvandrere på bedriftsnivå, med involvering og samarbeid mellom ledelse og ansatte
- Utvikle kunnskap om effektive mobiliseringstiltak overfor bedrifter og gjennom etablerte nettverk mellom bedrifter og øvrige prosjektaktører

HMS offshore. Endring – organisasjon - teknologi

Oppdragsgiver er Norges forskningsråd gjennom programmet HMS Petroleum. Prosjektet har hatt fokus på trender og endringer i petroleumsvirksomheten og hvordan mennesker og organisasjoner bidrar til bedring av sikkerhet i de pågående endringene, eventuelt hvordan sikkerhet kan svekkes. Blant annet har det vært fokus på hvordan improvisasjon og kontroll henger sammen i håndtering av kritiske situasjoner.

Det har gjentatte ganger vist seg at *improvisasjon* har vært nødvendig for å avverge eller begrense skader i kritiske situasjoner på norsk sokkel. Det lar seg rett og slett ikke gjøre å forutse og planlegge for alle teoretisk mulige kritiske hendessesekvenser på en kompleks installasjon. Dersom man skal minimere storulykkesrisikoen i petroleumsvirksomheten, må man altså legge til rette for effektiv og sikker improvisasjon i uforutsette krisesituasjoner. Her kan man hente impulser både fra forskningslitteraturen og fra erfaringene til personer som har vært med på vellykket improvisasjon i en krisesituasjon. For å lære av vellykket gjenvinning i forbindelse med uønskede hendelser, må instituttet stille andre spørsmål enn man har gjort hittil i forbindelse med gransking.

Resultater fra RNNS-undersøkelsen viste at arbeidstakere lettere tar inn over seg såkalt ”mindful safety practice” (oppmerksomhet på sikkerhet i arbeidet) når tiltak angående dette er rettet mot det lokale arbeidsmiljøet heller enn mot individet.

Verneombudsordningen har vært studert i prosjektet. Både ledere og tillitsvalgte i petroleumsbransjen mener verneombudsordningen gir et viktig og verdifullt bidrag til HMS-arbeidet. Likevel er det svært ulike oppfatninger om verneombudenes arbeidssituasjon. Det er blant annet satt lys på hvordan verneombudsordningen er et uttrykk for en kollektiv dimensjon ved sikkerhetssystemet i norsk oljevirksomhet og om verneombudet er ”verneverdig” i fremtidens petroleumindustri. Blant annet stilles det spørsmål om en orientering mot atferdsbasert sikkerhet, som i sin filosofi og sin praktiske innretning har en individorientering, kan bidra til å undergrave verneombudsordningens betydning.

Instituttet har utviklet et rammeverk for tilnærming til forståelse av hvordan sikkerhet ivaretas i endringer knyttet til integrerte operasjoner. Man har studert hvordan disse faktorene ser ut hos en ledende boreoperatør i deres utvikling mot integrerte operasjoner. Arbeidet bidrar til å nyansere bildet av hva integrerte operasjoner er og hvordan utviklingen oppfattes forskjellig hos en borekontraktør versus hos en operatør, og det har gitt innspill til forståelsen av endringer i relasjonene mellom aktørene i petroleumindustrien ved teknologisk drevet utvikling.

SINTEF har vært administrativt ansvarlig for dette prosjektet med bidrag fra følgende forskningsinstitusjoner: AFI, IFE, IRIS, NTNU, UiO og UiS. En antologi som oppsummerer sentrale prosjektresultater er under arbeid og skal utgis på Tapir akademisk forlag innen sommeren 2007.

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	23,1	67	Årsverk totalt	46
SIP	0,0	0	herav kvinner	30
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	28
			herav kvinner	16
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	5,1	15	Antall ansatte med doktorgrad	12
			herav kvinner	8
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,43
Offentlig forvaltning	0,6	2		
Næringsliv	2,8	8	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	1,5	4	Antall artikler i periodika og serier	13
Annet	1,6	5	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,46
Sum totale driftsinntekter	34,7	100		
Driftskostnader	34,7		Antall artikler i antologier	5
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,0	0 %	Antall monografier	2
Årsresultat	0,1			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	4,3	47 %		

<http://www.sifo.no>

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter underlagt Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). SIFOs styre oppnevnes av BLD og består av representanter fra forskningsmiljøer, forbrukerinstitutionene og SIFOs ansatte. Grunnbevilgningen mottas direkte fra departementet og suppleres med annen forskningsfinansiering og oppdragsinntekter.

SIFO har røtter tilbake til Statens forsøksvirksomhet i husstell som startet i 1939. Instituttet er i dag tverrfaglig med det faglige tyngdepunktet innen samfunnsfag, med vekt på sosiologi. Formålet er å drive forskning, utredning og testvirksomhet ut fra hensynet til forbrukernes stilling og rolle i samfunnet. Gjennom forskning og testvirksomhet skal SIFO legge grunnlaget for å utrede viktige forbrukerproblemer og konsekvenser av offentlige tiltak og markedets tilbud. Forbruksforskningen skal benyttes som grunnlag for å nå forbrukerpolitiske mål, for ivaretagelse av forbrukernes behov og i kunnskapsproduksjon som er viktig for innovasjon og utvikling av varer og tjenester.

Forbrukernes og husholdningenes hverdagsliv står sentralt. Forskningen berører både bruk av produkter og tjenester og de sosiale og kulturelle sammenhenger som forbruket inngår i. SIFO bidrar også med kunnskap om politikk og andre forhold som regulerer betingelsene for kjøp og bruk av varer og tjenester.

Den faglige virksomheten er organisert i tre faggrupper;

- Forbruk og økonomi
- Marked og politikk
- Teknologi og miljø (herunder produkttesting)

Innenfor temaområdet forbrukerøkonomi arbeides det for det første med forbrukernes ressursdisposisjoner i et husholdsperspektiv. Gjennom arbeidet med standardbudsjett for forbruksutgifter har instituttet posisjonert seg som en helt sentral premissleverandør for aktører som arbeider med forbrukerøkonomiske problemstillinger innen politikk, forvaltning og privat næringsliv.

Ved å studere forbrukerne på så ulike arenaer og hvordan utsatte forbrukergrupper som gjeldsofre og økonomisk svakere stilte barnefamilier får endene til å møtes – får man stadig større innsikt i hvilke mekanismer som styrer forbrukernes prioriteringer og valg.

På den ene siden kan varer og tjenester ses som kommunikasjonssymboler med en mening knyttet til seg. På den andre siden har forbruksvarer også et bruksaspekt og kan ses som redskaper som kan endre hverdagens tidsbruk og relasjonene mellom folk. Fritidsforbruket har sterk vekst og interesse også i forhold til fritidsforbrukets miljøkonsekvenser

Forbrukernes situasjon må studeres med utgangspunkt i det tilbudet og de valgene de stilles overfor. SIFO studerer ulike private og offentlige ordninger, strategier og oppfatninger som bidrar til å strukturere forbrukernes valg og forbrukspraksis. Ikke minst på matfeltet har man arbeidet med de ovennevnte temaene. Utvalgte stikkord i så måte er matvarepriser, maktforhold, ny teknologi, valgmuligheter, trygg mat, tillit, økologisk mat, lokal mat, globalisering og internasjonalisering. Globaliseringen av handelen reiser nye problemstillinger, knyttet til sikkerhet, etikk og maktforhold. SIFO ønsker å kaste lys over hvordan markedsaktører og forbrukere legger opp strategier for å forholde seg til disse nye utfordringene.

SIFO har også kompetanse på funksjonelle, sikkerhetsmessige og miljømessige egenskaper ved produkter og forbruk. Særlig vekt legges på de produktene som forbrukerne omgir seg med i hjemmet, som husholdsprodukter og tekstiler. Arbeidet innebærer å forstå hvordan produktene inngår i dagliglivet og hva slags problemer som kan oppstå, testing av produkter samt utvikling av metoder for gjennomføring av tester og vurderinger.

SIFO samarbeider med andre forskningsmiljøer både nasjonalt og internasjonalt og koordinerer og er involvert i en rekke EU-prosjekter på forskningsområdene matpolitikk og bærekraftig forbruk. I 2006 gjelder dette:

- Welfare Quality (Integration of animal welfare in the food quality chain: from public concern to improved welfare and transparent quality)
- EMUDE (Emerging user demands for sustainable solutions)
- SCORE (Sustainable Consumption Research Exchanges)

I 2006 har publiseringen, målt som antall vitenskapelige artikler per forsker, nådd et nivå på linje med andre samfunnsfaglige forskningsinstitutter. I tråd med målsettinger om større synlighet innenfor internasjonal forbruksforskning er det i år også publisert i flere internasjonale forbruksforsknings-tidsskrifter. Det er også levert to avhandlinger, publisert tre bøker og et stort antall artikler i bøker.

SIFOs forskning er også svært synlig i nasjonale og regionale medier. Det har også vært et godt nivå på antall egenproduserte kronikker. I 2006 publiserte SIFOs forskere i alt 33 kronikker, de fleste i riksdekkende aviser som Aftenposten, Dagbladet, VG og Dagens Næringsliv samt i Forbrukerrapporten.

Høydepunkter

Utsatthet og forbruk i de nordiske velferdsstater

Innenfor det nordiske velferdsforskningsprogrammet har forskere fra Lunds universitet, Socialforskningsinstituttet i København og SIFO, gjennomført en studie av hva som karakteriserer utsatte grupper forbruksmuligheter og forbruksvilkår i de nordiske velferdsstatene. Et utvalg personer i henholdsvis København, Malmø og Oslo som ble ansett å være økonomisk utsatte ble sammenliknet med en gruppe personer med god økonomi i de samme bydelene. Med økonomisk utsatthet menes personer som har lav inntekt, men ikke så lav at man åpenbart er fattig. En sentral problemstilling var å finne ut hva det vil si å balansere på en forholdsvis stram line for å unngå å havne i fattigdom, og – ikke minst – hvilke mekanismer som gjør at noen faller under denne grensen.

Det er store likheter i de utsattes posisjon i de tre landene; løs tilknytning til arbeidsmarkedet, én inntektstaker og enslige forsørgere. Konsekvensene av å befinne seg i en utsatt økonomisk posisjon er avhengighet og risikoutsatthet. De er avhengige av offentlige økonomiske overføringer, et fåtall hadde valgt bolig og bosted selv. Det var også få utsatte som disponerte bil. Konsekvensen er at bevegeligheten er lav, og en blir avhengig av de fasiliteter og tilbud som finnes i nærområdet. De etablerte hadde et vesentlig breiere nettverk, spredt ut over et stort geografisk område. De utsatte hadde et mer begrenset nettverk knyttet opp mot nærmiljøet og familie. (Dette nettverket ble ofte beskrevet som avgjørende for kunne klare seg økonomisk og materielt.)

Mens de etablertes forbruk ofte ble beskrevet som avslappet, lystbetont, praktisk og uproblematisk, uttrykker de utsatte alvor og systematikk når de beskriver sitt forbruk. Det brukes mye tid og krefter på å planlegge og - ikke minst – å prioritere innkjøp. Barnas behov prioriteres først, mens egne (den voksnes) klær er det minst prioriterte. Det er et munnhell som sier at det er dyrt å være fattig – det gjelder også for de som ikke er fattige, men som beveger seg i randsonen.

Skittentøyets kulturhistorie

Studier av klær og klesvask har lange tradisjoner på SIFO. Dette er området der integrering mellom de tekniske/naturvitenskaplige innfallsvinklene på laboratoriet og samfunnsvitenskaplig/humanistisk forskning fungerer best. SIFO har de seneste årene arbeidet med klesvask og skittentøy som en del av et større tverrfaglig prosjekt - *Mellom markedsøkonomi og befolkningspolitikk: Husarbeid som ideologi og praksis* er støttet av NFR og diskuterer problemstillinger knyttet til det ubetalte husarbeidet i 1900-tallets Norge.

Flere artikler, rapporter og bøker er publisert på dette materialet og flere referee artikler er planlagt i 2007. Bokutgivelse *Twentieth-century housewives. Meanings and implications of unpaid work kom på tampen av 2005*. Likevel er 2006 det året da skittentøyet fikk bredest oppmerksomhet. Utstilling. *Lappete, lusete, fillete - ren. Skittentøyets kulturhistorie* åpnet på Kvinnemuseet på Kongsvinger våren 2006. Utstillingen skal i 2007 å flyttes videre til andre museer. I forbindelse med utstillingen ble det publisert en rikt illustrert og bredt anlagt bok *Skittentøyets kulturhistorie - hvorfor kvinner vasker klær*. Der presenteres de viktigste endringene i skittentøyets kulturhistorie fra midten av 1800-tallet frem til i dag i tillegg til en diskusjon rundt hvorfor klesvask er det mest kvinne-dominerte av alt husarbeid. I kjølevannet av bok og utstilling har klesvask vært tema i en rekke ulike medier, og i populære artikler i tidsskrifter som *Bedre skole*, og *Levende historie*.

Arbeidet med klesvasken fokuserer på hvordan det mest selvfølgelige og trivielle, det som oppfattes som naturlig og uforanderlig også endres, og av og til endres ganske raskt. Arbeidet tydeliggjør missforholdet mellom den store enighet om likestilling på et ideologisk plan, og en kjønnsdelt praksis.

En sammenlignende og institusjonell analyse av tillit til mat i Europa

Bokutgivelsen ”Trust in Food. A comparative and Institutional Analysis” av Unni Kjærnes, Mark Harvey og Alan Warde markerer avslutningen på EU prosjektet TRUSTINFOOD som har pågått i flere år med SIFO som koordinator.

Europa har vært vitne til en rekke matvarekriser de senere år som omfatter BSE, skepsis til genmodifisert mat, redsel for dioxin og fugleinfluensa samt matsmitte (e.coli og salmonella). Forbrukertillit har således blitt en kritisk faktor som ikke bare har påvirket markedene, men også politikere, kontrollmyndigheter, forskere og media.

Gjennom en analyse av seks europeiske land – Norge, Danmark, Tyskland, Italia, England og Portugal – presenterer boka en inngående undersøkelse av de komplekse betingelsene for tillit. Analysen er tuftet på representative spørreskjemaundersøkelser i de enkelte land samt studier av kontrollmyndigheter og markedenes organisering og framviser til dels overraskende resultater. Blant annet viser det seg at forbrukertilliten er høy i et land som har gjennomgått en stor matvarekrise – England – mens den er lav i land som har et omdømme for god matkvalitet – slik som Italia. Analysen forklarer dette med ulik organisering og innretning av matsektoren samt matinstitusjoners evne og vilje til å leve opp til forbrukernes forventninger. Dypereliggende tillitsforhold i ulike land spiller også en stor rolle. Samtidig tar boka et oppgjør med konvensjonelle forestillinger om forbrukeren som en individuell og suveren aktør i markedet, og peker isteden på betydningen av ”triangular affairs” i tillitsforhold, dvs. avhengighetsforholdet mellom forbrukere, myndigheter og marked. Tillit og mistillit kan ikke reduseres til spørsmål om individuell risikooppfatning og effektiv risikokommunikasjon.

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	32,5	87	Årsverk totalt	35
SIP	0,0	0	herav kvinner	23
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	29
			herav kvinner	20
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	1,2	3	Antall ansatte med doktorgrad	9
			herav kvinner	6
<u>Andre driftsinntekter etter kilde</u>			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,31
Offentlig forvaltning	3,3	9		
Næringsliv	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	0,0	0	Antall artikler i periodika og serier	22
Annet	0,5	1	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,75
<u>Sum totale driftsinntekter</u>	<u>37,5</u>	<u>100</u>		
			Antall artikler i antologier	11
Driftskostnader	36,9		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,5	1 %		
Årsresultat	0,5			
Egenkapital (% av totalkapitalen)				

<http://www.sirus.no/>

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) ble opprettet fra 1. januar 2001 ved en sammenslåing av Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (SIFA) og dokumentasjonsseksjonen og biblioteket i Rusmiddeldirektoratet. SIRUS har som formål å utføre og formidle forskning og dokumentasjon omkring rusmiddelspørsmål, med særlig vekt på

samfunnsvitenskapelige problemstillinger. Instituttet skal spesielt arbeide for å belyse de problemer bruken av rusmidler gir opphav til, problemenes årsaker og hvordan de skal kunne løses eller reduseres gjennom offentlig og privat innsats. Instituttet er Norges kontaktpunkt for Det europeiske narkotikaovervåkningscenter i Lisboa, EMCDDA. Instituttet har også et nasjonalt bibliotekansvar på rusmiddelfeltet. I forbindelse med reorganiseringen av den statlige helse- og sosialforvaltningen fra 1. januar 2002 ble instituttet tillagt ytterligere oppgaver ved at en gruppe tobakksforskere ble overført fra Folkehelse. Etter dette omfatter virksomheten så vel alkohol og narkotika, som tobakk og i en viss grad pengespill og pengespillproblemer.

Hovedmålene for virksomheten er:

- Drive forskning av faglig høy kvalitet på rusmiddelfeltet og tilstøtende områder
- Fremskaffe relevant dokumentasjon på området
- Formidle eksisterende kunnskap til viktige brukergrupper.

Instituttet er en selvstendig forskningsinstitusjon under Helse- og omsorgsdepartementet. Instituttet ledes av en direktør ansatt på åremål og har et fagråd på åtte medlemmer med personlige varamedlemmer. Fagrådet er oppnevnt av overordnet departement. Ved sammensetningen av fagrådet skal det legges vekt på en balanse mellom brukere og forskere med innsikt i instituttets arbeidsområde. To av medlemmene oppnevnes etter forslag fra instituttets ansatte. Dessuten møter direktøren og en av forskningslederne i fagrådets møter uten stemmerett. Administrasjonssjefen er fagrådets sekretær.

Det ble i 2006 utført 35 årsverk ved instituttet. Av dette var 22,5 forskerårsverk, 6,7 årsverk knyttet til dokumentasjons-/EMCDDA-/biblioteksfunksjonen, og 5,8 årsverk knyttet til administrasjon.

SIRUSs forskningsfelt er delt i følgende fem hovedområder (Antall prosjekter innen hvert område i 2006 er angitt i parentes):

- Rusmiddelmarkedet (3 prosjekter)
- Rusmiddelbruk og rusmiddelkultur (22 prosjekter)
- Forebyggende tiltak (9 prosjekter)
- Konsekvenser av rusmiddelbruk (9 prosjekter)
- Behandling og omsorg (7 prosjekter)

Det var i gang 53 ulike forskningsprosjekter ved SIRUS i 2006. Instituttets medarbeidere har i alt publisert 70 arbeider i 2006. Av disse er 45 klassifisert som vitenskapelige arbeider, hvorav 26 er publisert i internasjonale tidsskrifter eller bøker. I serien SIRUS rapporter er det publisert 5 arbeider og i serien SIRUS skrifter 4 arbeider. 7 publikasjoner knytter seg til dokumentasjon, hvorav to bare er publisert på nettet. 18 arbeider er av mer populær karakter.

Høydepunkter

Beregning av omfang av narkotikamisbruk over tid

Formålet med prosjektet var å beregne omfang av sprøytemisbruk og annen problematisk bruk av illegal narkotika, og beregne endringer i narkotikamisbruk over tid gjennom utvikling av modellverktøy som beskriver rekruttering til, varighet av og opphør av slikt misbruk.

Tre ulike metoder for beregning av omfang av sprøytemisbruk ble tatt i bruk/revidert og det ble beregnet justerte prevalenstall for 1997-2005. Arbeidet med å utvikle en metode for beregning av rekruttering til sprøytemisbruk basert på eksisterende data ble startet opp. Det samme gjaldt arbeidet med å beregne prevalenstall for sprøytemisbruk i Oslo. Det ble også utviklet en generell pilotmodell for rekruttering til, varighet av og opphør av narkotikamisbruk.

Resultatene basert på dødelighetsmultiplikatoren indikerte en økning i antall aktive sprøytemisbrukere i perioden 1997-2001, fulgt av en nedgang til 2003 og en utflating i 2004/2005. For 2004 antas det å være mellom 8 200-12 500 sprøytemisbrukere i Norge. Dataene indikerer ingen økt rekruttering til sprøytemisbruk de siste årene. Kvinneandelen blant sprøytemisbrukerne har trolig gått noe ned siden begynnelsen av 1990-tallet, fra om lag 30-35 prosent til 25-30 prosent. Samtidig ser gjennomsnittsalderen i gruppa til å ha økt. Debutalderen for å injisere narkotika har også økt og rekruttering til sprøytemisbruk skjer nå fra et bredere alderssegment enn tidligere.

Evaluering av statlige tobakks preventive tiltak

Sosial- og helsedirektoratet har gitt SIRUS i samarbeid med HEMIL-senteret ved UiB i oppdrag å evaluere den samlede statlige tobakkspreventive virksomheten i perioden 2003-2007. Dette innbefatter prispolitikk, advarselsmerking, informasjonsvirksomhet, restriktive tiltak for røyking i videregående skole og på serveringssteder samt andre framtidige tobakkspreventive tiltak som myndighetene måtte komme til å sette i verk i perioden.

Sentralt i 2006 har vært å utgi rapporter fra evalueringen av innføringen av røykfrie serveringssteder, rapportere mulige effekter fra to statlige informasjonskampanjer, evaluere restriksjoner for røyking i videregående skole og utføre en økonometrisk analyse av priseffekt. Flere til dels store evalueringsprosjekter ble avsluttet i 2006. Etter ønske fra Sosial- og helsedirektoratet arbeides det med nye analyser av evalueringene av informasjonskampanjene. Problemstillingen er om kampanjene har hatt ulike sosiale befolkningsgrupper.

For serveringsbransjen sett under ett førte lovendringen om røykfrie serveringssteder til små eller ingen endringer i besøksfrekvens, økonomisk inntjening, sysselsetting og konkursbegjæring. Etterlevelsen var høy og håndhevingsproblemene mindre enn med røykfrie soner. Eksponeringen for passiv røyking er redusert, og ansatte og gjester rapporterer om bedret trivsel. Tilslutningen til røykfri servering har økt siden innføringen. Lovendringen har ført til noe mer forsøpling på gateplan, noe gatebråk og økt bruk av snus.

Evaluering av tiltaksplan for alternativer til rusmiljøene i Oslo sentrum

Oslo kommune la i 2002 fram en omfattende tiltaksplan med sikte på å oppløse de synlige rusmiljøene i Oslo sentrum. Planen framkom som resultat av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Oslo kommune, Oslo politidistrikt, Justisdepartementet, Helsedepartementet, Sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Tiltaksplanen retter seg dels mot styrking/etablering av ulike lavterskeltiltak, dels mot styrking av samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo politikammer og mellom Oslo kommune og hjemkommunene til utenbys rusmisbrukere som er i drift i Oslo sentrum. Planen inneholdt et stort antall konkrete tiltak som matservering ved flere bo-/omsorgstiltak, aktivitetstilbud og opprettelse av såkalte "væresteder" ved de samme tiltakene, desentralisert sprøyteutdeling, styrking av helsetjenestetilbudet, kvalitetssikring av døgnovernattingstilbudet etc.

Oslo kommune/Rusmiddelstaten la ned et stort arbeid for å realisere de mange enkeltprosjektene i Tiltaksplanen. Tiltakene ser stort sett ut til å fungere positivt for den aktuelle målgruppa. Det er imidlertid ikke grunnlag for å si at planen bidro til at rusmiddelbrukere holdt seg mer borte fra sentrumsområdet enn tidligere. Dette var bakgrunnen for den såkalte "Plata-aksjonen" sommeren 2004. Tiltaksplanen har derfor blitt et supplement mer enn et alternativ til sentrumsmiljøet. Det overordnede målet med å løse opp miljøet av rusmiddelbrukere i sentrum, kan derfor ikke sies å være nådd. Det kan stilles spørsmål ved i hvilken grad de oppsatte mål for Tiltaksplanen var realistiske. Sett i lys av målsettingen om å løse opp miljøet av rusmiddelbrukere i sentrum, må samlokalisering av kafé, sprøyteutdeling, feltpleiestasjon og sprøyterom i Tollbugata 3 sies å et paradoks.

Samarbeid og koordinering inngikk som bærende elementer i Tiltaksplanen. Oslo kommune og Oslo politidistrikt hadde i utgangspunktet et godt samarbeid på overordnet nivå. Gjennom tett kontakt i arbeidet med Tiltaksplanen utviklet det gode samarbeidet seg til å bli enda bedre. Når det gjelder samarbeid på grunnplanet, er bildet ikke like entydig, selv om dette i all hovedsak framstår som positivt. Det synes imidlertid å ha vært noe urealistiske forventninger knyttet til i hvilken grad politiet skulle kunne bidra til at flere rusmiddelmissbrukere kom inn i behandling eller andre hjelpetiltak. Det må også sies at kommunens og politiets samarbeid med organisasjonene i hovedsak framsto som positivt. Det synes videre som om Rusmiddeletaten i begrenset grad har lyktes i å trekke bydelene inn i arbeidet med rusmiddelmissbrukere som oppholder seg i sentrum. Det var imidlertid lite konkretisert i Tiltaksplanen hvordan dette skulle skje og dette arbeid har i liten grad blitt prioritert.

Transportøkonomisk institutt (TØI)

Nøkkeltall 2006

Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Grunnbevilgning	8,3	12	Årsverk totalt	76
SIP	4,8	7	herav kvinner	30
Andre generelle inntekter	0,0	0	Årsverk forskere totalt	58
			herav kvinner	20
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	8,2	11	Antall ansatte med doktorgrad	19
			herav kvinner	7
Andre driftsinntekter etter kilde			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,33
Offentlig forvaltning	29,1	41		
Næringsliv	5,8	8	Vitenskapelig produksjon	
Utlandet	13,5	19	Antall artikler i periodika og serier	14
Annet	1,5	2	Artikler i periodika og serier per forskerårsverk	0,24
Sum totale driftsinntekter	71,1	100		
Driftskostnader	73,5		Antall artikler i antologier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-2,4	-3 %	Antall monografier	0
Årsresultat	1,2			
Egenkapital (% av totalkapitalen)	56,5	59 %		

<http://www.toi.no/>

Transportøkonomisk institutt skal utvikle og formidle kunnskap om samferdsel med vitenskapelig kvalitet og praktisk anvendelse. Instituttet dekker hele transportsektorens virkeområde og dens samspill med samfunnet for øvrig. TØI skal bidra til at beslutninger på transportområdet tas på grunnlag av forskningsbasert kunnskap. Instituttet utfører også oppgaver av mer utredningsmessig karakter, men legger vekt på å ha et sterkt og økende fokus på den forskningsmessige delen av virksomheten. Internasjonalisering er viktig som et ledd i kvalitetssikring og kompetanseutvikling.

For å sikre at kunnskapen som frambringes blir tatt i bruk, gjennomføres en aktiv formidling overfor brukere og media. Tidsskriftet Samferdsel, som instituttet gir ut, er en viktig formidlingskanal. Instituttet satser også på en bred kontakt med universitets- og høyskolesektoren nasjonalt og internasjonalt. I 2006 har instituttet flyttet sammen med flere andre institutter og universitetssenheter i det nye Forskningscenteret for miljø og samfunn (CIENS) i et nytt bygg i Forskningsparken ved UiO. Det nye senteret heter på engelsk Oslo Centre for Interdisciplinary Environmental and Social Research.

TØI er organisert i fire fagavdelinger med fokus på:

- Organisering og iverksetting
- Sikkerhet og miljø
- Kommunikasjon og tilgjengelighet
- Økonomi og logistikk

Aktiviteten var i 2006 inndelt i tolv tematiske program, hvert av dem ledet av en forskningsleder. Åtte strategiske instituttprogram (SIPer) var knyttet til de tematiske programmene. SIPene er sammen med grunnbevilgningen avgjørende for at instituttet kan sikre en forsvarlig kvalitet og oppfylle kravene til vitenskaplig arbeidsformer og publisering innenfor sine fokusområder. SIPene har også lagt til rette for tilskudd fra andre enn Forskningsrådet.

TØI har gjennom flere år hatt en omfattende prosjektaktivitet innenfor EUs rammeprogrammer, med en tilslagsprosent langt over snittet for de norske samfunnsfaglige instituttene. I 2006 hadde instituttet aktivitet på 13 prosjekter fra EUs 6. rammeprogram, hvorav fire prosjekter inngår kontrakt først i 2007. I tillegg kommer ett prosjekt under EUs INTERREG-program og tre prosjekter direkte fra DG TREN.

Høydepunkter

Reduksjon av klimagasser fra transportsektoren

TØI har bidratt til Lavutslippsutvalgets rapport med teknologivurderinger og drivstoffprognoser for transport på veg. Fremskrivning av CO₂-utslipp er relatert til utvalgets referansebaner. TØI konkluderer med at det frem mot 2025, med virkningsfulle insitamenter og en aktiv miljøpolitikk, er mulig å redusere klimagasser fra veitrafikk med 50 prosent. Hva som vil kunne skje etter 2025 er svært usikkert og avhengig av teknologisk innovasjon. Mulighetene for reduksjon av CO₂ fra kjøretøy baseres på økt virkningsgrad hos kjøretøy med forbrenningsmotor, innfasing av mindre personbiler, samt større andel biler med hybridteknologi. Økt fokus på CO₂ og global oppvarming vil gi økt bruk av dieselmotorer. Biodiesel og etanol fra landbruksvekster er første generasjons CO₂-nøytrale biodrivstoffer. Etanol fra cellulose og syntetiske biodrivstoffer (BTL) vil bli andre generasjons CO₂-nøytrale drivstoffer og på sikt bidra til å oppfylle Norges forpliktelser i henhold til Kyoto-avtalen. EUs mål om å erstatte 20 prosent av det fossile drivstoffet med alternative energibærere i 2020 vurderes som et optimistisk scenario.

Ansattes rettigheter ved bruk av anbud i busstransport

TØI har utredet ansattes rettigheter ved anbud i busstransport. Mange sider ved de ansattes rettigheter er godt ivaretatt innenfor dagens lov- og avtaleverk, men bruk av anbud medfører økt jobbsikkerhet og mer press på arbeidstiden. Eksempler fra våre naboland har vist at det er mulig å styrke ansettelsesvernet og likevel opprettholde konkurransen. Mulige modeller er å gi sjåfører (og evt også andre ansatte) i overdragende selskap rett til arbeid i vinnende selskap. Ved overtallighet vil nedbemanningen da skje i vinnende selskap. Er etterspørselen etter sjåfører stor, sikres rettighetene til grupper av sjåfører som er sårbare på arbeidsmarkedet. Dermed forhindres utstøting av eldre og sykmeldte sjåfører. Det er imidlertid grunn til å anta at styrket ansettelsesvern vil ha negative effekter på andre målsettinger. Det vil redusere selskapenes handlingsrom og øke risikoen, noe som vil kunne gi utslag i form av høyere priser i anbudene.

Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2005

I 2005 ble den femte landsomfattende reisevaneundersøkelsen gjennomført. Så mange som 17 500 personer over 12 år ble intervjuet om sine daglige og lange reiser. Undersøkelsen gir opplysninger om omfanget av befolkningens reiser, reisens formål og alle reisemåtene som velges. Denne store undersøkelsen gir viktige nøkkeltall for det nasjonale transportplanarbeidet. Den brukes videre i prognosearbeid, for utvikling av transportmodeller, for å fastslå risiko i ulike transportgrener, for vurdering av virkninger av transportpolitiske tiltak og generelt til forsknings- og utredningsarbeid. Spesielt for 2005-undersøkelsen er at det ble laget en egen undersøkelse om

barns fysiske oppvekstmiljø, reiser og aktivitetsmønstre. Disse resultatene ble sett i sammenheng med foreldrenes reisevaner, noe som er helt nytt. Det er første gang en slik undersøkelse om barn er gjort i Norge, og det er også sjeldent internasjonalt at en slik bred studie av barns aktiviteter gjennomføres.

Oversikt over strategiske instituttprogram (SIP) i 2006

Institutt:	Prosjekttittel:
Agderforskning	Forestillinger om ruralitet i norsk regional- og distriktpolitikk
IRIS Samfunn	Regioner i endring: Samspill mellom FoU-sektoren og næringsliv som drivkraft i innovasjonsdrevet regional næringsutvikling
IRIS Samfunn	Innenrikspolitikken internasjonalisering. Politikktutforming i møtet mellom folkevalgte, forvaltning og organiserte interesser
Møreforskning	Økt verdiskapning av marine ressurser gjennom utnyttelse av ny teknologi.
Møreforskning	Kommunikativ planlegging og utvikling
Nordlandsforskning	Rettsliggjøringens tvetydighet – om betydningen av økende rettsliggjøring for sårbare grupper
Nordlandsforskning	Strategisk entreprenørskap - nyskappingsprosesser i regionalt næringsliv
Norut NIBR Finnmark	Verkemiddel i regional utvikling
NORUT Samfunnsforskning	Tillit som betingelse for samarbeid og utvikling i nord
Telemarksforskning - Bø	Trademark Telemark. SIP om kulturøkonomien og nye potensial for natur- og kulturbasert næringsutvikling i Telemark
Telemarksforskning - Bø	Kulturøkonomi og kulturarbeid
Telemarksforskn. Notodden	Språkdidaktikk
Trøndelag Forskning og Utvikling	Mennesket, nettverket og stedets betydning for innovasjon
Vestlandsforskning	E-handel og IKT-basert samarbeid. Distriktsbaserte SMB i det globale nettverksamfunnet
Østfoldforskning	Hvilke virksomhetsinterne mekanismer og prosesser påvirker de totale miljøbelastningene i samfunnet
Østlandsforskning	Kulturnæringer og kulturbasert regional utvikling
ISF	Internasjonalisering, migrasjon og medborgerskap i flerkulturelle samfunn. Rettigheter, normer og interessekalkulering
ISF	Eierskap: utfordringer til eierrollen i en moderne økonomi
Fafo	Corporate Governance på norsk: Er det norske bedriftsdemokratiet liv laga i et moderne internasjonalt arbeidsliv
Fafo	Arbeids- og bedriftsvandringer etter EU-utvidelsen
NIFU STEP	Høyere utdanning og relasjonen til arbeidsmarkedet
NIFU STEP	From conservative to pragmatic modernization of education? International comparative analysis of the restructuring of educational policy
NIFU STEP	Innovasjonsstrategier i et evolusjonært perspektiv
FNI og CICERO	Key actors and the climate regime: Lessons and future options

NUPI og PRIO	State Failure an regional Insecurity
FNI	Effektivisering av FNs rolle i internasjonalt miljøsamarbeid
FNI	Internasjonalt arktisk samarbeid - premisser for norsk nærområdepartikk
FNI	EU enlargement and Norway - challenges to the effectiveness of energy and the environmental policy
PRIO	The Missing Peace: Conflict Resolution and Peace building in the Middle East
PRIO	Arms Against a Sea of Troubles: Ethics and the New trends in Military Intervention
PRIO	Looking Outward: The Quest for a European Security Identity
PRIO	Europe under threat: The new culture of insecurity
NUPI	Hegemoni og global politisk orden
ARENA	Towards a new European Politico-Administrative Order?
AFI	Dynamiske organisasjonsformer i et kunnskapsbasert arbeidsliv
SNF	Regionale næringer i en global økonomi
TØI	Strategiske analyser av helhetlig virkemiddelbruk
TØI	Reisevaner - forståelsesrammer for framtidig reiseatferd
TØI	Styringsutfordringer i samferdselspolitikken
TØI	Metodiske utfordringer knyttet til verdsetting av ikke-markedsgoder
TØI	Strategiske markedsanalyser. Metodeutvikling for en mer kostnadseffektiv bruk av data og metoder for evaluering av tiltak for transport i by
TØI	Høyriskogrunder og høyrisikoatferd i veitrafikken
TØI	Kvalitetskriterier for evaluering av samferdselstiltak
TØI	Strategiske markedsanalyser. Metodeutvikling for en mer kostnadseffektiv bruk av data og metoder for evaluering av tiltak for transport i by
TØI	Kommunikasjoner, vekstkraftige regioner og regional fordeling

Nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2006

Tabelloversikt

Sammen drag av nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2006
Tabell 1 Nøkkeltall 2006
Tabell 2 Inntekter i 2006 fordelt på finansieringstype. Mill. kr
Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2004-2006. Mill kr
Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat. 2002-2006. Mill kr og prosent
Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2002 - 2006. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.
Tabell 6 Basisfinansiering 2002 - 2006. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.
Tabell 7 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og andre generelle inntekter. 2002-2006. Mill kr
Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2004-2006. Mill kr
Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2002-2006. 1000 kr
Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2002-2006. 1000 kr
Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen. 2002-2006. Mill kr
Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2002 - 2006.
Tabell 13 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2006.
Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2006.
Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2006.
Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2006
Tabell 17 Doktorgrader avlagt av instituttets ansatte 2004-2006.
Tabell 18 Ansatte i hovedstilling med doktorgrad. Antall og andel per forskerårsverk. 2002-2006
Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2006. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.
Tabell 20 Ansatte med utenlandsopphold i 2006. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.
Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2006 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.
Tabell 22 Publisering og formidling 2006
Tabell 23 Antall vitenskapelige artikler og antall per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2002 - 2006
Tabell 24 Nyetableringer 2006

Figur 1 Driftsinntekter ved regionale forskningsinstitutter i 2006 fordelt på offentlig og annen finansiering. Prosent.

Figur 2 Driftsinntekter ved nasjonale samfunnsvitenskapelige institutter i 2006 fordelt på offentlig og annen finansiering. Prosent.

Sammendrag av nøkkel tall for samfunnsvitenskapelige institutter 2006 ¹⁾

	Økonomi			Personalsressurser			Vitenskapelig publisering			Internasjonal finansiering			Mobilitet		
	Driftsresultat i % av inntekter ²⁾	Basis-bevilgning per forsker-årsverk ³⁾	Prosent	1000 kr	Forsker-årsverk ³⁾ i % av totalt forsker-antall	Prosent	Forholdstall	Artikler i periodika/serier per forsker-årsverk ³⁾	Artikler i antologier per forsker-årsverk ³⁾	Vitenskapelige monografier per forsker-årsverk ³⁾	Inntekter fra utlandet	Inntekter fra utlandet i % av drifts-inntekter	Prosent	1000 kr	Forsker-avgang
Institutt	Mill. kr	Prosent	1000 kr	Antall	Prosent	Forholdstall	Forholdstall	Forholdstall	Forholdstall	Mill. kr	Prosent	1000 kr	Antall	Forholdstall	
Agderforskning AS	27,5	1 %	98	29	87 %	0,17	0,34	0,03	0,00	1,8	7 %	16	2	0,07	
IRIS - samfunn	52,5	0 %	179	38	84 %	0,29	0,56	0,00	0,00	0,6	1 %	14	4	0,11	
Møreforskning	28,2	0 %	130	33	85 %	0,30	0,37	0,06	0,00	0,8	3 %	14	7	0,21	
Nordlandforskning	24,9	-1 %	186	25	86 %	0,28	0,20	0,00	0,00	0,2	1 %	9	0	0,00	
NORUT NIBR Finnmark AS	9,2	-4 %	168	10	91 %	0,00	0,29	0,10	0,00	0,1	1 %	5	4	0,20	
NORUT Samfunnsforskning AS	18,1	-3 %	136	20	88 %	0,35	0,10	0,10	0,15	0,2	1 %	10	1	0,06	
Telemarkforskning - Bø	17,1	2 %	149	18	83 %	0,23	0,23	0,11	0,00	0,3	2 %	48	0	0,00	
Telemarkforskning - Notodden	5,8	5 %	207	6	81 %	0,34	0,00	0,00	0,34	0,1	2 %	7	0	0,00	
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	12,2	-7 %	142	14	85 %	0,15	0,15	0,00	0,00	0,6	5 %	41	1	0,10	
Vestlandforskning	17,0	2 %	161	17	78 %	0,24	0,12	0,00	0,06	1,8	11 %	106	1	0,06	
Østfoldforskning	15,8	6 %	223	12	80 %	0,17	0,17	0,00	0,00	0,0	0 %	0	4	0,34	
Østlandforskning	20,0	0 %	110	20	86 %	0,20	0,20	0,00	0,00	0,7	3 %	10	5	0,25	
Sum regionale institutter	248,2	0 %	151	240	85 %	0,24	0,28	0,03	0,02	7,2	3 %	20	29	0,12	
AFI	35,5	1 %	227	32	78 %	0,34	0,46	0,06	0,06	2,3	6 %	7	4	0,12	
FAFO	98,2	-1 %	153	59	81 %	0,30	0,20	0,07	0,00	2,1	2 %	4	6	0,10	
FNI	23,8	4 %	352	23	78 %	0,26	0,73	0,26	0,13	1,6	7 %	11	2	0,09	
ISF	38,8	0 %	301	33	69 %	0,79	0,85	0,36	0,15	1,8	5 %	5	1	0,03	
NIFU STEP	61,5	3 %	219	62	84 %	0,35	0,34	0,29	0,06	7,7	13 %	71	3	0,05	
NOVA	75,5	0 %	321	75	85 %	0,50	0,62	0,11	0,12	0,5	1 %	3	3	0,07	
NTNU Samfunnsforskning AS	55,2	-2 %	41	44	90 %	0,23	0,48	0,00	0,00	5,8	11 %	0	2	0,03	
NIJPI	54,6	0 %	596	33	64 %	0,58	0,92	0,52	0,12	0,8	1 %	5	6	0,18	
PRIO	60,1	9 %	259	41	71 %	0,39	1,36	0,49	0,17	5,6	9 %	28	2	0,05	
SIFO	34,8	0 %	825	28	61 %	0,43	0,46	0,18	0,07	1,5	4 %	38	2	0,07	
SINTEF Teknologi og samfunn	24,0	3 %	143	23	94 %	0,69	0,30	0,65	0,09	1,3	6 %	40	7	0,30	
SIRUS	37,5	1 %	112	29	83 %	0,31	0,75	0,38	0,00	0,0	0 %	0	1	0,03	
SNF	58,3	0 %	185	41	79 %	0,51	1,17	0,56	0,00	2,3	4 %	29	5	0,12	
TØI	75,1	-3 %	226	58	76 %	0,33	0,24	0,00	0,00	13,5	19 %	157	12	0,21	
Sum nasjonale institutter	732,8	1 %	316	581	78 %	0,42	0,60	0,24	0,07	46,8	6 %	33	56	0,10	
Totalt	981,1	1 %	267	822	80 %	0,37	0,51	0,18	0,05	54,0	6 %	29	85	0,10	

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

2) Totale inntekter omfatter driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

3) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 1 Nøkkeltall 2006¹⁾

Institutt	Basisbevilling				Driftskostnader ³⁾				Årsverk						
	Totale inntekter ²⁾	Drifts-inntekter	Drifts-resultat	Grunn-bevilling	Strategiske institutt-program	Basis-bevillingen i % av drifts-inntekter	Forskningsråds-finansiering i % av driftsinntekter	Totalt	Herav til faglig aktivitet utført av andre	Invest-eringer	Totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk ⁴⁾	Herav kvinner	Avlagte doktor-gradene ⁵⁾
Agderforskning AS	27,5	27,1	0,2	2,4	0,5	11 %	23 %	26,9	0,0	0,2	33	15	29	29	10
IRIS - samfunn	52,5	52,4	0,0	3,0	3,8	13 %	39 %	52,3	7,2	0,8	44	16	38	38	12
Mereforskning	28,2	27,8	0,0	2,2	2,1	15 %	29 %	27,8	1,0	0,5	39	15	33	33	11
Nordlandsforskning	24,9	24,7	-0,3	2,7	1,9	19 %	53 %	25,0	5,5	0,1	29	18	25	25	14
NORUT NBR Finnmark AS	9,2	9,2	-0,4	0,8	0,9	18 %	38 %	9,7	0,0	0,0	11	5	10	10	4
NORUT Samfunnsforskning AS	18,1	18,0	-0,6	1,3	1,4	15 %	61 %	18,6	0,7	0,1	23	13	20	20	11
Telenorsforskning - Bø	17,1	16,9	0,3	1,1	1,5	15 %	31 %	16,6	0,9	0,0	21	8	18	18	7
Telenorsforskning - Nøttdøen	5,8	5,7	0,3	0,6	0,6	22 %	28 %	5,4	0,0	0,0	7	5	6	6	4
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	12,2	12,2	-0,9	1,2	0,8	16 %	22 %	13,0	0,0	0,0	16	3	14	14	2
Vestlandsforskning	17,0	16,8	0,3	1,6	1,2	16 %	25 %	16,4	3,8	0,1	22	6	17	17	2
Østfoldforskning	15,8	15,6	0,9	1,6	1,1	17 %	21 %	14,7	2,3	0,0	15	8	12	12	6
Østlandsforskning	20,0	19,8	0,0	1,4	0,8	11 %	23 %	19,8	3,3	0,3	23	11	20	20	8
Sum regionale institutter	248,2	246,1	-0,2	19,6	16,6	15 %	34 %	246,3	24,6	2,0	283	123	240	240	92
AFI	35,5	35,1	0,4	4,6	2,8	21 %	52 %	34,8	2,1	0,0	42	27	32	32	18
FAFO	98,2	97,8	-0,8	6,5	2,5	9 %	23 %	98,6	0,0	13,6	73	39	59	59	31
FNI	23,8	23,4	0,9	5,0	3,3	35 %	55 %	22,5	3,2	0,0	30	9	23	23	6
ISF	38,8	38,3	0,0	7,8	2,1	26 %	59 %	38,3	6,4	0,0	48	24	33	33	16
NIFU STEP	61,5	60,9	1,9	5,7	7,9	22 %	49 %	59,0	0,0	0,5	74	33	62	62	26
NOVA	75,5	75,5	0,3	17,1	6,8	32 %	20 %	75,2	7,7	0,0	88	54	75	75	46
NTNU Samfunnsforskning AS	55,2	53,0	-1,2	1,8	0,0	3 %	26 %	54,2	0,0	1,8	49	25	44	44	20
NUPI	54,6	54,6	0,2	16,6	2,9	36 %	10 %	54,3	12,3	0,0	51	19	33	33	8
PRIO	60,1	59,6	5,5	7,4	3,3	18 %	45 %	54,1	4,5	1,1	58	24	41	41	18
SIFO	34,8	34,7	0,0	23,1	0,0	67 %	15 %	34,7	0,0	0,0	46	30	28	28	16
SINTEF Teknologi og samfunn	24,0	24,0	0,8	3,3	0,0	14 %	40 %	23,3	0,9	0,0	25	15	23	23	14
SIFUS	37,5	37,5	0,5	32,5	0,0	87 %	3 %	36,9	0,0	0,0	35	23	29	29	20
SNF	58,3	58,1	0,2	4,2	3,4	13 %	59 %	57,9	8,8	0,3	52	17	41	41	9
TØI	75,1	71,1	-2,4	8,3	4,8	18 %	30 %	73,5	4,6	31,8	76	30	58	58	20
Sum nasjonale institutter	732,8	723,6	6,3	143,7	38,8	25 %	33 %	717,4	50,9	49,1	746	369	581	581	267
Totalt	981,1	969,7	6,1	163,4	56,4	23 %	33 %	963,6	75,5	51,2	1029	492	822	822	359

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap. Alle beløp i mill. kr.

2) Totale inntekter omfatter driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

3) Det kan være ulike prinsipper for regnskapføring av kostnader ved eget institutt og kostnader ved samarbeid med andre. Det er derfor problematisk å sammenligne instituttene på dette punkt.

4) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

5) Avlagte doktorgrader av instituttets ansatte i 2006.

Tabell 2 Inntekter i 2006 fordelt på finansieringstype¹⁾. Mill. kr

Institutt	Basisbevilgning				Inntekter fra Norges forskningsråd				Oppdragsinntekter				Finansinntekter m.m. ²⁾	Totale inntekter
	Grunnbevilgning	Strategisk instituttprogram	Andre generelle inntekter	Sum	Øvrige inntekter uten mva-beregning	Forskningstiddeling	Andre inntekter	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Utlendet	Andre	Sum		
Agderforskning AS	2,4	0,5	2,9	2,9	2,1	3,3	1,8	12,6	6,6	1,8	20,9	0,0	0,4	27,5
IRIS - samfunn	3,0	3,8	6,7	6,7	3,4	16,6	11,8	12,6	11,8	0,6	25,7	0,0	0,2	52,5
Møreforskning	2,2	2,1	4,3	4,3	1,5	3,1	0,9	11,7	5,2	0,8	17,7	0,4	0,4	28,2
Nordlandforskning	2,7	1,9	4,7	4,7	2,1	8,5	0,7	9,6	0,7	0,2	10,5	1,1	0,1	24,9
NORUT NIBR Finnmark AS	0,8	0,9	1,7	1,7	2,1	1,8	0,1	2,1	1,0	0,1	3,4	0,3	0,0	9,2
NORUT Samfunnsforskning AS	1,3	1,4	2,7	2,7	8,3	8,3	0,2	4,6	1,0	0,2	6,4	0,6	0,1	18,1
Telemarkforskning - Bø	1,1	1,5	2,6	2,6	0,5	0,6	2,0	8,5	1,7	0,3	10,6	0,6	0,2	17,1
Telemarkforskning - Notodden	0,6	0,6	1,2	1,2	0,3	0,3	0,0	3,6	0,0	0,1	3,7	0,0	0,1	5,8
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1,2	0,8	2,0	2,0	1,4	1,5	0,7	6,3	1,9	0,6	8,9	0,6	0,0	12,2
Vestlandforskning	1,6	1,2	2,7	2,7	1,4	1,5	1,8	6,7	2,6	1,8	11,1	0,0	0,2	17,0
Østfoldforskning	1,6	1,1	2,7	2,7	0,7	0,7	9,2	3,0	9,2	0,0	12,3	0,0	0,2	15,8
Østlandforskning	1,4	0,8	2,2	2,2	1,1	2,9	1,9	11,0	1,9	0,7	13,6	0,1	0,2	20,0
Sum regionale institutter	19,6	16,6	36,2	36,2	10,3	47,5	3,6	92,2	43,5	7,2	144,8	3,7	2,2	248,2
AFI	4,6	2,8	7,3	7,3	10,7	10,7	0,3	8,5	2,4	2,3	16,3	0,5	0,3	35,5
FAFO	6,5	2,5	9,1	9,1	13,8	13,8	2,1	39,3	25,2	0,5	67,1	7,8	0,5	98,2
FNI	5,0	3,3	8,2	8,2	4,6	4,6	1,6	6,2	2,8	1,6	10,5	0,1	0,4	23,8
ISF	7,8	2,1	9,9	9,9	0,4	12,8	2,6	5,8	2,6	1,8	10,9	4,3	0,5	38,8
NIFU STEP	5,7	7,9	13,6	13,6	15,9	15,9	4,5	16,1	2,7	7,7	26,7	0,2	0,6	61,5
NOVA	17,1	6,8	23,9	23,9	2,2	15,4	0,0	22,5	0,0	0,5	23,0	6,5	0,0	75,5
NTNU Samfunnsforskning AS	1,8	0,0	1,8	1,8	14,0	14,0	8,7	8,5	14,2	5,8	37,1	0,1	2,2	55,2
NUPi	16,6	2,9	19,5	19,5	26,2	3,6	0,8	1,0	2,6	0,8	4,3	1,0	0,0	54,6
PRIØ	7,4	3,3	10,7	10,7	23,2	16,2	0,3	1,5	1,7	5,6	9,2	0,4	0,5	60,1
SIFO	23,1	0,0	23,1	23,1	1,8	5,1	1,5	0,6	2,6	1,5	4,6	0,0	0,1	34,8
SINTEF Teknologi og samfunn	3,3	0,0	3,3	3,3	6,2	6,2	7,4	5,7	7,4	1,3	14,5	0,0	0,0	24,0
SIRUS	32,5	0,0	32,5	32,5	1,6	1,2	0,0	2,2	0,0	2,2	2,2	0,0	0,0	37,5
SNF	4,2	3,4	7,6	7,6	27,0	27,0	0,3	8,4	9,8	2,3	20,5	2,7	0,2	58,3
TØI	8,3	4,8	13,1	13,1	5,3	8,0	0,2	23,7	5,8	13,5	43,1	1,5	4,0	75,1
Sum nasjonale institutter	143,7	39,8	183,5	183,5	60,7	154,4	5,4	149,9	79,9	46,8	289,9	25,1	9,2	732,8
Totalt	163,4	56,4	219,8	219,8	71,0	201,9	9,0	242,2	123,3	54,0	434,7	28,8	11,4	981,1

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

2) Omtatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2004-2006¹⁾. Mill kr

Institutt	Basisbevilling ²⁾			Øvrige driftsinntekter			Finansinntekter ³⁾			Totalt		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Agderforskning AS	3,2	3,1	2,9	26,7	26,4	24,2	0,1	0,2	0,4	30,0	29,7	27,5
IRIS - samfunn	3,3	5,6	6,7	40,1	41,5	45,7	0,3	0,6	0,2	43,7	47,7	52,5
Møreforskning	4,2	4,4	4,3	23,6	24,6	23,5	0,2	0,3	0,4	28,1	29,3	28,2
Nordlandforskning	5,0	4,3	4,7	18,8	17,2	20,1	0,0	0,1	0,1	23,8	21,5	24,9
NORUT NIBR Finnmark AS	1,7	1,8	1,7	10,0	9,9	7,5	0,0	0,0	0,0	11,7	11,6	9,2
NORUT Samfunnsforskning AS	3,0	2,0	2,7	16,5	18,2	15,3	0,1	0,1	0,1	19,6	20,3	18,1
Telemarkforskning - Bø	2,2	2,4	2,6	12,6	14,4	14,3	0,6	0,1	0,2	15,4	16,8	17,1
Telemarkforskning - Notodden	1,3	1,1	1,2	4,0	3,0	4,5	0,0	0,1	0,1	5,3	4,2	5,8
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	2,1	1,9	2,0	11,7	10,9	10,2	0,0	0,0	0,0	13,8	12,8	12,2
Vestlandforskning	3,5	2,6	2,7	12,2	12,6	14,0	0,1	0,1	0,2	15,7	15,3	17,0
Østfoldforskning	2,7	2,7	2,7	11,4	13,5	12,9	0,1	0,0	0,2	14,3	16,2	15,8
Østlandforskning	2,2	2,0	2,2	16,7	16,6	17,6	0,5	0,3	0,2	19,4	18,9	20,0
Sum regionale institutter	34,2	33,6	36,2	204,3	208,7	209,8	2,1	1,9	2,2	240,7	244,2	248,2
AFI	7,2	7,4	7,3	28,7	29,7	27,8	0,9	0,4	0,3	36,8	37,5	35,5
FAFO	8,0	8,6	9,1	73,4	69,1	88,7	11,1	0,3	0,5	92,5	77,9	98,2
FNI	6,5	8,4	8,2	15,1	11,5	15,2	0,2	0,3	0,4	21,9	20,2	23,8
ISF	8,0	8,7	9,9	28,3	30,2	28,4	0,3	0,3	0,5	36,6	39,2	38,8
NIFU STEP	9,2	12,3	13,6	43,7	44,8	47,3	1,9	0,2	0,6	54,9	57,4	61,5
NOVA	22,4	23,2	23,9	39,0	46,0	51,6	0,0	4,5	0,0	61,4	73,7	75,5
NTNU Samfunnsforskning AS	1,8	25,9	44,0	51,2	1,5	1,1	2,2	2,2	27,4	45,0	55,2	
NUPJ	17,6	19,2	19,5	36,7	35,3	35,1	0,0	0,0	0,0	54,3	54,5	54,6
PRIØ	9,0	11,2	10,7	25,6	36,6	48,9	6,7	0,6	0,5	41,4	48,4	60,1
SIFO	21,9	22,7	23,1	12,6	12,3	11,6	0,1	0,0	0,1	34,5	34,9	34,8
SINTEF Teknologi og samfunn	3,1	3,2	3,3	22,2	21,0	20,7	0,0	0,0	0,0	25,3	24,2	24,0
SIRUS	27,6	28,1	32,5	5,4	4,5	5,0	0,0	0,0	0,0	33,0	32,6	37,5
SNF	7,0	7,0	7,6	58,5	56,4	50,5	0,9	0,1	0,2	66,4	63,5	58,3
TØI	11,5	12,1	13,1	52,4	66,5	58,0	1,0	13,4	4,0	64,8	92,0	75,1
Sum nasjonale institutter	159,1	172,1	183,5	467,6	507,9	540,1	24,5	21,2	9,3	651,2	701,2	732,8
Totalt	193,3	205,7	219,8	671,9	716,6	749,9	26,7	23,1	11,4	891,9	945,4	981,1

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

2) Basisfinansiering omfatter grunnbevilling og strategiske instituttprogrammer.

3) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat, 2002-2006¹⁾. Mill kr og prosent

Institutt	Driftsinntekter, mill. kr					Driftsresultat, mill. kr					Driftsresultat i prosent av driftsinntekter				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
Agderforskning AS	28,0	29,8	29,9	29,5	27,1	-7,0	-0,7	1,8	2,8	0,2	-25%	-2%	6%	10%	1%
IRIS - samfunn	41,9	42,5	43,4	47,0	52,4	-0,7	-2,4	-1,7	-2,7	0,0	-2%	-6%	-4%	-6%	0%
Møreforskning	26,1	28,9	27,8	29,0	27,8	-0,6	0,6	1,2	0,2	0,0	-2%	2%	4%	1%	0%
Nordlandforskning	29,2	27,6	29,8	21,4	24,7	-3,3	-3,3	-1,1	0,0	-0,3	-11%	-12%	-5%	0%	-1%
NORUT NIBR Finnmark AS	7,9	12,9	11,7	11,6	9,2	-1,0	0,4	0,2	0,5	-0,4	-13%	3%	2%	5%	-4%
NORUT Samfunnsforskning AS	11,8	14,7	19,6	20,2	18,0	-0,2	0,1	0,4	0,1	-0,6	-2%	1%	2%	1%	-3%
Telemarkforskning - Bø	11,7	11,1	14,7	16,7	16,9	-0,6	-0,8	0,4	0,3	0,3	-5%	-7%	3%	2%	2%
Telemarkforskning - Notodden	4,4	5,7	5,3	4,1	5,7	-0,1	0,4	0,1	-0,4	0,3	-1%	7%	1%	-10%	5%
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	13,6	14,2	13,7	12,8	12,2	-1,7	0,1	-0,4	-0,4	-0,9	-12%	1%	-3%	-3%	-7%
Vestlandforskning	17,1	16,6	15,6	15,2	16,8	-0,4	0,2	0,4	0,4	0,3	-3%	1%	2%	3%	2%
Østfoldforskning	16,3	15,0	14,1	16,2	15,6	-1,1	-1,2	-1,6	-0,3	0,9	-7%	-8%	-11%	-2%	6%
Østlandforskning	15,4	15,3	18,9	18,6	19,8	-1,6	-1,9	-0,4	-2,2	0,0	-10%	-12%	-2%	-12%	0%
Sum regionale institutter	223,4	234,4	238,6	242,3	246,1	-18,4	-8,5	-0,7	-1,6	-0,2	-8%	-4%	0%	-1%	0%
AFI	32,6	33,9	35,9	37,1	35,1	1,9	-1,8	0,9	1,0	0,4	6%	-5%	2%	3%	1%
FAFO	73,6	71,4	81,4	77,7	97,8	-0,5	-0,9	1,4	-1,6	-0,8	-1%	-1%	2%	-2%	-1%
FNI	16,0	16,9	21,6	20,0	23,4	-0,8	-1,0	0,0	1,1	0,9	-5%	-6%	0%	6%	4%
ISF	35,0	39,5	36,3	38,9	38,3	0,1	3,0	0,2	0,2	0,0	0%	7%	0%	1%	0%
NIFU STEP	34,9	41,1	52,9	57,2	60,9	-0,7	2,4	2,4	-2,8	1,9	-2%	6%	5%	-5%	3%
NOVA	63,4	65,9	61,4	69,2	75,5	0,6	0,6	0,9	0,2	0,3	1%	1%	1%	0%	0%
NTNU Samfunnsforskning AS	24,6	26,6	25,9	44,0	53,0	-1,0	-1,5	0,2	0,8	-1,2	-4%	-6%	1%	2%	-2%
NUPI	45,0	46,2	54,3	54,5	54,6	0,3	-1,1	1,4	0,9	0,2	1%	-2%	3%	2%	0%
PRIØ	45,1	47,6	34,7	47,7	59,6	-0,1	2,8	-2,0	2,9	5,5	0%	6%	-6%	6%	9%
SIFO	30,2	32,2	34,5	34,9	34,7	-0,7	1,3	1,4	-0,1	0,0	-2%	4%	4%	0%	0%
SINTEF Teknologi og samfunn	26,1	26,2	25,3	24,2	24,0	2,1	2,3	0,0	-1,3	0,8	8%	9%	0%	-5%	3%
SIRUS	28,4	30,5	33,0	32,6	37,5	0,8	-0,9	0,2	0,4	0,5	3%	-3%	0%	1%	1%
SNF	61,1	61,0	65,5	63,3	58,1	1,4	-3,3	2,2	-0,1	0,2	2%	-5%	3%	0%	0%
STEP-gruppen	11,8	18,6				-1,0	0,5				-9%	3%			
TØI	63,7	65,6	63,8	78,6	71,1	0,2	-0,7	-0,5	-0,5	-2,4	0%	-1%	-1%	-1%	-3%
Sum nasjonale institutter	591,5	623,2	626,7	680,0	723,6	2,5	1,5	8,6	1,1	6,3	0%	0%	1%	0%	1%
Totalt	814,9	857,6	865,3	922,3	969,7	-15,8	-7,0	7,9	-0,5	6,1	-2%	-1%	1%	0%	1%

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2002 - 2006¹⁾. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Institutt	Finansiering fra Norges Forskningsråd					Forskningsrådsfinansiering i prosent av driftsinntekter				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
Agderforskning AS	5,1	5,4	4,7	5,2	6,2	18 %	18 %	16 %	18 %	23 %
IRIS - samfunn	12,5	16,1	15,1	18,0	20,4	30 %	38 %	35 %	38 %	39 %
Møreforskning	9,5	11,5	9,7	9,8	8,2	36 %	40 %	35 %	34 %	29 %
Nordlandforskning	13,7	9,3	8,9	9,8	13,1	47 %	34 %	37 %	46 %	53 %
NORUT NIBR Fimmark AS	1,8	3,0	4,8	4,6	3,5	23 %	23 %	41 %	39 %	38 %
NORUT Samfunnsforskning AS	6,0	7,0	11,9	9,6	11,0	51 %	47 %	61 %	47 %	61 %
Telemarkforskning - Bø	3,6	5,2	5,2	5,6	5,2	31 %	47 %	35 %	34 %	31 %
Telemarkforskning - Notodden	2,6	1,6	1,4	1,1	1,6	60 %	29 %	26 %	27 %	28 %
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	2,5	5,6	5,6	4,4	2,7	18 %	39 %	40 %	35 %	22 %
Vestlandforskning	5,6	6,4	6,2	6,5	4,2	33 %	38 %	40 %	43 %	25 %
Østfoldforskning	5,5	4,7	3,2	3,7	3,3	34 %	31 %	23 %	23 %	21 %
Østlandforskning	7,6	6,8	6,0	5,8	5,0	49 %	45 %	32 %	31 %	25 %
Sum regionale institutter	76,0	82,7	82,6	84,2	84,4	34 %	35 %	35 %	35 %	34 %
AFI	7,1	17,0	18,1	18,3	18,3	22 %	50 %	50 %	49 %	52 %
FAFO	15,0	15,8	20,8	19,8	22,9	20 %	22 %	26 %	26 %	23 %
FNI	10,8	12,1	13,3	14,3	12,8	68 %	72 %	62 %	71 %	55 %
ISF	15,4	19,8	18,9	19,8	22,7	44 %	50 %	52 %	51 %	59 %
NIFU STEP	19,3	20,6	27,8	29,1	29,6	55 %	50 %	53 %	51 %	49 %
NOVA	19,7	17,0	14,2	13,5	15,4	31 %	26 %	23 %	19 %	20 %
NTNU Samfunnsforskning AS	4,7	7,7	6,9	12,4	14,0	19 %	29 %	27 %	28 %	26 %
NUPI	8,2	8,5	8,8	7,4	5,3	18 %	18 %	16 %	14 %	10 %
PRIØ	13,6	20,1	19,3	25,7	26,9	30 %	42 %	56 %	54 %	45 %
SIFO	4,2	5,7	4,6	3,6	5,1	14 %	18 %	13 %	10 %	15 %
SINTEF Teknologi og samfunn	8,1	10,4	13,8	10,7	9,5	31 %	40 %	55 %	44 %	40 %
SIRUS	1,2	1,4	1,0	1,5	1,2	4 %	5 %	3 %	5 %	3 %
SNF	29,4	34,1	38,4	39,8	34,3	48 %	56 %	59 %	63 %	59 %
STEP-gruppen	5,0	10,5				42 %	56 %			
TØI	15,1	18,7	19,0	20,8	21,2	24 %	29 %	30 %	26 %	30 %
Sum nasjonale institutter	176,8	219,4	225,2	236,6	239,2	30 %	35 %	36 %	35 %	33 %
Totalt	252,8	302,0	307,7	320,8	323,6	31 %	35 %	36 %	35 %	33 %

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

Tabell 6 Basisfinansiering 2002 - 2006¹⁾²⁾. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Institutt	Basisfinansiering					Basisbevilgning i prosent av driftsinntekter				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
Agderforskning AS	3,2	3,3	3,2	3,1	2,9	11 %	11 %	11 %	11 %	11 %
IRIS - samfunn	2,5	3,5	3,3	5,6	6,7	6 %	8 %	8 %	12 %	13 %
Møreforskning	4,0	4,5	4,2	4,4	4,3	15 %	16 %	15 %	15 %	15 %
Nordlandsforskning	4,8	5,9	5,0	4,3	4,7	16 %	22 %	21 %	20 %	19 %
NORUT NIBR Finnmark AS	1,3	1,6	1,7	1,8	1,7	17 %	12 %	15 %	15 %	18 %
NORUT Samfunnsforskning AS	1,9	2,4	3,0	2,0	2,7	16 %	16 %	15 %	10 %	15 %
Telemarkforskning - Bø	2,6	2,6	2,2	2,4	2,6	23 %	23 %	15 %	14 %	15 %
Telemarkforskning - Notodden	1,7	1,3	1,3	1,1	1,2	38 %	23 %	25 %	27 %	22 %
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1,7	2,9	2,1	1,9	2,0	13 %	20 %	15 %	15 %	16 %
Vestlandforskning	4,0	4,2	3,5	2,6	2,7	23 %	25 %	22 %	17 %	16 %
Østfoldforskning	3,6	2,8	2,7	2,7	2,7	22 %	18 %	19 %	17 %	17 %
Østlandsforskning	2,9	2,4	2,2	2,0	2,2	19 %	16 %	12 %	10 %	11 %
Sum regionale institutter	34,1	37,5	34,2	33,6	36,2	15 %	16 %	14 %	14 %	15 %
AFI	6,1	6,5	7,2	7,4	7,3	19 %	19 %	20 %	20 %	21 %
FAFO	7,5	7,9	8,0	8,6	9,1	10 %	11 %	10 %	11 %	9 %
FNI	5,2	6,4	6,5	8,4	8,2	32 %	38 %	30 %	42 %	35 %
ISF	7,2	8,1	8,0	8,7	9,9	20 %	21 %	22 %	22 %	26 %
NIFU STEP	6,9	5,9	9,2	12,3	13,6	20 %	14 %	17 %	22 %	22 %
NOVA	20,6	21,7	22,4	23,2	23,9	32 %	33 %	36 %	34 %	32 %
NTNU Samfunnsforskning AS					1,8	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %
NUPI	15,5	17,0	17,6	19,2	19,5	35 %	37 %	32 %	35 %	36 %
PRIØ	8,4	8,5	9,0	11,2	10,7	19 %	18 %	26 %	23 %	18 %
SIFO	18,5	20,3	21,9	22,7	23,1	61 %	63 %	64 %	65 %	67 %
SINTEF Teknologi og samfunn	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	12 %	12 %	12 %	13 %	14 %
SIRUS	24,7	26,9	27,6	28,1	32,5	87 %	88 %	84 %	86 %	87 %
SNF	6,1	6,9	7,0	7,0	7,6	10 %	11 %	11 %	11 %	13 %
STEF-gruppen	2,0	3,2				17 %	17 %			
TØI	10,2	11,2	11,5	12,1	13,1	16 %	17 %	18 %	15 %	18 %
Sum nasjonale institutter	142,0	153,6	159,1	172,1	183,5	24 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Totalt	176,1	191,2	193,3	205,7	219,8	22 %	22 %	22 %	22 %	23 %

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

2) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2004-2006¹⁾. Mill kr

Institutt	EU-institusjoner			Nordiske organisasjoner			Næringsliv			Øvrige institusjoner og organisasjoner			Totalt inntekter fra utlandet		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Agderforskning AS	0,7	1,0	0,5	0,1	0,1	0,6	2,2	2,2	0,6	4,9	3,6	1,8			
IRIS - samfunn	0,4	0,2	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,9	0,3	0,6			
Møreforskning	0,2	0,6	0,4	0,0	0,0		0,1	0,1	0,3	0,3	0,7	0,8			
Nordlandsforskning	0,1	0,3	0,2				0,0	0,0		0,1	0,3	0,2			
NORUT NIBR Finnmark AS	0,0	0,6	0,1	0,2						0,0	0,8	0,1			
NORUT Samfunnsforskning AS			0,2	0,1						0,0	0,1	0,2			
Telemarkforskning - Bo	0,3	0,3	0,3							0,3	0,3	0,3			
Telemarkforskning - Notodden			0,1	0,1						0,1	0,0	0,1			
Trøndelag Forskning og Utvikling AS		0,4	0,4			0,2	0,3	0,2		0,3	0,7	0,6			
Vestlandsforskning	2,1	1,7	1,8	0,3	0,3		0,3	0,3	0,0	2,4	2,0	1,8			
Østfoldforskning	0,1	0,6	0,0	0,2	0,7					0,8	0,8	0,0			
Østlandsforskning	0,8	0,8	0,2	0,4	0,5		0,4	0,4		0,8	1,6	0,7			
Sum regionale institutter	4,8	6,6	4,7	0,3	1,2	0,8	2,9	0,4	0,6	10,9	11,2	7,2			
AFI	1,1	1,6	0,2	0,9	2,0	1,9	0,2	0,1	0,1	2,1	3,8	2,3			
FAFO	0,1	0,3	0,3	0,2	0,1	0,6	0,0	10,7	5,7	1,2	5,8	2,1			
FNI	0,5	0,2	0,3	0,3	0,5	1,6	0,3	0,3	0,4	1,2	1,8	1,6			
ISF	0,3	0,4	0,2	0,1	0,0	1,6	0,4	0,5	0,1	0,8	0,8	1,8			
NIFU STEP	3,4	3,9	4,4	2,5	3,8	2,4	0,5	0,1	0,9	6,4	7,8	7,7			
NOVA	0,2	0,1	0,2	1,6	1,4	0,2	0,9	0,2	0,1	2,7	1,6	0,5			
NTNU Samfunnsforskning AS	0,5	1,0	0,0	0,6	0,2	0,1	3,3	6,3	5,5	4,3	7,6	5,8			
NIJPI	0,2	0,2	0,2	0,6	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,9	0,7	0,8			
PRIØ	0,9	0,4	1,1	0,3	0,1	0,3	1,8	2,1	1,6	4,6	4,4	5,6			
SIFO	1,3	2,2	1,1	1,1	0,6	0,0	0,2	0,3	0,4	2,6	3,1	1,5			
SINTEF Teknologi og samfunn	0,2	0,9	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,6	1,3			
SIRUS	0,0	0,0		0,2	0,0					0,0	0,2	0,0			
SNF	1,6	1,4	1,2	0,9	1,5	1,1	0,3	0,1	0,0	2,8	3,1	2,3			
TØI	4,3	10,9	9,1	4,4	4,3	4,5	0,1	0,2		8,8	15,4	13,5			
Sum nasjonale institutter	14,2	22,2	19,0	12,5	14,7	13,6	3,5	4,4	4,1	48,4	56,6	46,8			
Totalt	19,0	28,7	23,8	12,8	15,9	14,4	6,4	4,9	4,8	59,2	67,8	54,0			

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

44,0

Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2002-2006¹⁾. 1000 kr

Institutt	Driftsinntekter per totale årsverk						Driftsinntekter per forskerårsverk ²⁾					
	2002	2003	2004	2005	2006		2002	2003	2004	2005	2006	
Agderforskning AS	715	867	1045	930	813		863	1015	1205	1076	934	
IRIS - samfunn	794	803	824	982	1180		942	949	953	1170	1397	
Møreforskning	621	714	745	747	722		720	830	894	863	847	
Nordlandsforskning	628	619	688	711	852		739	725	778	819	989	
NORUT NIBR Finnmark AS	786	690	842	845	811		983	761	900	930	889	
NORUT Samfunnsforskning AS	699	749	840	892	796		844	878	932	1028	909	
Telemarkforskning - Bø	572	580	718	802	800		690	709	882	984	959	
Telemarkforskning - Notodden	631	580	649	550	772		805	702	821	718	955	
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	583	572	750	755	750		735	709	886	886	887	
Vestlandforskning	669	691	744	751	772		841	881	947	979	986	
Østfoldforskning	630	650	634	843	1046		701	770	752	1095	1310	
Østlandforskning	602	618	741	760	865		683	709	859	886	1008	
Sum regionale institutter	667	697	779	824	868		793	824	911	977	1024	
AFI	711	695	801	828	845		960	882	1041	1037	1088	
FAFO	1113	1032	1040	1018	1341		1320	1225	1229	1184	1651	
FNI	597	652	845	768	789		829	879	1081	998	1006	
ISF	603	706	692	756	798		794	955	975	1081	1160	
NIFU STEP	630	673	697	759	826		841	782	790	959	979	
NOVA	826	805	751	886	863		965	916	868	1033	1014	
NTNU Samfunnsforskning AS	928	783	762	1072	1082		1155	951	864	1238	1205	
NUPI	749	789	905	1004	1061		1125	1190	1348	1553	1669	
PRIØ	1006	958	734	954	1026		1458	1234	974	1344	1450	
SIFO	642	717	721	746	751		888	977	1027	1001	1239	
SINTEF Teknologi og samfunn	876	915	864	833	981		950	988	938	897	1040	
SIRUS	860	870	929	907	1071		1032	1050	1118	1088	1284	
SNF	923	879	1002	1105	1119		1153	1096	1237	1384	1417	
STEP-gruppen	585	828					643	922				
TØI	788	781	808	1021	934		1075	1013	1096	1379	1232	
Sum nasjonale institutter	802	810	828	915	970		1034	1011	1039	1163	1245	
Totalt	760	776	814	889	942		954	952	1000	1108	1180	

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

Inntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere inngår.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2002-2006¹⁾. 1000 kr

Institutt	Basisbevilgning per forskerårsverk ²⁾				
	2002	2003	2004	2005	2006
Agderforskning AS	98	113	127	113	98
IRIS - samfunn	57	79	73	139	179
Møreforskning	111	130	134	131	130
Nordlandforskning	121	156	164	163	186
NORUT NIBR Finnmark AS	163	94	131	140	163
NORUT Samfunnsforskning AS	135	144	144	102	136
Telemarkforskning - Bø	156	166	129	139	149
Telemarkforskning - Nøtødden	305	165	201	192	207
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	92	145	132	128	142
Vestlandforskning	195	222	209	168	161
Østfoldforskning	152	141	144	183	223
Østlandforskning	127	111	100	93	110
Sum regionale institutter	121	132	131	136	151
AFI	179	170	209	206	227
FAFO	135	136	120	131	153
FNI	267	331	326	422	352
ISF	163	196	214	243	301
NIFU STEP	167	112	138	207	219
NOVA	313	301	316	346	321
NTNU Samfunnsforskning AS	0	0	0	0	41
NUPI	388	438	438	547	596
PRIØ	271	220	254	315	259
SIFO	543	614	652	649	825
SINTEF Teknologi og samfunn	113	117	115	119	143
SIRUS	897	929	936	938	1112
SNF	116	124	132	152	185
STEP-gruppen	110	160			
TØI	172	173	197	212	226
Sum nasjonale institutter	248	249	264	294	316
Totalt	206	212	223	247	267

1) Regnskapstallene for 2006 er basert på foreløpig regnskap.

Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen, 2002-2006. Mill kr

Institutt	Instituttinstitert forskning ¹⁾						Nettverksbygging, kompetanseutvikling m.v.						Vitenskapelig utstyr						Sum grunnbevilgning					
	2002	2003	2004	2005	2006		2002	2003	2004	2005	2006		2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006		
Agderforskning AS	1,3	1,8	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	0,8	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	2,5	2,6	2,5	2,4	2,4		
IRIS - samfunn	1,4	1,4	1,4	1,5	1,8	1,8	0,7	0,8	1,0	1,0	1,0	1,2	1,1	0,8	1,2	1,1	0,8	2,1	2,2	2,4	2,5	3,0		
Moreforskning	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	0,8	1,1	0,8	0,0	0,1	0,1	2,5	2,4	2,5	2,3	2,2		
Nordlandsforskning	1,4	1,2	1,7	1,6	1,2	1,2	1,4	1,9	1,1	0,9	1,5	1,4	1,1	0,9	1,5	1,1	0,9	2,8	3,1	2,8	2,5	2,7		
NORUT NIBR Finnmark AS	0,5	1,0	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,4	0,7	0,7	1,6	0,8	0,9	0,8		
NORUT Samfunnsforskning AS	0,2	0,2	0,5	0,4	0,3	0,3	0,7	0,7	0,4	0,7	1,0	0,7	0,4	0,7	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,3		
Telemarkforskning - Bø	0,5	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1		
Telemarkforskning - Notodden	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6		
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1,0	0,8	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2		
Vestlandforskning	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6		
Østfoldforskning	0,7	1,3	0,8	1,3	1,0	1,0	1,2	0,6	1,1	0,4	0,6	1,1	0,4	0,6	0,6	0,6	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6		
Østlandforskning	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	1,4		
Sum regionale institutter	10,1	11,3	9,8	10,1	9,5	9,2	9,4	9,5	9,0	10,0	10,0	9,5	9,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	
AFI	2,3	3,0	2,8	2,9	2,8	2,8	2,4	2,5	2,7	2,9	1,8	2,9	1,8	2,9	1,8	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	4,6	
FAFO	2,9	1,8	2,5	1,9	1,9	1,9	2,9	4,2	3,6	4,5	4,6	4,5	4,6	4,5	4,6	4,6	5,7	6,0	6,2	6,4	6,5	6,5		
FNI	3,0	3,7	3,2	3,5	3,7	3,7	1,4	0,8	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	4,3	4,5	4,7	4,7	4,8	5,0		
ISF	3,0	2,6	3,1	2,9	5,2	5,2	3,5	4,1	3,9	4,0	1,7	4,0	4,0	1,7	4,0	1,7	6,5	6,7	7,0	6,9	7,8	7,8		
NIFU STEP	3,3	2,0	2,5	3,1	2,7	2,7	1,5	2,2	3,2	5,6	3,0	5,6	3,0	3,0	3,0	3,0	4,8	4,2	5,7	8,7	5,7	5,7		
NOVA	10,1	9,2	11,5	13,1	15,3	15,3	4,2	4,6	5,7	4,8	1,8	4,8	4,8	1,8	4,8	1,8	14,9	14,3	17,2	17,9	17,1	17,1		
NTNU Samfunnsforskning AS																	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
NIJPI	9,5	11,6	12,1	12,5	13,6	13,6	1,9	1,5	2,1	1,9	2,9	1,9	2,9	1,9	2,9	1,9	11,4	13,1	14,2	14,4	16,6	16,6		
PRIØ	3,2	3,3	3,7	6,0	3,1	3,1	3,2	3,3	2,4	2,8	4,2	2,8	4,2	2,8	4,2	2,8	6,3	6,6	6,1	8,8	7,4	7,4		
SIFO	12,0	10,1	18,9	16,4	16,8	16,8	2,0	1,0	3,1	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	14,0	11,1	21,9	22,7	23,1	23,1		
SINTEF Teknologi og samfunn	2,3	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	0,8	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3		
SIRUS																								
SNF	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2		
STEP-gruppen																								
TØI	3,7	3,8	3,8	4,1	4,7	4,7	2,8	2,8	2,8	3,1	3,6	3,1	3,6	3,1	3,6	3,1	6,5	6,6	6,6	6,6	7,3	8,3		
Sum nasjonale institutter	56,5	55,4	67,3	69,8	73,1	73,1	29,4	31,6	34,9	41,2	35,4	41,2	35,4	41,2	35,4	1,0	0,6	0,1	0,1	1,0	0,6	0,6	1,5	
Totalt	66,6	66,7	77,2	79,8	82,6	82,6	38,6	41,0	44,4	50,2	45,4	50,2	45,4	50,2	45,4	1,0	0,6	0,1	0,1	1,0	0,6	0,6	1,5	

1) Inkludert kvalitetsikkering, publisering og formidling.

Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2002 - 2006.

Institutt	2002						2003						2004						2005						2006					
	Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total		Forsker- årsverk		Forskere i % av total			
	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt	Herav kvinner	totalt		
Agderforskning AS	39	16	33	12	83 %	34	13	29	9	85 %	29	10	25	6	87 %	32	14	27	9	86 %	33	15	29	10	87 %	33	15	29	10	87 %
IRIS - samfunn	53	18	45	13	84 %	53	18	46	11	87 %	53	15	46	11	84 %	48	16	40	11	84 %	44	16	38	12	84 %	44	16	38	12	84 %
Moreforskning	42	15	36	12	86 %	41	15	35	13	86 %	37	15	31	12	83 %	39	15	34	12	87 %	39	15	33	11	85 %	39	15	33	11	85 %
Nordlandsforskning	47	21	40	16	85 %	45	19	38	14	85 %	35	17	31	14	86 %	30	17	26	14	87 %	29	18	25	14	86 %	29	18	25	14	86 %
NORUT NIBR Finnmark AS	10	5	8	4	80 %	19	10	17	8	91 %	14	4	13	4	94 %	14	6	13	6	91 %	11	5	10	4	91 %	11	5	10	4	91 %
NORUT Samfunnsforskning AS	17	8	14	6	83 %	20	11	17	9	85 %	23	13	21	12	90 %	23	13	20	11	87 %	23	13	20	11	88 %	23	13	20	11	88 %
Telemarkforskning - Bo	21	9	17	7	83 %	19	7	16	5	82 %	21	6	17	4	81 %	21	7	17	5	81 %	21	8	18	7	83 %	21	8	18	7	83 %
Telemarkforskning - Notodden	7	4	5	3	78 %	10	6	8	5	83 %	8	5	6	4	79 %	8	5	6	4	79 %	7	5	6	4	81 %	7	5	6	4	81 %
Trondelag Forskning og Utvikling AS	23	4	19	3	79 %	25	4	20	2	81 %	18	3	16	2	85 %	17	3	14	2	85 %	16	3	14	2	85 %	16	3	14	2	85 %
Vestlandsforskning	26	6	20	2	80 %	24	6	19	2	78 %	21	5	17	2	79 %	20	6	16	2	77 %	22	6	17	2	78 %	22	6	17	2	78 %
Østfoldforskning	26	11	23	8	90 %	23	8	20	7	84 %	22	10	19	7	84 %	19	9	15	7	77 %	15	8	12	6	80 %	15	8	12	6	80 %
Østlandsforskning	26	14	23	12	88 %	25	13	22	10	87 %	26	13	22	10	86 %	24	13	21	9	86 %	23	11	20	8	86 %	23	11	20	8	86 %
Sum regionale institutter	335	129	282	96	84 %	336	129	285	96	85 %	306	116	262	87	86 %	294	122	248	91	84 %	283	123	240	92	85 %	283	123	240	92	85 %
AFI	46	26	34	15	74 %	49	30	38	20	79 %	45	28	35	18	77 %	45	29	36	20	80 %	42	27	32	18	78 %	42	27	32	18	78 %
FAFO	66	32	56	25	84 %	69	39	58	31	84 %	78	44	66	34	85 %	76	45	66	37	86 %	79	39	59	31	81 %	79	39	59	31	81 %
FNI	27	6	19	3	72 %	26	6	19	3	74 %	26	8	20	5	78 %	26	9	20	6	77 %	30	9	23	6	78 %	30	9	23	6	78 %
ISF	58	24	44	19	76 %	56	24	41	18	74 %	53	23	37	16	71 %	52	24	36	17	70 %	48	24	33	16	69 %	48	24	33	16	69 %
NIFU STEP	55	29	42	21	75 %	61	33	53	27	86 %	76	36	67	30	88 %	75	32	60	24	79 %	74	33	62	26	84 %	74	33	62	26	84 %
NOVA	77	45	65	39	86 %	82	46	72	40	83 %	82	48	71	42	87 %	78	46	67	40	86 %	86	54	75	46	85 %	86	54	75	46	85 %
NTNU Samfunnsforskning AS	27	15	21	10	80 %	34	16	28	10	82 %	34	18	30	14	88 %	41	24	36	19	87 %	49	25	44	20	90 %	49	25	44	20	90 %
NUPU	60	21	40	9	67 %	59	18	39	7	66 %	60	21	40	10	67 %	54	20	35	9	65 %	51	19	33	8	64 %	51	19	33	8	64 %
PRIØ	45	21	31	15	69 %	50	23	39	19	78 %	47	19	36	15	75 %	50	21	36	16	71 %	58	24	41	18	71 %	58	24	41	18	71 %
SIFO	47	31	34	21	72 %	45	29	33	20	73 %	48	31	34	19	70 %	47	30	35	20	75 %	46	30	28	16	61 %	46	30	28	16	61 %
SINTEF Teknologi og samfunn	30	16	28	14	92 %	29	16	27	14	93 %	29	17	27	14	92 %	29	17	27	15	93 %	25	15	23	14	94 %	25	15	23	14	94 %
SIRUS	33	21	28	17	83 %	35	23	29	19	83 %	36	22	30	18	83 %	36	24	30	20	83 %	35	23	29	20	83 %	35	23	29	20	83 %
SNF	66	20	53	11	80 %	69	19	56	9	80 %	65	19	53	11	81 %	57	18	46	10	80 %	52	17	41	9	79 %	52	17	41	9	79 %
STEP-gruppen	20	5	18	4	91 %	23	6	20	5	90 %	23	6	20	5	90 %	23	6	20	5	90 %	23	6	20	5	90 %	23	6	20	5	90 %
TØI	81	32	59	19	73 %	84	31	65	17	77 %	79	28	58	16	74 %	77	27	57	16	74 %	76	30	58	20	76 %	76	30	58	20	76 %
Sum nasjonale institutter	737	343	572	241	78 %	769	358	616	259	80 %	757	362	603	260	80 %	744	365	585	267	79 %	746	369	581	267	78 %	746	369	581	267	78 %
Totalt	1073	473	854	337	80 %	1106	487	901	355	81 %	1063	477	865	347	81 %	1038	486	833	358	80 %	1029	492	822	359	80 %	1029	492	822	359	80 %

Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet, 2006.

Institutt	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:			Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med arbeidsplass i:			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø
Agderforskning AS		2,0		2,0			
IRIS - samfunn		0,6		0,6			
Møreforskning					1,5		1,5
Nordlandforskning		0,8		0,8			
NORUT NIBR Finnmark AS							
NORUT Samfunnsforskning AS	0,3		0,2	0,5	0,7		0,7
Telemarkforskning - Bø					0,1		0,1
Telemarkforskning - Notodden							
Trøndelag Forskning og Utvikling AS		0,2		0,2			
Vestlandforskning							
Østfoldforskning							
Østlandforskning		1,0		1,0			
Sum regionale institutter	0,3	4,6	0,2	5,1	2,3		2,3
AFI	0,3	1,3		1,6			
FAFO		0,3	0,3	0,6	0,2		0,5
FNI		0,1		0,1			
ISF		1,4		1,4			
NIFU STEP		1,0		1,0			
NOVA		0,9	0,1	1,0			
NTNU Samfunnsforskning AS	0,2	1,2		1,4	0,2		0,2
NUPI		0,2		0,2			
PRIØ		0,6		0,6	0,2		0,2
SIFO				0,0			1,0
SINTEF Teknologi og samfunn		0,6		0,6			
SIRUS		0,5	0,2	0,7			
SNF					3,5		3,5
TØI		0,9		0,9			
Sum nasjonale institutter	0,5	9,0	0,3	9,8	4,1	1,5	5,6
Totalt	0,8	13,6	0,5	14,9	6,4	1,5	7,9

Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2006.

Institutt	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			Arbeid utført med arbeidsplass ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø
Agderforskning AS		2,0		2,0			
IRIS - samfunn	0,3	4,5		4,8			
Møreforsking	0,2	1,7		1,9	4,0	2,5	6,5
Nordlandsforskning		1,0	0,2	1,2		0,8	0,8
NORUT NIBR Finnmark AS		0,5		0,5	0,5		0,5
NORUT Samfunnsforskning AS		1,1	0,2	1,3		0,2	0,2
Telemarkforskning - Bø		0,4		0,4			
Telemarkforskning - Notodden		0,3		0,3		0,3	0,3
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	0,2			0,2			
Vestlandforskning	0,1	0,2		0,3			
Østfoldforskning	1,5	2,0	0,1	3,6			
Østlandsforskning	0,2	0,8		1,0		0,6	0,2
Sum regionale institutter	2,5	14,5	0,5	17,5	4,5	4,4	0,2
AFI							
FAFO							
FNI							
ISF		0,5		0,5	0,2	2,4	0,2
NIFU STEP		1,4		1,4			
NOVA		1,4	0,1	1,5			
NTNU Samfunnsforskning AS		1,7	0,3	2,0		1,0	1,0
NUPI	0,2	0,9	0,2	1,3		0,3	1,2
PRIØ	0,2	2,5	1,0	3,7			
SIFO		0,2		0,2			
SINTEF Teknologi og samfunn		1,0		1,0		1,0	1,0
SIRUS		0,3		0,3			
SNF		14,8		14,8			
TØI		1,3		1,3			
Sum nasjonale institutter	0,4	26,0	1,6	28,0	0,2	4,7	1,4
Totalt	2,9	40,4	2,1	45,4	4,7	9,1	1,6

Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2006

Institutt	Hovedfags- og diplomstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for hovedfags- og doktorgradskandidater			Doktorgradsstipendiater med arbeidsplass ved instituttet			Andre ansatte som arbeider med doktorgrad			Avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Agderforskning AS	1	1	2				3	5	8	1		1			
IRIS - samfunn	9	1	10	2	5	7	1		1	3	3	6			
Møreforskning	1		1	1		2	2	2	4	1	3	4			
Nordlandsforskning							5	2	7	6	4	10			
NORUT NIBR Finnmark AS	1		1	1		1	4	1	5	1		1			
NORUT Samfunnsforskning AS				1		1	1	2	3	4	1	5			
Telemarkforskning - Bø				2		2	1	2	3						
Telemarkforskning - Notodden				2		2	2	2	2				1	1	2
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1		1				2	2	2	1	1	2			
Vestlandsforskning		1	1							1	2	3			
Østfoldforskning							3	1	4						
Østlandsforskning				1	2	3	2	2	4	1	3	4			
Sum regionale institutter	13	3	16	9	9	18	24	19	43	19	17	36	1	1	2
AFI	2		2	6	4	10	2		2	3	4	7			
FAFO							5	4	9		1	1			
FNI	4	3	7		5	5	2	3	5	1	2	3			
ISF	5	1	6	5	12	17	5	2	7				2	1	3
NIFU STEP										10	6	16			
NOVA	3	1	4	17	14	31	7	7	14	2	1	3	1	2	3
NTNU Samfunnsforskning AS	9	5	14	2		2	12	8	20	4	3	7			
NIUPi	12	7	19	5	12	17	3	3	6	1	3	4	1	1	2
PRIØ	5	3	8	3	11	14	5	4	9	4	3	7	1	1	2
SIFO	5	3	8	2	2	4	1		1	2	2	4			
SINTEF Teknologi og samfunn															
SIRUS				1	2	3	4	1	5	1		1			
SNF		2	2		4	4	1		1	2	5	7	1	1	1
TØI	1	1	2	2	5	7	1	3	4	3	3	3	1	1	2
Sum nasjonale institutter	46	26	72	43	74	117	48	36	84	30	33	63	6	7	13
Totalt	59	29	88	52	83	135	72	55	127	49	50	99	7	8	15

Tabell 17 Doktorgrader avlagt av instituttets ansatte 2004-2006.

Institutt	2004			2005			2006		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Agderforskning AS		1	1	1		1			
IRIS - samfunn		1	1		1	1			
Møreforsking									
Nordlandsforskning	1		1	2	1	3			
NORUT NIBR Finnmark AS									
NORUT Samfunnsforskning AS	1		1		1	1	2		2
Telemarkforskning - Bø					1	1			
Telemarkforskning - Notodden							1	1	2
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1		1						
Vestlandsforskning							1		1
Østfoldforskning									
Østlandsforskning									
Sum regionale institutter	3	2	5	3	4	7	3	2	5
AFI	1	1	2				1		1
FAFO	1	1	2	1		1	1	1	2
FNI									
ISF	1		1					1	1
NIFU STEP		2	2	1	2	3	1	1	2
NOVA	1	2	3	3	1	4	2		2
NTNU Samfunnsforskning AS									
NIUPI	1	2	3	1	1	1	1	2	3
PRIØ				1		1	1	1	1
SIFO				1	1	2			
SINTEF Teknologi og samfunn	1		1				1	1	2
SIRUS	1		1		1	1			
SNF	1	1	2	3	1	4			
TØI				1		1		2	2
Sum nasjonale institutter	8	9	17	12	7	19	8	10	18
Totalt	11	11	22	15	11	26	11	12	23

Tabell 18 Ansatte i hovedstilling med doktorgrad. Antall og andel per forskersårverk, 2002-2006

Institutt	2002		2003		2004		2005		2006		Ansatte i hovedstilling med doktorgrad per forskersårverk				
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	2002	2003	2004	2005	2006
	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum					
Agderforskning AS	1	6	7	1	3	4	2	2	3	5	0,22	0,14	0,16	0,18	0,17
IRIS - samfunn	2	9	11	4	9	13	3	10	13	3	0,25	0,29	0,29	0,32	0,29
Møreforskning	2	4	6	3	6	9	4	6	10	5	0,17	0,26	0,32	0,36	0,30
Nordlandsforskning	6	6	6	3	6	9	4	3	7	3	0,15	0,24	0,23	0,27	0,28
NORUT NIBR Finnmark AS	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	0,13	0,12	0,08	0,08	0,00
NORUT Samfunnsforskning AS	1	1	2	2	1	3	3	1	4	3	0,14	0,18	0,19	0,25	0,35
Telemarkforskning - Be	2	2	4	1	2	3	1	2	3	5	0,24	0,19	0,18	0,29	0,23
Telemarkforskning - Notodden	1	2	3	1	1	1	1	1	1	2	0,55	0,12	0,16	0,17	0,34
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	1	4	5	3	3	3	3	3	3	3	0,27	0,15	0,19	0,21	0,15
Vestlandforskning	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	0,25	0,26	0,24	0,19	0,24
Østfoldforskning	7	7	7	4	4	4	4	3	3	2	0,30	0,21	0,16	0,14	0,17
Østlandsforskning	2	2	2	1	2	3	1	3	4	2	0,09	0,14	0,18	0,24	0,20
Sum regionale institutter	11	48	59	17	42	59	19	38	57	41	62	23	35	58	0,24
AFI	3	7	10	3	5	8	3	7	10	6	9	6	5	11	0,29
FAFO	5	6	11	7	6	13	6	8	14	9	7	16	11	18	0,20
FNI	2	5	7	2	4	6	2	4	6	2	4	6	2	4	0,36
ISF	11	15	26	14	16	30	14	16	30	13	16	29	11	15	0,59
NIFU STEP	5	5	10	7	8	15	6	16	22	6	13	19	7	15	0,24
NOVA	17	14	31	17	16	33	18	16	34	19	15	34	17	20	0,47
NTNU Samfunnsforskning AS	3	3	3	4	4	4	2	2	2	3	4	7	4	6	0,14
NUPI	1	15	16	1	18	19	2	16	18	1	13	14	3	16	0,40
PRIO	2	10	12	3	10	13	2	8	10	4	11	15	4	12	0,39
SIFO	5	4	9	7	4	11	7	3	10	7	3	10	8	4	0,26
SINTEF Teknologi og samfunn	9	8	17	9	8	17	6	8	14	7	9	16	9	16	0,62
SIRUS	1	4	5	4	4	8	6	3	9	6	2	8	6	3	0,18
SNF	5	16	21	5	19	24	6	18	24	8	14	22	9	12	0,40
STEP-gruppen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0,11
TØI	3	7	10	5	8	13	5	9	14	6	9	15	7	12	0,17
Sum nasjonale institutter	71	119	190	86	130	216	83	134	217	93	125	218	98	144	0,33
Totalt	82	167	249	103	172	275	102	172	274	114	166	280	121	179	0,34

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2006 ¹⁾: Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Institutt	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Agerforskning AS											1	11	1	11
IRIS - samfunn														
Møreforsking														
Nordlandsforskning														
NORUT NIBR Finnmark AS					3	9							3	9
NORUT Samfunnsforskning AS														
Telemarkforskning - Bø														
Telemarkforskning - Notodden														
Trøndelag Forskning og Utvikling AS														
Vestlandsforskning														
Østfoldforskning														
Østlandsforskning														
Sum regionale institutter	0	0	0	0	3	9	0	0	0	0	1	11	4	20
AFI					1	6							1	6
FAFO														
FNI							1	3					1	3
JSF							1	3					1	3
NIFU STEP														
NOVA					1	3							1	3
NTNU Samfunnsforskning AS														
NIJPI					1	3							1	3
PRIØ					2	5		2	8	1	3		5	16
SIFO					1	4							1	4
SINTEF Teknologi og samfunn														
SIRUS														
SNF					1	11							1	11
TØI														
Sum nasjonale institutter	1	3	5	23	1	6	4	14	1	3	0	0	12	49
Totalt	1	3	5	23	4	15	4	14	1	3	1	11	16	69

1) Omfatter opphold av minst 2 måneders varighet.

Tabell 20 Ansatte med utenlandsopphold i 2006 ¹⁾. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Institutt	Norden		EU		USA		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Agderforskning AS										
IRIS - samfunn										
Møreforsking										
Nordlandsforskning										
NORUT NIBR Finnmark AS										
NORUT Samfunnsforskning AS		4		4		1		1		4
Telemarkforskning - Bø										
Telemarkforskning - Notodden										
Trøndelag Forskning og Utvikling AS										
Vestlandsforskning		10		10				1		10
Østfoldforskning										
Østlandsforskning										
Sum regionale institutter	0	0	1	10	1	4	0	0	2	14
AFI										
FAFO										
FNI					2	9			2	9
ISF			1	2	1	3			2	5
NIFU STEP										
NOVA			2	2					2	2
NTNU Samfunnsforskning AS										
NIJPI										
PRIØ					1	7			1	7
SIFO										
SINTEF Teknologi og samfunn							1	8	1	8
SIRUS										
SNF			1	12					1	12
TØI										
Sum nasjonale institutter	0	0	4	16	4	19	1	8	9	42
Totalt	0	0	5	26	5	22	1	8	11	56

1) Omfatter opphold av minst 2 måneders varighet.

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2006 fordelt etter prosjektstørrelse¹⁾. Antall prosjekter og mill. kr.

Institutt	Prosjektstørrelse											
	0 - 0,1 mill. kr		0,1 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		> 2 mill. kr		Totalt			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr		
Agderforskning AS	64	2,5	57	10,7	18	11,1	1	2,8	140	27,1		
IRIS - samfunn	27	1,2	67	9,4	39	17,2	23	24,8	156	52,6		
Møreforskning	97	3,8	64	7,7	33	9,1	7	3,4	201	23,9		
Nordlandforskning	10	0,8	27	3,8	16	5,8	16	10,7	69	21,1		
NORUT NIBR Finnmark AS	34	1,2	26	5,9	2	1,7			62	8,8		
NORUT Samfunnsforskning AS	17	0,7	21	5,4	9	7,4	1	2,6	48	16,1		
Telemarkforskning - Bø	40	1,4	47	4,3	12	5,3	6	3,7	105	14,7		
Telemarkforskning - Notodden	6	0,3	5	1,2	5	1,6	3	1,9	19	5,1		
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	60		38		6				104	0,0		
Vestlandforskning	17	0,6	32	3,8	11	4,7	6	3,5	66	12,6		
Østfoldforskning	48	2,0	20	4,0	3	2,0	5	5,5	76	13,6		
Østlandforskning	48	1,7	31	4,2	16	10,2	2	1,0	97	17,2		
Sum regionale institutter	468	16,3	435	60,5	170	76,0	70	60,0	1143	212,8		
AFI	12	0,5	27	3,8	25	9,5	15	16,2	79	30,0		
FAFO	36	1,2	95	16,0	66	27,0	36	35,0	233	79,2		
FNI	13	0,8	8	2,4	14	13,2	11	26,2	46	42,6		
ISF	26	1,1	27	6,5	15	13,7	2	4,8	70	26,1		
NIFU STEP	56	1,9	105	16,5	41	13,0	20	29,4	222	60,9		
NOVA	8	0,6	44	6,6	42	14,6	29	25,1	123	46,8		
NTNU Samfunnsforskning AS	68	1,5	70	13,9	38	31,8	5	5,6	181	52,7		
NUPI	15	0,4	34	4,6	23	6,3	13	24,5	85	35,8		
PRIØ	33	1,6	39	8,4	34	22,4	22	27,2	128	59,6		
SIFO	120	1,5	13	2,7	18	9,6	21	20,4	172	34,2		
SINTEF Teknologi og samfunn	29	1,0	46	8,0	19	10,3	5	4,8	99	24,0		
SIRUS												
SNF	8	0,6	40	7,6	41	12,9	31	29,6	120	50,7		
TØI	25	1,1	84	14,4	53	25,6	10	16,5	172	57,5		
Sum nasjonale institutter	449	13,7	632	111,3	429	210,0	220	265,2	1730	600,2		
Totalt	917	30,0	1067	171,7	599	286,1	290	325,1	2873	812,9		

1) Fordelingen på størrelseskategorier gjelder prosjektet som helhet - uansett varighet.

Tabell 22 Publisering og formidling 2006

Institutt	Vitenskapelig publisering										Rapporter				
	Vitenskapelige artikler i periodika eller serier	Vitenskapelige artikler i antologier	Vitenskapelig monografi	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, almenntids-skrifter med mer	Egen rapportserie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags-givere	Foredrag/fremleggelse av paper/poster	Populærvit. artikler og foredrag	Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker ol	Konferanser, seminarer der instituttet har medvirket i arr.			
Agderforskning AS	10	1	1	1	2	2	14	4	20	18	16	7			
IRIS - samfunn	21			2	5	5	36	1	45	3	18	1			
Møreforskning	12	2		2	5	5	50	3	65	32	19	5			
Nordlandsforskning	5			2	12	12	31	3	23	25	6	5			
NORUT NIBR Finnmark AS	3	1				9	9	1	3	13	2	1			
NORUT Samfunnsforskning AS	2	2	3	3	3	19	15	7	64	17	10	2			
Telemarkforskning - Bø	4	2		2	2	38	2	1	40	2	2	2			
Telemarkforskning - Notodden				2	1	4	4	2	11	10	1	5			
Trendelag Forskning og Utvikling AS	2			1	3	2	2	13	5	1	9	7			
Vestlandforskning	2			1	9	27	27	1	52	7	6	11			
Østfoldforskning	2				15	15	15	2	15	26	30	7			
Østlandsforskning	4			2	14	27	27	10	17	69	13	3			
Sum regionale institutter	67	8	6	11	71	272	48	71	356	229	128	56			
AFI	15	2	2	2	2	13	13	3	14	93	8	23			
FAFO	12	4		1	37	68	68	9	36	382	53	12			
FNI	17	6	3	3	7	17	17	4	154	15	28	7			
ISF	28	12	5	4	19	11	11	10	29	86	30	6			
NIFU STEP	21	18	4	1	13	59	25	8	225	41	12	11			
NOVA	46	8	9	1	79	24	10	10	77	197	49	16			
NTNU Samfunnsforskning AS	21			4	4	35	10	13	62	15	28				
NUPI	30	17	4	11	33	22	17	24	140	175	133	7			
PRIØ	56	20	7	7	14	4	7	26	90	64	64	38			
SIFO	13	5	2	5	25	33	33	2	141	8	33	3			
SINTEF Teknologi og samfunn	7	15	2	1	3	12	3	2	58	5	32	3			
SIRUS	22	11		1	5	11	11	2	36	67	14	1			
SNF	48	23		2	2	98	18	18	66	68	40	6			
TØI	14			2	13	52	52	7	83	138	12	14			
Sum nasjonale institutter	350	141	38	33	254	459	127	375	1265	1295	536	147			
Totall	417	149	44	44	325	731	175	446	1621	1524	664	203			

Tabell 23 Antall vitenskapelige artikler¹⁾ og antall per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2002 - 2006

Institutt	Vitenskapelige artikler						Vitenskapelige artikler per årsverk utført av forskere/faglig personale					
	2002	2003	2004	2005	2006		2002	2003	2004	2005	2006	
Agderforskning AS	7	7	8	8	10		0,22	0,24	0,32	0,29	0,34	
IRIS - samfunn	16	9	21	18	21		0,36	0,20	0,46	0,45	0,56	
Møreforskning	11	12	8	8	12		0,30	0,34	0,26	0,24	0,37	
Nordlandsforskning	5	8	4	3	5		0,13	0,21	0,13	0,11	0,20	
NORUT NIBR Finnmark AS	0	1	2	6	3		0,00	0,06	0,15	0,44	0,29	
NORUT Samfunnsforskning AS	1	1	5	7	2		0,07	0,06	0,24	0,33	0,10	
Telemarkforskning - Bø	3	5	4	2	4		0,18	0,32	0,24	0,12	0,23	
Telemarkforskning - Notodden	0	0	0	0	0		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	5	2	0	1	2		0,27	0,10	0,00	0,07	0,15	
Vestlandforskning	1	5	6	6	2		0,05	0,26	0,36	0,39	0,12	
Østfoldforskning	0	4	6	2	2		0,00	0,21	0,32	0,14	0,17	
Østlandsforskning	2	3	6	4	4		0,09	0,14	0,27	0,19	0,20	
Sum regionale institutter	51	57	70	64	67		0,18	0,20	0,27	0,26	0,28	
AFI	7	8	8	10	15		0,21	0,21	0,23	0,28	0,46	
FAFO	12	12	24	10	12		0,22	0,21	0,36	0,15	0,20	
FNI	13	15	15	25	17		0,67	0,78	0,75	1,25	0,73	
ISF	23	30	26	28	28		0,52	0,73	0,70	0,78	0,85	
NIFU STEP	15	8	17	13	21		0,36	0,15	0,25	0,22	0,34	
NOVA	28	45	41	38	46		0,43	0,63	0,58	0,57	0,62	
NTNU Samfunnsforskning AS	11	0	1	16	21		0,52	0,00	0,03	0,45	0,48	
NUPI	36	23	26	30	30		0,90	0,59	0,65	0,85	0,92	
PRIO	24	22	44	47	56		0,78	0,57	1,24	1,32	1,36	
SIFO	8	7	5	17	13		0,24	0,21	0,15	0,49	0,46	
SINTEF Teknologi og samfunn	8	9	10	7	7		0,29	0,34	0,37	0,26	0,30	
SIRUS	14	21	27	22	22		0,51	0,72	0,92	0,73	0,75	
SNF	72	60	56	53	48		1,36	1,08	1,06	1,16	1,17	
STEP-gruppen		1						0,05				
TØI	19	17	14	16	14		0,32	0,26	0,24	0,28	0,24	
Sum nasjonale institutter	290	278	314	332	350		0,51	0,45	0,52	0,57	0,60	
Totalt	341	335	384	396	417		0,40	0,37	0,44	0,48	0,51	

1) Vitenskapelige artikler: 2002-2005: Omfatter artikler i internasjonale og norske tidsskrifter med fagfellevurdering.

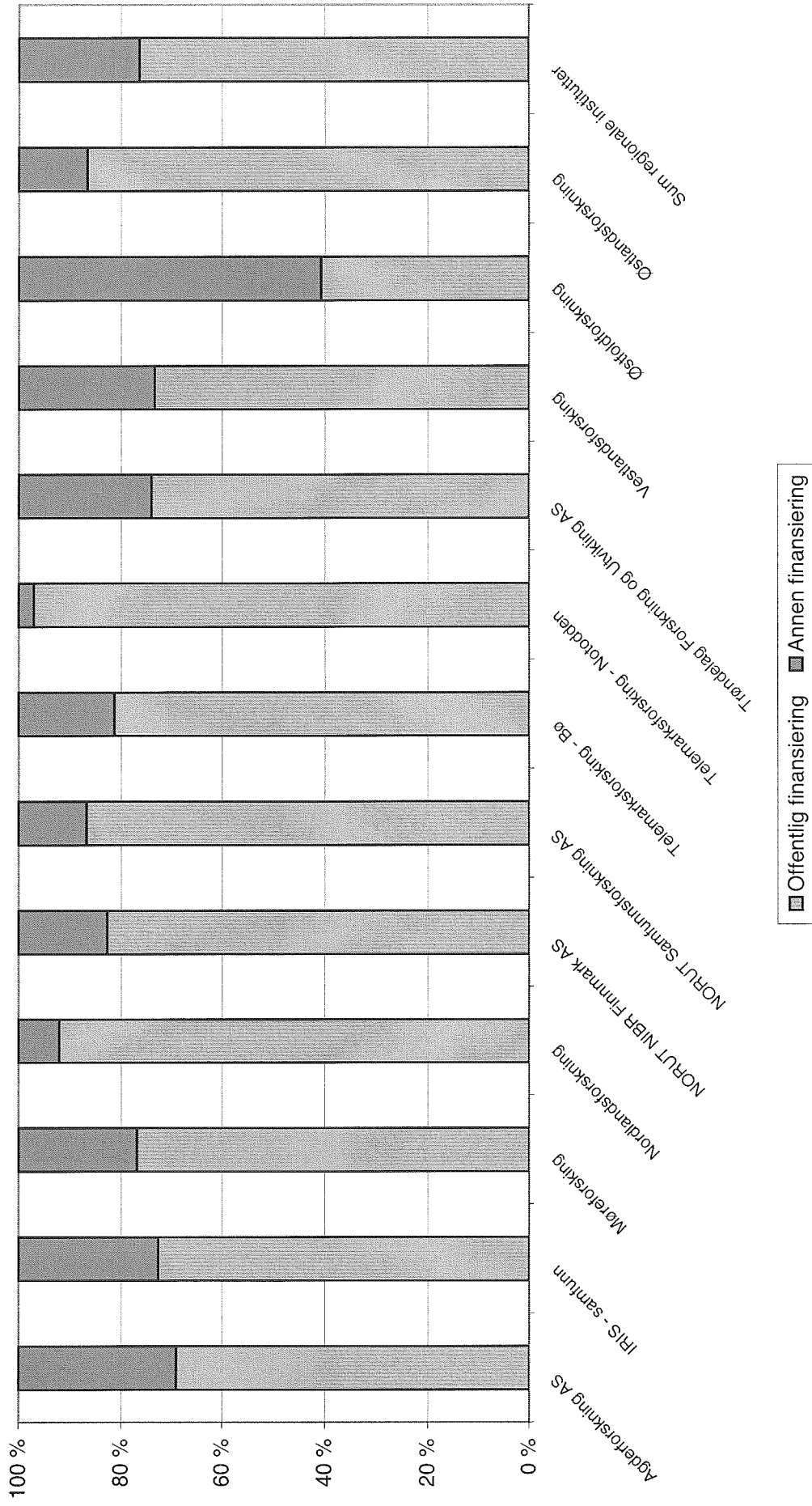
2006: Omfatter artikler i periodika eller serier (ISSN-titler).

Tabell 24 Nyetableringer 2006

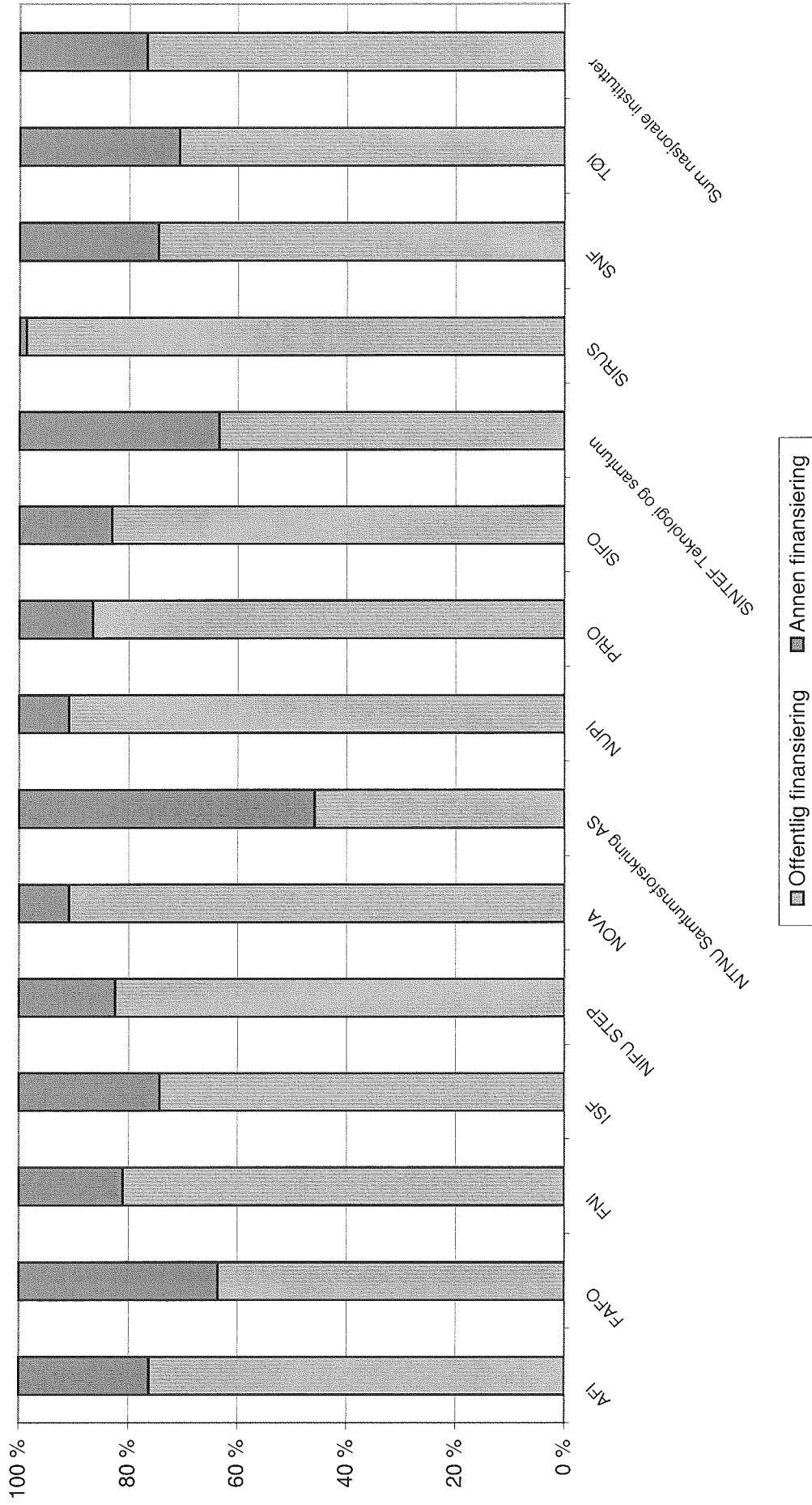
Institutt	Bedriftsnavn	Bransje	Ansatte per 31.12.2006
Telemarksforskning - Bø	Telemarkskyrri Meieri AS	Nær.middelindustri	2
TØI	Urbanett	Konsulent	4

Til sammenligning var det i 2005 1 nyetablering med 3 ansatte.

Figur 1 Driftsinntekter ved regionale forskningsinstitutter i 2006 fordelt på offentlig og annen finansiering.

Figur 2 Driftsinntekter ved nasjonale samfunnsvitenskapelige institutter i 2006 fordelt på offentlig og annen finansiering. Prosent.

Driftsinntekter 2006 fordelt på offentlig og annen finansiering.

	Offentlig finansiering	Annen finansiering	Totale drifts- inntekter
Agderforskning AS	18708	8377	27085
IRIS - samfunn	38023	14353	52376
Møreforskning	21351	6455	27806
Nordlandsforskning	22746	1973	24719
NORUT NIBR Finnmark AS	7639	1609	9248
NORUT Samfunnsforskning AS	15591	2401	17992
Telemarksforskning - Bø	13697	3173	16870
Telemarksforskning - Notodden	5525	169	5694
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	8991	3159	12150
Vestlandsforskning	12290	4467	16757
Østfoldforskning	6343	9247	15590
Østlandsforskning	17120	2665	19785
Sum regionale institutter	188024	58048	246072
AFI	26790	8350	35140
FAFO	62134	35634	97768
FNI	18985	4453	23438
ISF	28438	9846	38284
NIFU STEP	50133	10744	60877
NOVA	68570	6967	75537
NTNU Samfunnsforskning AS	24279	28749	53029
NUPI	49551	5009	54560
PRIO	51552	8035	59587
SIFO	28798	5906	34704
SINTEF Teknologi og samfunn	15235	8800	24035
SIRUS	36980	502	37482
SNF	43352	14729	58081
TØI	50284	20811	71095
Sum nasjonale institutter	555081	168535	723617
Totalt	743106	226583	969689

Publikasjonen kan bestilles
på [www.forskningsradet.no/
publikasjoner](http://www.forskningsradet.no/publikasjoner)

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

ISBN 978-82-12-02458-8 (trykk)
ISBN 978-82-12-02459-5 (pdf)